1997. MÁJUS
XIII. évf. 5. (118.) szám
Ára: 248 Ft

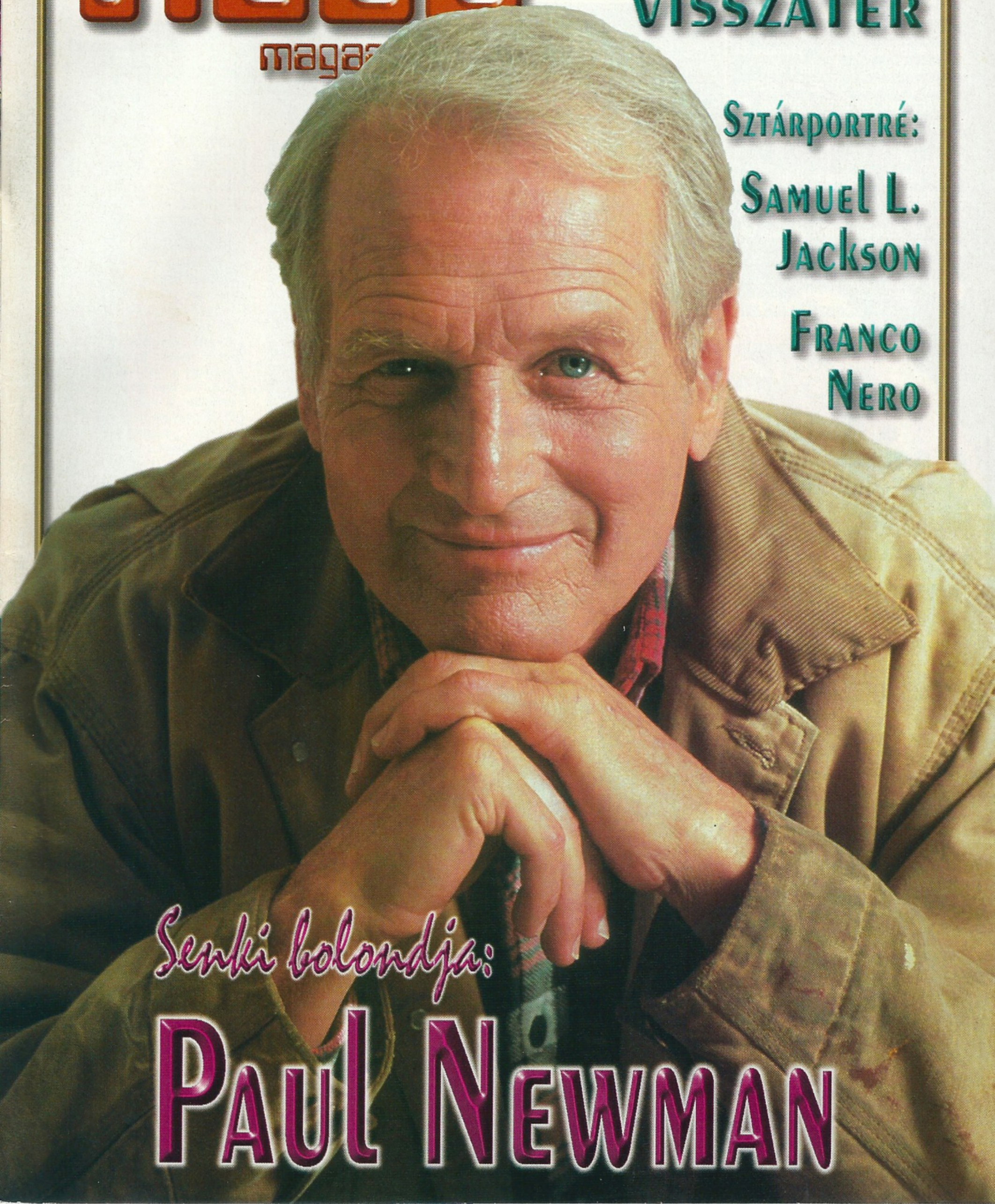
video magazin

Az Angyal visszatér

Sztárportré:

Samuel L. Jackson

Franco Nero

Senki bolondja:

Paul Newman

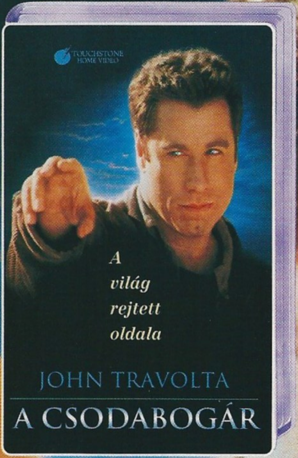
A LEGJOBB VIDEOTÉKÁKBAN! VIDEOPREMIER MÁJUS 29.

George Malleyvel a 37. születésnapján történik valami csodálatos…

Ő sem érti hogyan, de addigi élete teljesen megváltozik. Naponta öt könyvet olvas el, húsz perc alatt tanul meg portugálul, és ha dühös, megrepednek körülötte a tükrök. Az FBI nyomozni kezd utána, ő pedig előre megérzi, amikor földrengés közelít.

De nincs is igazán ideje, hogy csodálkozzon mindezen: sokkal komolyabb problémái vannak: egy szőke nő a szomszédból nagyon tetszik neki…

TOUCHSTONE HOME VIDEO

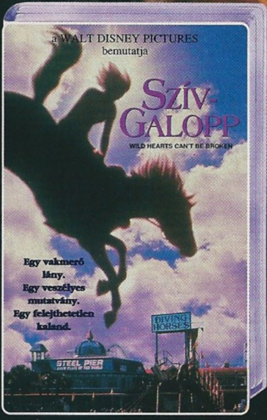

INTERCOM
Forgalmazza: InterCom Kft.
1145 Bp. Bácskai utca 28-36.
Tel: 467-1-467, 467-1400 Fax: 252-2736
E-MAIL: VIDEO@INTERCOM.HU
Otthlap: http://www.intercom.hu/

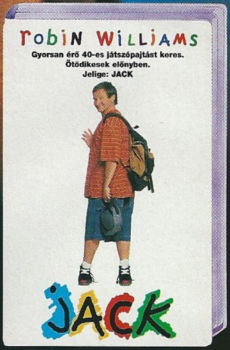
Kedvenc hokistáinknak új kihívással kell szembenézniük: ugyanis Gordon edző (Emilio Estevez), aki eddig mindig győzelemre vitte a csapatot, bejelenti távozását. A helyzetet tovább nehezíti, hogy a KACSÁK időközben megkezdték főiskolai tanulmányaikat, ahol nem éppen szeretettel fogadják őket. Új edzőjük elviselhetetlen szigora és csapattársaik pökhendisége romlásba döntheti őket. Minden veszni látszik, hacsak... hacsak le nem győzik a felsősök verhetetlen gárdáját.

WALT DISNEY HOME VIDEO

A Szívgalopp olyan hihetetlen, hogy ha nem tudnánk, valóban megtörtént talán el sem hinnénk. Egy fiatal lány munkát kap Doc Carver vándorcirkuszánál. Sonorának merész vágyai vannak: dédelgetett álma, hogy szerepelhessen a cirkusz fő attrakciójában, melyben egy ló lovasával a mélybe veti magát. Ám nem csak a mutatvány nehéz: a magasra törő artistalánynak számtalan kalandon kell keresztülverekednie magát, számtalan rosszakarónál és csábítónál kell okosabbnak lennie...

WALT DISNEY HOME VIDEO

Júniusi video-premier

A video magazin TARTALMÁBÓL

Kedves Olvasó!

Szakemberek ezrei dolgoztak és dolgoznak a nagyvilágban, hogy minél valósághűbben lehessen visszaadni a szemünkkel oly tökéletesen érzékelt képi világot s az érzékeny fülünkkel hallott hangokat. Kiváló minőségű audiovizuális berendezések kerültek ki kezük alól, s sorozatgyártásuk révén mind elérhetőbb áron kínálhatták az üzletek az egyre magasabb színvonalú termékeket. Az audio hifi készülékeket követték a videólejátszók és kamerák, s napjainkra már a mozik kép- és hangvarázslata is szép lassan az otthonokba költözik. Idehaza is mind nagyobb az érdeklődés a minőségi videózás, az úgynevezett házimozi iránt, mely a különféle audio- és videórendszerek ötvözeteként valóságos kép- és hangvarázslatra képes. Minden videós álma, hogy egyszer ott állhasson nappali szobájában egy ilyen berendezésegyüttes.

Hogy mi is a házimozi, s mit is takarnak a különféle új technikai rövidítések, kifejezések, erre próbál választ adni összeállításunk, melynek első részét e számunkban olvashatja. Júniusban jön a folytatás, melyet jól egészít majd ki Tesztrovatunk az idehaza a napokban forgalomba kerülő legújabb DVD-készülékek elemzésével.

A téli április után a tavaszi május már a szabadba csábít, de a tékaújdonságok és az üzletekbe kerülő megvásárolható filmek esténként továbbra is videózásra csábítanak. Egy kis nosztalgia: ismét itt van Simon Templar és Az Angyal kalandjai; egy kis akció: Jean–Claude Van Damme önmagát rendezi; egy kis bölcsesség: Eddie Murphy bölcs és kövér; egy kis való élet: Paul Newman, a nagyapa; egy kis tudomány: láthatóvá válnak a Titanic roncsai; egy kis hazai: Honfoglalás Franco Neróval.

Jó olvasást, kellemes kikapcsolódást lapunkhoz és a filmekhez!

Budapest, 1997. május

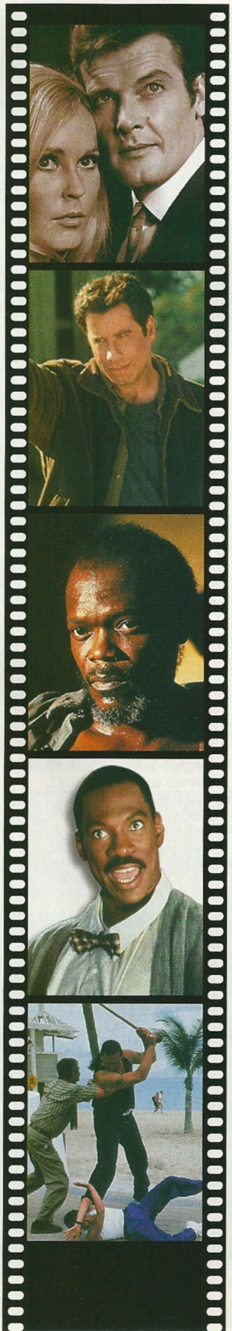
Falus Tamás

Főszerkesztő: Falus Tamás
Művészeti szerkesztő: Czifferszky Attila
Képszerkesztő: Fejér Gábor
A szerkesztőség címe:
1114 Budapest XI., Eszék u. 9–11.
Tel./fax: 161-3859
E-mail: video@irisz.hu

Kiadja a Video Magazin Kft. • Felelős kiadó: Belán Gábor ügyvezető igazgató
Nyomdai előkészítés: ÍRISZ Kft.
Nyomás:
VESZPRÉMI NYOMDA RT.

Felelős vezető: Erdős András igazgató
Terjeszti a Nemzeti Hírlapkereskedelmi Rt. és a regionális részvénytársaságok, valamint az alternatív terjesztők. • Előfizetésben terjeszti a Magyar Posta Rt. Előfizethető ahírlapkézbesítőknél és a Hírlapelőfizetési Irodában (1089 Budapest VIII., Orczy tér 1.,levélcím: 1900 Budapest Orczy tér 1.), ezenkívül Budapesten a Magyar Posta Rt. Hírlapüzletági Igazgatósága kerületi ügyfélszolgálati irodáin, vidéken a postahivatalokban.
HU ISSN 0237-5141

Oscar-fotó (5. oldal): FEB-Reuters

ALKOTÓK, SZTÁROK

Rendezte: Claude Lelouch 15–17
Roger Moore és glóriája 21
Samuel L. Jackson feketén-fehéren 26–29
Franco Nero:
A spagetti-westerntől a Honfoglalásig 44–47
Billy Drago-interjú 58–59
Görbe Nóra kedvenc videófilmjei 78

FILMEK, TÉMÁK

Senki bolondja 10–11
Albínó aligátor: Túszok és túszejtők 14
Az Angyal 20–21
A repülés hercege: Antoine de Saint-Exupéry 22
Csodabogarak 24–25
A félelmek iskolája 32
Hogyan készül egy film? 34–35
Titanic 36
A kalandor: Van Damme verekszik és rendez 43
A bölcsek kövére: Eddie Murphy átváltozásai 38–39
Túl kemény a képernyőre: Zsaruk 56
Majomparádé 60–61
Dobogókő '97: Hetedik 65

POSZTER

Eddie Murphy

LAKOSSÁGI VIDEÓKAZETTÁK

Újdonságok, sikerlista 52–57, 79

JOGI KÉRDEZZ–FELELEK

Kereskedelmi jogszabályváltozások 62

TANÁCSADÓ

Mentsük, ami menthető! 64

HÁZIMOZI

Audiovizuális kalandok otthon 66–68

TESZT

Canon UC9Hi, Sony CCD–TR3100E kamerák 70–72

HÍRÖZÖN

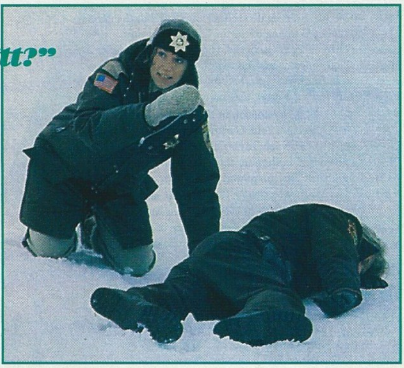
Digitális HBO, X-találkozás,
Jön a Supertramp és a Kiss 73–75

MOZI- ÉS VIDEÓELŐZETES

Júniusi újdonságok 77

OSCAR-PILLANATO

„Hihetetlen! Mit is keresek én itt?”

Ezt kérdezte kissé ijedten, a boldogság pillanatától döbbenten, kezében a *Nicolas Cage*-től átvett Oscar-szobrot szorongatva *Frances McDormand* a Shrine Auditorium közönségétől. A legjobb női főszereplő díjának nyertese akár képletesen is kérdezhette ezt a szakmától és a nagyvilágtól, a független filmes alkotók nevében. Hiszen a 69. Oscar-díj ceremóniáján a nagy stúdióktól és producerektől független művészek diadalmaskodtak. Az elismerések értékét növeli, hogy az amerikai filmakadémia több mint ötezer tagjának többsége mégiscsak elsősorban a mogulokkal, a nagy gyártócégekkel állt vagy áll valamilyen kapcsolatban (az ő filmjeikben szerepeltek, alkottak, szerződés kötötte vagy köti őket hozzájuk). Mégis úgy érezték, inkább a szívükre hallgatnak, és olyan produkciókra, művészekre adják voksukat, amelyek és akik nekik őszintén tetszettek. A nagy stúdiók vezetői pedig elgondolkodhattak: mi az, amit rosszul csináltak 1996-ban, mi az, amitől díjak nélkül maradtak mind a Golden Globe-gálán, mind az Oscar-ünnepségen. Talán már túl sok a művi megatörténetekből? Művészi értelemben elég a megannyi katasztrófából, gyilkosságból, vérből? Vagy ha nem, akkor a film legalább figurázza ki azokat? Mégiscsak fontosabbak az érzelmek, az emberi sorsok, a kapcsolatok, életutak, drámák?

E kérdésekre keresik most a választ a díjkiosztó gála után kritikusok, elemzők, forgalmazók, stúdióvezetők.

❖

A sok „ismeretlen” vagy kevéssé ismert Oscar-jelölt film és alkotó miatt egy kissé talán bajban is voltak az Oscar-ceremónia szervezői. No nem amiatt féltek, hogy esetleg a kapun nem fogják beengedni az Oscar-jelölt színészeket, mert a biztonsági emberek nem ismerik fel őket. Inkább amiatt aggódtak, miként fogják színesíteni sztárokkal a több mint háromórás műsort, melyet vagy egymilliárdnyian látnak szerte a világon. Való igaz, talán ez volt az első Oscar-ünnepség, ahol híresebbek voltak a konferáló, díjátadó sztárok, mint a díjak átvevői. *Nicole Kidman, Jodie Foster, Mel Gibson, Michael Douglas, Susan Sarandon, Nicholas Cage, Al Pacino* vagy *Sigourney Weaver* mind ismertebb arcok, mint a jelöltek és a győztesek. Pedig a február 11-i nomináció és a március 24-i díjátadás közötti hat hétben újabb milliók nézhették meg a mozik műsorára ismét felkerült vagy nagyobb körben vetíteni kezdett jelölt műveket, s ismerhették meg a színészeket. Az ismertséget növelhették a szakmai hetilapokban megjelent öles fizetett hirdetések, amelyek a nézők és a szakma – s elsősorban a szavazásra jogosult elit – ismételt figyelmébe ajánlották az esélyes és esélytelennek látszó produkciókat, színészeket, színésznőket. Los Angeles utcáin is ott díszelgett né-

Frances McDormand terhes rendőrnőként a Fargóban

Frances McDormand-filmek a tékákban:

Arizonai ördögfióka (1987, *Fox Video*)
Lángoló Mississippi (1988, *Columbia TriStar*)
Az őrület fészke (1989, *Mirax*)
Titkos hadsereg (1990, *Mirax*)
Darkman (1990, UIP–*Duna Film*)
A halál keresztútján (1990, *Guild*)
Csere-bere páros (1991, *UIP–Duna Film*)
Boldog, boldogtalan (1992, *Buena Vista*)
Rövidre vágva (1993, *Flamex InterStar*)
A szabadság ösvényein (1995, UIP–Duna Film)
Régi jó cimborák (1995, *Vidra Film*)
Legbelső félelem (1996, *UIP–Duna Film*)
Lone Star – Ahol a legendák születnek (1996, *UIP–Duna Film*)

Juliette Binoche filmjei a hazai videótékákban:

A Pont Neuf szerelmesei (1991, Odeon)
Rossz vér (1987, *Odeon*)
Végzet (1992, *UIP–Duna Film*)
Három szín – kék (1993, *Odeon*)
Három szín – fehér (1993, Odeon)
Három szín – piros (1994, Odeon)

Az angol beteg című film hirdetése az Entertainment Weekly című hetilapban és óriásplakáton a Sunset Boulevard felett

K '97

hány jelölt film óriásplakátja, nehogy elkerülje bárkinek is a figyelmét.

❖

A széksorokban az esélytelenek nyugalmával helyet foglaló alkotók ezért aztán szinte egytől egyik igencsak meglepődtek, amikor a nagy filmsztárok felnyitották a „hétpecsétes" lezárt borítékot, s az ő nevüket olvasták fel.

Nem hitt a fülének *Juliette Binoche* sem, aki már azt is nagy megtiszteltetésnek tartotta, hogy egyáltalán jelölték *Az angol beteg*ben nyújtott epizódalakításáért. Ő úgy várta, a „rangidős" *Lauren Bacall*é lesz az elismerés a *Tükröm, tükröm*ben megszolgált játékáért, s mintegy életműdíjjal jutalmazzák *Humphrey Bogart* egykori partnerét. Nem így történt, ezért aztán megvalósult „a nagy francia álom".

Cuba Gooding, Jr. szinte extázisban vette át az Oscart: valóságos minishow-t rendezett egy percben, szinte el sem akarta hagyni a számára világot jelentő színpadot, a ceremónia után pedig – a kék függöny előtti hagyományos fotózáson, örömében olyan magasra dobta fel a kis szobrocskát, hogy félő volt, el sem tudja kapni...

Geoffrey Rush, a *Shine* című film meglepett főszereplője az ausztrál kollégáinak mondott köszönetet, de ezentúl már nem csupán Ausztráliában fogják felismerni őt.

Az est kulcsmondatait alighanem a háziasszony külsejű, igazán csinosnak nem tekinthető *Frances McDormand*, a *Fargo* főszereplőnője mondta ki: úgy érzi, kategóriájában valamennyi jelölt szerencsés lehetett, mert gazdag női jellemeket formálhatott meg *(Kristin Scott Thomas, Emily Watson, Brenda Blethyn és Diane Keaton).* Egyben gratulált a producereknek, akik megengedték rendezőiknek, hogy ne csupán a piaci, hanem az igazi értékek alapján válasszák ki a produkciók szereplőit.

❖

Az est során a hófehér szakállú, 75 esztendős *Saul Zaentz* producert kettős megtiszteltetés érte. *Az angol beteg* producereként vehetett át Oscar-szobrot az év filmjéért, s kitüntették az *Irving G. Thalberg* életműdíjjal is. Egyebek mellett producerként az ő nevéhez fűződik az 1975-ös *Száll a kakukk fészkére* című, *Milos Forman* rendezésében született film (kilenc jelölésből öt Oscart nyert) és az 1984-es, szintén *Forman* által készített *Amadeus* (tíz nominációt követően nyolc Oscarral jutalmazták). Zaentz az a producer, aki nemcsak a pénzt gyűjti össze vállalkozásához, hanem jelen van a forgatásokon is, együtt szenved, együtt örül a stábbal. Egykoron rockegyüttesek mögött állt a háttérben, a hatvanas években például a *Creedence Clearwater Revival* zenekar útját és sikerét egyengette, s velük hét amerikai aranylemezig meg sem állt. Első filmes vállalkozása volt – *Michael Douglas*szel közösen – a *Száll a kakukk fészkére,* s azonnal robbantott is a filmszakmában...

A nagy név is kevés volt azonban ahhoz, hogy megbízzon benne a 20TH Century Fox vezetősége. *Az angol beteg* forgatása előtti pillanatokban megvonta korábban beígért 26 millió dolláros támogatását és elállt a filmtől, mondván, nem játszanak benne elég nagy nevek. A függetlenek sorába tartozó Miramax cég azonban megmentette a producert és a tervezett filmet, felvállalta a produkciót. Ma már a Foxnál is másképp látnák a dolgokat...

Cuba Gooding, Jr. filmjei a honi tékákban:

Amerikába jöttem (1988, UIP–*Duna Film*)
Fekete vidék (1991, *Columbia TriStar*)
Gladiátor (1991, *Columbia TriStar*)
Hajnalhasadás (1993, *Fórum Film*)
Az ítélet éjszakája (1993, *UIP–Duna Film*)
Egy igaz ügy (1994, *InterCom*)
Jack, a villám (1994, *Buena Vista*)
Vírus (1995, *InterCom*)
Bármi áron (1995, *UIP–Duna Film*)
Pilóták háborúja (1996, *VIP Art*)

Cuba Gooding, Jr. és a szobordobálás

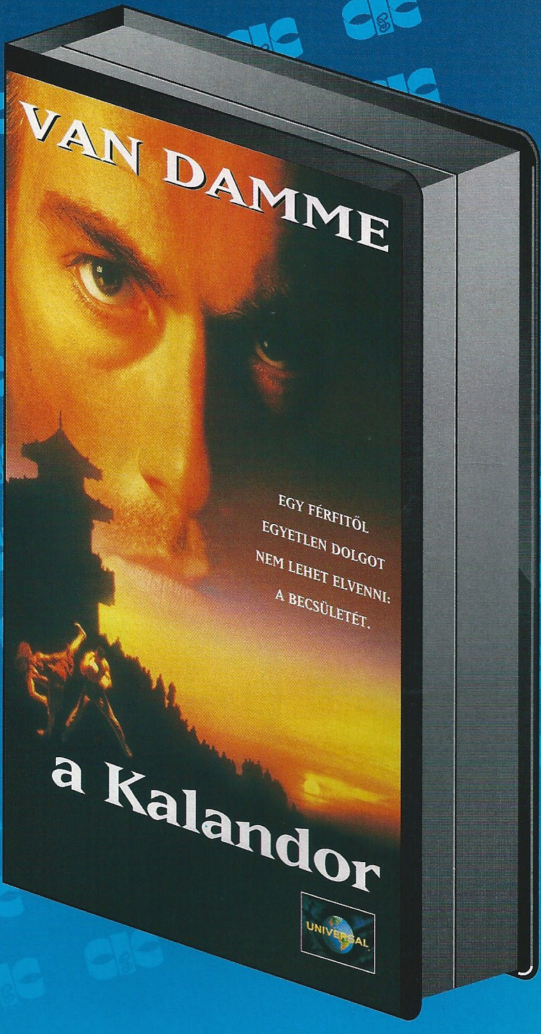
Geoffry Rush és a Shine

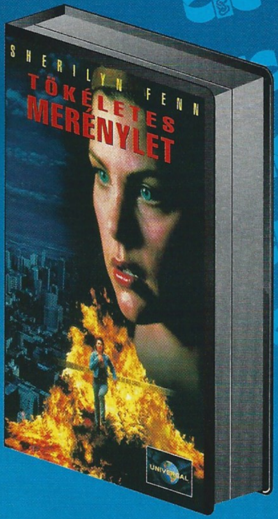

Így ajánlották a szaklapokban a Fargót a filmakadémia tagjainak figyelmébe

VIDEO CSÚCSON

MÁJUS 27-TŐL A VIDEOTÉKÁKBAN!

**HOGY ÉLETBEN MARADHASSON,
FEL KELL FEDNIE
A NEMZET LEGSÖTÉTEBB TITKÁT.**

UIP DUNA NEMZETKÖZI FILM KFT. · CIC · Paramount A VIACOM COMPANY · UNIVERSAL AN MCA COMPANY

UIP-DUNA FILM, 1021 BUDAPEST, HÜVÖSVÖLGYI ÚT 54. Tel.: 176-1252, Fax: 274-2177

VIDEO CSÚCSON
MÁJUS 20-TÓL A VIDEOTÉKÁKBAN!
Joe Mantegna
Lolita Davidovich
James Woods
Holtomiglan Holtodiglan
CASTLE ROCK
UIP DUNA
CSAK VIDEÓN!
HÁZINYÚLRA NEM LÖVÜNK!
CSAK HA TÁMAD...
© 1995 CASTLE ROCK INTERNATIONAL
ALL RIGHTS RESERVED.
CHARLTON HESTON
CSAK VIDEÓN!
ALASKA
CASTLE ROCK
HA A MENTŐEGYSÉGEK
FELADTÁK A KUTATÁST,
CSAK A SZERETET SEGÍTHET.
© 1996 CASTLE ROCK INTERNATIONAL
ALL RIGHTS RESERVED.
CSAK VIDEÓN!
LONE STAR
Ahol a legendák születnek
CASTLE ROCK
TALÁLTAK A SIVATAGBAN EGY GÖDRÖT.
ÉS A GÖDÖRBEN EGY PROBLÉMÁT.
© 1996 CASTLE ROCK INTERNATIONAL
ALL RIGHTS RESERVED.
UIP DUNA
NEMZETKÖZI FILM KFT.
CASTLE ROCK
INTERNATIONAL

...és ez nem minden...!
AZ ANGYAL
főszerepben
ROGER MOORE
1
KÖTET
ITC
AZ ANGYAL
főszerepben
ROGER MOORE
2
KÖTET
ITC
AZ ANGYAL
főszerepben
ROGER MOORE
3
KÖTET
Új!!!
MR.BEAN
Kockázatos küldetései
Új!!!
A RÚT KISKACSA
Andersen meséje nyomán
Forró vizet a kopaszra!
SZÜLINAPI MESÉK
HÉT BŰBÁJOS ANIMÁCIÓS FILM A SZÜLETÉSNAP IZGALMAIRÓL ÉS SZÉPSÉGEIRŐL.
Amíg a készlet tart!
PolyGram Video

PAUL NEWMAN, A

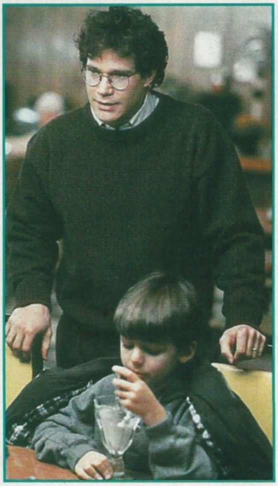
Senki bolon

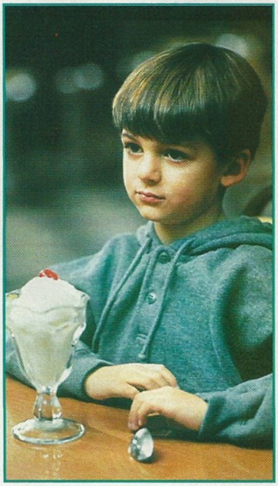
Magányosan éldegél a hatvanéves Sully, azaz Donald Sullivan New York állam egyik kisvárosában, a North Bath nevű Isten háta mögötti helyen. Nincs állandó munkája, sem pénze, barátja, kedvese. Talán megérdemli sorsát, hisz mindenről ő maga tehet: egész életében menekült a felelősségvállalás elől. Napjai egyhangúan teltek, ha volt munka, ha nem. Családjától már régóta messze él. Hogy elüsse idejét, barátpótlónak ott az ital és a kártya. Néha-néha akad alkalmi munka az építkezéseken, de már a térde sem a régi. Egy munka során megsérült, azóta is bicegve jár, volt főnökét pedig hiába perli. Egyetlen emberi kapcsolata talán idős házvezetőnőjével, Miss Beryllel alakult ki, igaz, kölcsönösen marják egymást. Sully élete azonban váratlan fordulatot vesz, amikor fia családjával együtt váratlanul meglátogatja Hálaadás ünnepén. Visszatérnek a régi emlékek, a régóta szándékosan elfeledett évek. Újraíródik apa és fia kapcsolata, és ott van már az unoka is, aki a válófélben lévő papa és mama között őrlődik.

❖

Sullyt *Paul Newman* formálja meg meggyőző erővel. Mindig mogorva, mindig egykedvű, aki a külvilág előtt vagányságával igyekszik leplezni félresiklott életét. *„Mindenki rossz hírű, goromba fráternek nevezi, szerintem azonban nem ilyen, csupán rossz színben tűnik fel"* – jellemzi az általa megszemélyesített figurát a színész, akit ezért az alakításáért Oscar-díjra is jelöltek 1995 koratavaszán. *„Sully valójában sokkal okosabb, mint amilyennek látszik. Igaz ugyan, hogy alkalmazhatatlan, könnyen dühbe gurul... Ezt a szerepkört összekeveri azzal, hogy mit jelent önállónak lenni. Úgy gondolom, nem megfelelő körülmények között nőtt fel. Ezt mutatja a benne végbemenő változás is, amit sem a fia, sem az unokája nem tudott volna elérni egyedül. Ketten azonban oly nagy hatással tudnak lenni rá, amihez nincs hozzászokva – és mindez megdöbbenti."*

Paul Newman úgy látja, a nagyapa élete azért is változik meg, mert korábban mindig csak másokkal törődött, magával, saját életével már rég leszámolt, s most a váratlanul feltűnő család jelenléte megváltoztatja gondolkodását: elfojtott érzelmei újra előtérbe nyomulnak, mellyel foglalkoznia kell.

❖

Az Oscar-díjas *Jessica Tandy (Miss Daisy sofőrje)* életének utolsó szerepét játszotta el e filmben Miss Berylként, akiről így vélekedett: *„Van humorérzéke, emellett tele van élettel – annak ellenére, hogy nagyon öreg és már valószínűleg nem sokáig húzza. Ő azonban – a szerény körülmények ellenére – csupa életerő... Sullynek családjával való kapcsolata kész bukás ugyan, de csupa olyan emberrel van körülvéve, akik fontosak számára, és ő is fontos szerepet játszik mindegyikük életében."*

Például a *Melanie Griffith* által játszott Toby Roebuck életében, aki már rég elhidegült férjétől. (Férjként és a volt munkásával perben álló építési vállalkozóként *Bruce Willis* tűnik fel.) Toby érdekes asszony, akit férje szinte birtokol és kihasznál. Ebből ő sokáig semmit sem vesz észre, de aztán mindenre rádöbben: egyszerre csak kiáll igazáért, s ugyanilyen váratlanul alakul ki a kölcsönös vonzalom Sullyval, pedig már régóta jól ismerték egymást.

❖

Robert Benton forgatókönyvíró-rendező, egyebek mellett a *Kramer Kontra Kramer* alkotója lelkesedett *Richard Russo Senki bolondja* című regényéért, a szerzőben ő is a jelenkori valóság nagy mesemondóját látta, aki hőseit az egyszerű emberek közül választja. A regényíró is egy olyan kisvárosban nőtt fel, amelybe regénye hőseit helyezte.

„Mindig vonzottak azok az írások, amelyekben a szereplőkön és az érdekes jellemeken van a hangsúly" – említi a forgatókönyvíró–rendező, akire elsősorban az eredeti mű emberségessége hatott. A szeretet és a szerelem különféle formái: a barátságtól a szülői és gyermeki szereteten át az idősödő asszony és az idős férfi vonzalmáig. *„Sohasem tudtam ellenállni az olyan történeteknek, amelyek a kisvárosi élet igaz és emberi oldalát mutatják be. Csak az volt a baj, hogy a regényben túl sok a jó anyag, nehéz volt mindent beszorítani egy kétórás film keretelbe..."*

*Robert Benton*nak a színészválasztással nem volt nagy gondja: *„Az első pillanattól Paul Newmant képzeltem el Sullyként. Gyakran előfordul, hogy egy-egy szerep konkrét színészre íródik, melyet aztán a színész nem tud elvállalni. Fogalmam sincs, mihez kezdtem volna, ha Paul nemet mond..."*

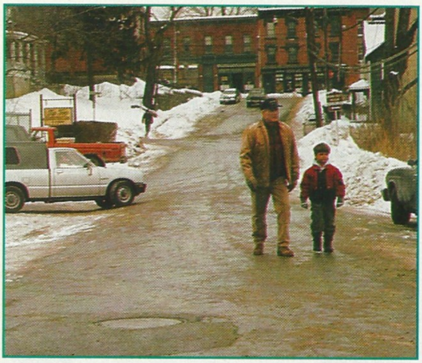
Amikor öröm a hóvihar

A forgatás 1993 novemberében kezdődött a New York állam északi részén fekvő Dutch megyében, New York Citytől körülbelül száz kilométerre, északra. A film a tél derekán játszódik, s igencsak mérsékelte a forgatás költségeit a nagy havazás. Az ott élők az évszázad egyik legkeményebb telét élték át 1993–94 fordulóján, tizenöt hóviharral, a stáb azonban örült, mert az időjárás tartós hótakaróval ajándékozta meg a forgatócsoportot, nem nagyon kellett elővenni a hószórnyegeket és a hóágyukat.

A *Senki bolondja* olyan kisvárosi környezetben játszódik, amely egyre inkább kezd eltűnni Amerika térképéről a nagyvárosok és a külvárosok terjeszkedésével. A képzeletbeli North Bath városkát három szomszédos megye öt valódi városáról mintázták. New York állam Hudson Közép-völgyének ez a része tökéletesen megfelelt a rendező és a látványtervező elképzeléseinek, mert a térség telis-tele van a Hudson folyóra néző Viktória-korabeli kúriákkal, kastélyszerű épületegyüttesekkel, ugyanakkor akadnak benne elhanyagolt városnegyedek is. A térség elszegényedésének egyik oka, hogy az elmúlt években több nagyvállalat, így az IBM is felszámolta itteni gyáregységét. A négyhónapos forgatás anyagi értelemben valóságos Isten áldása volt a térségnek.

dja

„Remélem, az emberek felismerik majd, hogy a filmben az életnek egy szép oldaláról van szó. Remélem, ráismernek majd ismerőseik kisvárosi élményeire, és örömmel veszik tudomásul, hogy nem az dönti el, hogy valakinek igaza van-e vagy sem, hány embert lő halomra vagy hány nőt csábít el. Ezek közül egyik sem a férfiasság jellemzője. Bízom benne, hogy az emberek felismerik majd az emberi és barátságos környezetben érvényesülő igazságot."

Paul Newman

ART-FILMEK

MEGJELENÉS: MÁJUS 14.

MICSODA?
(What?)

Nancy egy gyönyörű amerikai lány, aki stopposként járja a világot. Olaszországban egyik este megtámadja néhány fiatal srác és arra kényszerül, hogy menedéket keressen egy tengerparti villában. Itt számos különc ember él: Noblart, az öreg, paralízises milliomos és unokaöccsei, Alex, Tony és Jimmy, néhány angol és francia vendég, továbbá Giovanni, a házikönyvelő. A villában különös dolgok történnek. Nancy ruháit ellopják és az egyetlen dolog, amiben megnyugvást tud találni, titkos naplója, ahová bejegyzi benyomásait. A lány nem érti, miért okoz olyan nagy zűrzavart. Alex kétszer is bűnbe viszi, Giovanni letámadja, Noblart pedig arra kéri, mutassa meg neki intim testrészeit...

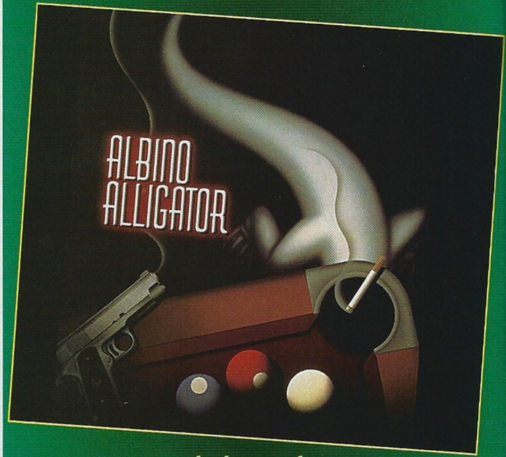
Színes, szinkronizált olasz vígjáték (115 perc)
Főszereplők: Marcello Mastroianni, Sydney Rome
Rendezte: Roman Polanski

A REPÜLÉS HERCEGE – SAINT-EXUPÉRY
(Saint-Ex)

Színes, szinkronizált angol film (84 perc)
Főszereplők: Bruno Ganz, Miranda Richardson
Rendezte: Anand Tucker

A Saint-Ex Antoine de Saint-Exupéry történetét meséli el, aki végigjárja A kis herceg varázslatos világát teremtője életén keresztül. Saint-Exupéry 1900-ban született, egy francia arisztokrata család sarjaként. Felnőttként híres pilótává vált. Három nap emberfeletti erőpróbája az afrikai Szaharában egy lezuhanás után vált leghíresebb művének ihletőjévé. A kis herceg egy lezuhant pilóta története, akit egy kisfiú kísért. Saint-Exupéry megörökítette élete nagy szerelmét, Consuelo Carillót is, mint a Rózsát A kis hercegben. 1944 júliusának utolsó napján Saint-Exupéry egy felderítőgéppel a Földközi-tenger felett repült, amikor gépe eltűnt...

ALBÍNÓ ALIGÁTOR
(Albino Aligator)

Dova, Milo és Law egy tökéletes bankrablást igyekeznek végrehajtani, de minden balul sikerül. Működésbe hozzák a riasztót, majd menekülés közben megölnek három szövetségi ügynököt. Mivel lopott kocsijuk lerobbant, egyikük pedig súlyosan megsebesült, az első alkalmas helyen, egy pincebárban keresnek menedéket. Hirtelen azonban körülveszik a bárt a rendőrök, így a bárban túszt ejtenek. A zavaros helyzetben a fő kérdés az, kik hajlandók megadni magukat, hogy mentsék a bőrüket...

Színes, szinkronizált amerikai thriller (92 perc)
Főszereplők: Matt Dillon, Fay Dunaway, Gary Sinise, Joe Mantegna
Rendezte: Kevin Spacey

KÍSÉRTET SOFŐRREL
(Fantome avec chauffeur)

Philippe, az egoista iparmágnás és Georges, tizenöt éve hűséges sofőrje gyilkosság áldozatai lesznek. Ám hamarosan rádöbbennek, hogy kénytelenek együtt maradni a halál utáni állapotban is, kísértetként. Életükben nem sokat tudtak a másikról, problémáikat nem beszélték meg egymással. 48 órájuk van a Nagy Megítéltetés előtt, amit arra használnak, hogy mindenáron megvédjék azokat, akiket szerettek...

Színes, szinkronizált francia vígjáték (78 perc)
Főszereplők: Philippe Noiret, Gerard Jugnot
Rendezte: Gerard Oury

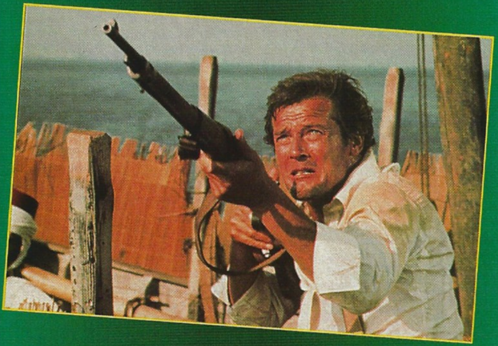
MEGJELENÉS: MÁJUS 14

MEGJELENÉS: MÁJUS 21.

EGY IFJÚ JENKI ARTHUR KIRÁLY UDVARÁBAN
(A Young Connecticut Yankee in King Arthur's Court)

Hank Morgan éli az amerikai tinédzserek szokásos életét. Az iskolában egy amatőr rockzenekar tagja. Egy alkalommal éppen próbálnak, amikor az erősítő meghibásodik és Hanket áramütés éri. Amikor magához tér, legnagyobb megdöbbenésére egy teljesen ismeretlen világban találja magát. Egy időutazás révén visszakerült a középkori Angliába, Arthur király uralkodásának idejébe, s megjelenésével nem kis riadalmat okoz...
Színes, szinkronizált amerikai kalandfilm (89 perc)
Főszereplők: Michael York, Theresa Russell
Rendezte: R. L. Thomas

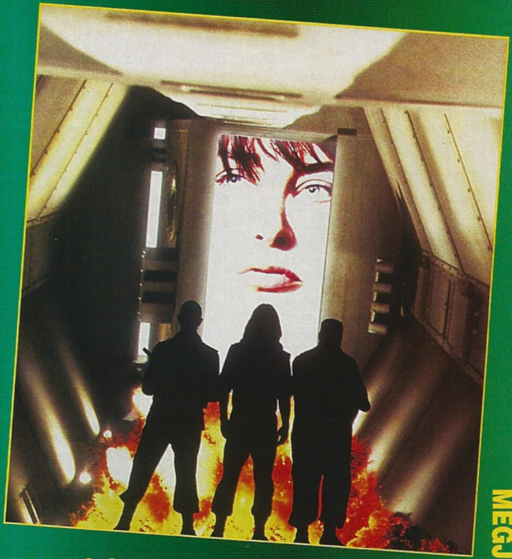

KIÁLTS AZ ÖRDÖGRE
(Shout at the Devil)

Flynn, a szeretetreméltó kalandor akciót szervez, hogy elefántcsontot zsákmányoljon. Sebastian gyanútlanul keveredik a merész kalandba, mely végül balul sikerül. A Blucher nevű német hadihajó segítségével Fleischer, a brutális parancsnok elsüllyeszti kishajójukat és menekülniük kell. Flynn és Sebastian között barátság szövődik és Sebastian feleségül veszi Flynn gyönyörű lányát, Rosát. Az idillnek az I. világháború kirobbanása vet véget.
Színes, szinkronizált angol kalandfilm (115 perc)
Főszereplők: Roger Moore, Lee Marvin
Rendezte: Peter Hunt

MEGJELENÉS: MÁJUS 28.

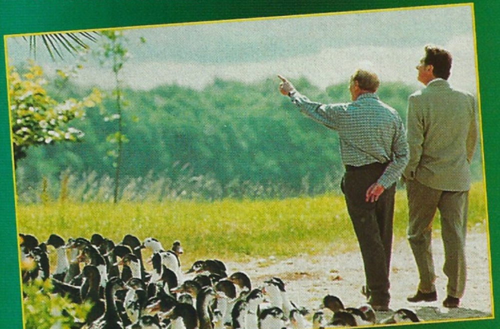

UTOLSÓ ÉLETEK
(Last Lives)

Malakai, a lázadó egy másik tér–idő dimenzióból, egy párhuzamosan létező világból átszökik a mi világunkba két segítőtársával. Célja, hogy mindenáron megtalálja elvesztett szerelmét. Adrienne-ben ismer rá az imádott nőre, akit elrabol esküvőjéről, ahol megöli a vőlegényt, Aaront. Azonban Merkham, a tudós, aki rájött a párhuzamos világok közti utazás lehetőségére, feléleszti Aaront. A nőért folytatott üldözés során Merkham elveszti utolsó életét is, így Aaronnak egyedül kell az emberrablók nyomába erednie... A végső összecsapáskor Malakai-val életre-halálra kell megküzdenie.
Színes, szinkronizált amerikai sci-fi (92 perc)
Főszereplők: C. Thomas Howell, Jennifer Rubin
Rendezte: Wort Keeter

A BOLDOGSÁG A RÉTEN VAN
(Le bonheur est dans le pre)

Francis azt hitte, élete már véget ért, de tévedett. Az élet még tartogat néhány nagy meglepetést számára. Vécéülőkegyára csőd előtt áll, az adóellenőrök börtönbe akarják juttatni. Lehet, hogy Francis most boldogtalan, élete azonban rövidesen csodálatossá válik.
Színes, szinkronizált francia vígjáték (106 perc)
Főszereplők: Michel Serrault, Eddy Mitchell
Rendezte: Etienne Chatiliez

Albínó aligátor

TÚSZOK ÉS TÚSZEJTŐK

Ha az ember éppen rossz időben, rossz helyen tartózkodik, elképzelhető, hogy belekeveredik valamibe. Mondjuk egy állambiztonsági ügy kapcsán folytatott rendőrségi megfigyelésbe. Ha éppen akkor rádásul ellop egy autót, elcsap egy álruhás nyomozót, majd karambolozik és a társaságában lévő bátyja a szélvédőn kirepülve elveszti az eszméletét, akkor kell keresnie számára egy nyugodt helyet. Például egy pincében lévő kocsmát, amikor az idő éppen záróra előtt jár.

Valahogy így kezdődik *Kevin Spacey* Oscar-díjas színész első rendezése, az *Albinó aligátor.* A két kisstílű fickó, egyikük vállán az alélt harmadikkal beballag a kocsmába és autóbalesetre hivatkozva a mosdót keresi. Dino, a korosodó tulaj *(M. Emmet Walsh)* felajánlja, hogy mentőt hív, mire Dova, az egyik ifjonc *(Matt Dillon)* pisztolyt ránt. A sebesült Milo, a báty *(Gary Sinise)* egy wc-ülőkén odacsapott rongycsomóként, eszméletlenül ücsörög, míg a másik kettő kocsit akar szerezni.

A két vendég közül az egyik, egy szemüveges úriember *(Viggo Mortensen)* némán szemléli az eseményeket. Egy fiatalember, Danny önmagával biliárdozik, Janet, a pincérnő *(Fay Dunaway)* pikírt megjegyzéseket tesz, Dova és Law *(William Ficher)* pedig a menekülésen töri a fejét. Közben, ki tudja miért, megérkezik a rendőrség. Körbezárják a terepet, s kiderül, hogy egy körözött személyt sejdítenek odabent. A bent lévők persze nem tudják ezt, közben Dino előkap egy puskát a pult alól és lő. Milot találja el. Lawnak sikerül lefegyvereznie őt, s a vad pasas addig veri az öregúr fejét a bárpultba, amíg kialszik a gyertyája. A rendőrök betelefonálnak, s a pincérnő felolvassa az eléje tett papírról a túszejtők követeléseit: amennyiben a zsaruk nem távoznak egy órán belül, egy túsz meg fog halni. Megérkezik a tévétársaság közvetítőkocsija is, de a főrendőr nyomdafestéket nem tűrő nyilatkozatával a riporternő nem tud mit kezdeni...

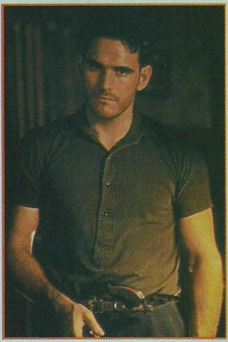
A menekülés esélyeit latolgatva a trió biliárdozni kezd, s közben Law az albínó aligátorról mesél, aki gyenge és haszontalan társai számára...

❖

A túszejtés már számos film témája volt. Tallózunk most egy kicsit ezen alkotások között.

Mi a helyzet akkor, ha gyermek is belekeveredik a dologba? *A két Martin* című moziban ez vidáman oldódik meg, a börtönből megszökött férfi egy kisfiút visz magával, aki egyébként druszája, s mindketten épségben vészelik át a kalandokat. A *Tökéletes világ*ban más a helyzet. A fegyveres rablásért letartóztatott és negyven évi kényszermunkára ítélt Butch Haynes *(Kevin Costner)* megszökik a börtönből és túszul ejti a nyolcéves Philipet, akivel végül összebarátkozik, de meg kell fizetnie bűneiért. Gyermekek kerülnek bajba *Piszkos Harry* egyik történetében is, amikor a *Clint Eastwood* által alakított kemény zsaru a rács mögé juttatja az elvetemült gyilkost, de az kiszabadul és túszul ejti az iskolabuszban utazó gyerekeket. A rendőrrel szemben persze nincs esélye. Már idősebb srácok szerepelnek *A terror iskolájá*ban, amelyben egy elit, bentlakásos oktatási intézmény diákjai terroristák fogságába esnek. A rosszfiúk azt követelik, hogy a hatóságok bocsássanak szabadon egy előzetes letartóztatásban lévő dél-amerikai drogbárót. A fiúk azonban, elükön az iskola rosszcsontjával, terveket szövögetnek, s ebbe besegít az emberséges igazgató *(Louis Gosset, Jr.)* is. A végkimenetel nem lehet kétséges... Nem az a Végh Antal regényéből készült *Túsztörténetben* sem, amelyben két kamasz fiú egy határmenti kisvárosban tizennyolc diáklányt ejt túszul, hogy szabadon bocsátásuk fejében kijuthassanak nyugatra.

Politikai okokból is szokás túszokat ejteni. *Az elnök elrablásában* az Egyesült Államok elnökét egy terrorista csípi fülön és egy páncélautóba zárja. Ám a talpraesett nyomozó *(William Shatner)* meghiúsítja az illető galád terveit. A londoni amerikai nagykövetségre a *SAS kommandó* című filmben szintén terroristák hatolnak be, ezúttal nagykövet lesz a túsz.

A palesztinok gyakran lépnek fel a moziban a túszejtő szerepében, no, nem mintha a dolog ezen népcsoport jellegzetessége lenne, de sajnos, a valóságban is előfordult némelykor. Például az 1968-as müncheni olimpián izraeli sportolókat ejtettek fogságba és jó párat ki is végeztek közülük, majd 1985-ben, amikor az Achille Lauro nevű luxus óceánjáró négyszázötven utasa került a fogságukba. E két történetet vitték filmre *Gideon kardja*, illetve *A terror útja* címmel. Az arabok sem akarnak lemaradni, Bejrútban *Chuck Norris* vezetésével egy amerikai szupercsapat kénytelen kiszabadítani az eltérített repülőgép utasait a *Delta kommandó* című filmben, a *Harc az olajért*ban az arab sivatagban működő amerikai olajfúrótelepet terroristák szállják meg és túszul ejtik az ott dolgozókat. Ám egy titkos ügynök – *Michael Dudikoff* játssza – el tud inalni, aztán persze visszatér és kiszabadítja honfitársait. A *Tűzparancs*ban egy terroristacsoport ejti túszul egy repülőgép utasait, ám itt már nem csupán a túszok kiszabadítása a cél, hanem a gépen elrejtett különleges fegyver megtalálása, felrobbantásának megakadályozása, különben elpusztulhat az emberiség. *Kurt Russell* feladata megoldani a kilátástalan helyzetet. Eredetileg ugyan Steven Seagal is bevetésre indult, de nem élte túl az első fél órát...

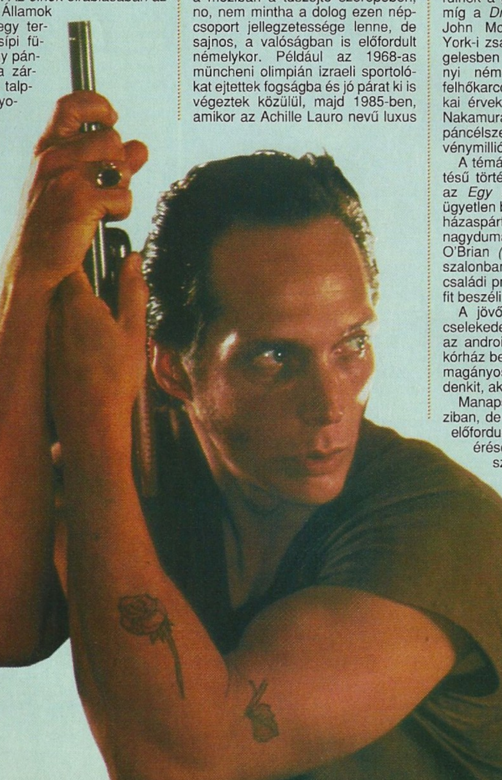
Az iráni sah 1979-ben történt bukása is megihlette a filmkészítőket: a teheráni amerikai követség tagjait a valóságban is tizennégy hónapig őrizték túszként, mire a tárgyalások eredményre vezettek, s a munkatársak hazatérhettek. Erről szól az *Irán – A krízis* napja című film.

Ha a túszejtők el akarják érni a céljukat, semmitől sem riadnak vissza. A *Drágán add a halálod*ban egy szépségverseny résztvevői kerülnek a galád terrorista karmaiba, míg a *Drágán add az életed!*-ben John McClane, a kemény New York-i zsaru *(Bruce Willis)* Los Angelesben tesz ártalmatlanná tucatnyi német terroristát, akik egy felhőkarcolót szállnak meg és politikai érvekre hivatkozva követelik a Nakamura konszern szuperbiztos páncélszekrényében őrzött részvénymilliókat.

A témában vidámabb megközelítésű történet is akad, mint például az *Egy híján túsz,* amelyben az ügyetlen bankrabló egy veszekedős házaspárt ejt túszul. A *Cadillac Man* nagydumás autóügynöke, Joey O'Brian *(Robin Williams)* az autószalonban túszokat ejtő, mellesleg családi problémákkal küszködő férfit beszéli le terveiről.

A jövő sem mentes az effajta cselekedettől. Az *Árnyékvadász*ban az android terrorista és társai egy kórház betegeit ejtik túszul, ám jő a magányos hős és megment mindenkit, aki arra érdemes ...

Manapság sajnos nemcsak a moziban, de a való életben is gyakran előfordulnak a különböző célok elérése kapcsán mindenre elszánt emberek túszejtő akciói. A leendő áldozatok azonban felkészülhetnek, hiszen nemrégen jelent meg New Yorkban a Hostages' Handbook, azaz a Túszok Kézikönyve, amelyből megtudható, hogyan tanácsos viselkedni, ha símaszkot viselő rosszfiúk sereglenek be oda, ahol éppen tartózkodunk, s szemmel láthatólag jó darabig nem is távozhatunk onnan...

Rendezte:

CLAUDE LELOUCH

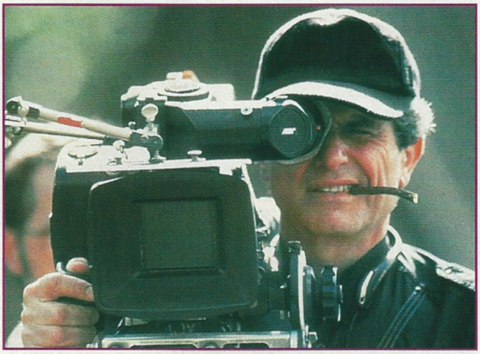
Meggyőződése, hogy filmesnek született. A szakmán belül mindenhez ért. Legtöbb filmjének nemcsak rendezője, hanem operatőre, forgatókönyvírója is. Ezenkívül producer és forgalmazó is. Harminc évvel ezelőtt érte utol a világhír, amikor az *Egy férfi és egy nő* című sikerfilmjével díjak özönét vitte haza, köztük a cannes-i Arany Pálmát, és két Oscar-szobrot is, egyiket a legjobb külföldi film kategóriában. Nemrégiben, már a hatvanadikban járva, a honfitárs Victor Hugo *Nyomorultak*jának szokatlan, parádés filmátiratával hívta fel magára ismét a világ figyelmét.

A franciák szeretett, ám sokat kritizált kedvence, Claude Lelouch 1937-ben, Párizsban született, francia–zsidó szülőktől. Apja, *Simon* Párizsban nőtt fel, míg az anya, *Eugénie Abeilard* Algéria fővárosából érkezett. A II. világháború kitörése és a német megszállás idején *Simon Lelouch* visszatér Algériába, hogy csatlakozzon a szabad francia mozgalomhoz. Ezalatt az anya fiával vidéken rejtőzködik, de 1945-ben rátalálnak és Dachauba deportálják. Három hónap múlva a szövetségesek felszabadítják a tábort, és ismét együtt a család. A háború után Claude Párizs Sentier nevű negyedében cseperedik, ahol apja bársony díszpárnák hímzésével foglalkozó műhelyt vezet. Claude a tanulásban – a testnevelést kivéve – semmilyen tárgy iránt nem mutat kedvet, de tehetséget sem. Sűrűn váltogatja iskoláit. Hol fegyelmi, hol tanulmányi okokból tanácsolják el.

Azért mégis van egy szenvedélye: a mozi. Ám nem a klasszikus francia filmeket kedveli, hanem csakis a B-kategóriás kommerszeket, melyeket Strasbourg Saint Denis mozijaiban vetítenek. S amikor Claude végre érettségi bizonyítványt visz haza, apja filmfelvevő géppel ajándékozza meg. Pénzt is ad hozzá, mondván, *„ha ezt kamatoztatni tudod, elhiszem hogy elhivatott vagy”*, Claude később így emlékezik: *„Attól a perctől kezdve, hogy kamerát vettem a kezembe, éreztem azoknak a filmeknek a középszerűségét, amelyekért annyira rajongtam.”* Mivel bizonyítványa nem elég jó ahhoz, hogy filmes iskolában folytassa tanulmányait, a mesterséget a gyakorlatban sajátítja el. Egyik első rövidfilmje – *Le Mal du siecle* (The Evil of The Age), háborús parabola egy utazó vásár játékainak világában – egy amatőr filmfesztiválon első díjat nyert. Claude ekkor még csak 17 éves.

Egy év múlva apját elkíséri üzleti útján New Yorkba, ahol Claude két dokumentumfilmet forgat – az egyik virulens antikapitalista hangvételű (*USA en vrac* – USA kicsomagolva), a másik útifilm (*Une Ville pas come les autres* – Város, amely nem olyan mint a többi). Az utóbbit sikerült eladnia a francia televíziónak, de a vetítés előtt állítólag kicserélte a két tekercset, így a politikai film került adásba. A dologból kisebb botrány lesz, még az újságok is felfigyelnek rá, és miután azt olvassa magáról hogy kommunista, Szovjetunióba utazik. Turistacsoport tagjaként járva az országot, esőkabátja fedezékéből működteti kameráját. A termés 45 perces dokumentumfilm, melyet nem csekély üzleti érzékről tanúskodva az Egyesült Államokban tesz pénzzé, tízmillió régi frankért vagy 22 ezer dollárért. S így húszéves korára beváltja apja hozzá fűzött reményeit.

Miután a világban mindenfelé filmez, mint szabadúszó híradós és dokumentumfilmes alapozza meg szakmai hírnevét. Katona éveit is a hadsereg filmszolgálatánál tölti, mialatt tíz hosszabb-rövidebb 16 és 35 mm-es filmet készít. Egyik fillmjénél háromezer katona statisztált néhány tábornokkal. Algériai háborúról szóló celluloidját viszont nem mutathatta be. 1960-

ban, visszatérve a civil világba, megalapítja saját produkciós vállalatát. A cégbejegyző elé azzal a szándékkal lép, hogy cégének az Apokalipszis nevet adja, de miután a jegyző felhívja figyelmét arra, hogy március 13-a 13 óra van és neve is 13 betűből áll, a Les Films 13 névben maradnak.

Miután elad egy rövidfilmet, családi támogatással forgatja első nagyjátékfilmjét, melyet ő ír, rendez, gyárt, s amelyben színészként is közreműködik akkori barátnőjével, Janine Magnannal, akit viszontlátunk mindegyik korai filmjében. A kamerát ekkor Jean Bofferty-re bízza. A *Le Propre de l homme* 1960-ban teljes csőd, s az alkotó megsemmisíti minden méterét.

A következő két évben több száz két–három percest – ma úgy mondanánk, klipet – gyárt: olyan filmeket, melyeket dalokhoz háttérként lehet vetíteni. Ezzel lelkileg és anyagilag is talpra áll. S máris második nagyjátékfilmjéhez fog. A *L Amour avec de sit* 1963-ban két hét alatt, nagyon kis költségvetéssel forgatja. A kritikusok támadják, amiért elhiteti nézőivel, hogy a történet egy szadista sorozatgyilkosról és egy ártatlan fiatal stopposról szól, s csak a végén derül ki, hogy a férfi szolid polgár, s a lány az ámokfutó.

A svédeknek nagyon is tetszik, míg a franciák csak három év múlva nézhetik meg *La Famme spectacle* című, 1964-ban forgatott filmjét, mely Lelouch szerint erotikus film, kérdezősködés és szkecs olyan nőkről, akik nem akarnak férjhez menni. Mivel a művet gátlástalanul megnyírbálják a cenzorok, már nem érdemes bemutatni. Leloucht ez sem kedvetleníti el, és az *Une Fille et des fusils*-lel, 1964-ben első kasszasikerét könyvelheti el. *Négy férfi és egy süketnéma lány (Janine Magnan)* a filmektől vezérelve – a 90-es évek amerikai moziját előre vetítve – gengszte-

Claude Lelouch rendezései a magyar videótékákban:

Egy férfi és egy nő (Un homme et une femme, 1966) *(Intervideo)* fi, pr, v, o.
Egy férfi és egy nő húsz év múlva (Un homme et une femme, vingt ans déjá, 1986) *(Intervideo)* fi, pr
Egy elkényeztetett gyermek utazása (Itinéraire d 'un enfant gáté, 1988) *(Mokép Videókiadó)* fi, pr
Nyomorultak (Les Miserbles, 1995) *(InterCom)* fi, pr
a rendezés mellett:
fi = forgatókönyvíró, pr = producer, v = vágó, o = operatőr

rekké válnak, mindent elszúrnak, végül egymást gyilkolják. A kritikus *Roy Armes* szerint furcsa keverék, egyszerre bájosan egyéni és kommersz... A színészi játék friss, a kameramozgatás felszabadult, de túlságosan is kiagyaltnak tűnik a történet. Másik gengszterfilmjét, a Les Grands Momentst be sem mutatják.

Lelouch kitartásának eredménye az *Egy férfi és egy nő* (Un Home et une femme, 1966), melynek producere, rendezője, operatőre, társforgatókönyvírója és egyik vágója egy személyben. A sztori Deauville-ben, télen egy szerelem kibontakozását követi a fiatal özvegy *Anouk Aimée* és a melankolikus, elvált autóversenyző, *Jean-Louis Trintignant* között, akiknek gyermekei ugyanabba az iskolába járnak. Bár a pár ideális, végül mégis szakítanak, mivel a nő képtelen megszabadulni gyötrő emlékeitől. Fényűző életmód, csiszolt kamerahasználat, lélekkel teli közeliek, a valóság kiábrándítóbb oldalának életközeli bemutatása, a legmagasabb igények szerint. Több kritikus megítélése szerint elsőrangú giccs, tetézve a tévé-kommerszek üres bájával. Jóllehet Lelouch számára sokkal komolyabb a sztori, szeretteinkről és hiányukról akarja elgondolkodtatni a nézőket. Néhány esetben azonban a közönség és a népszerű kritikusok véleménye is egybevág. A hatvanas évek legnagyobb nemzetközi kasszasikerea mű: alkotójának több mint negyven díjat hoz. S a példátlan siker fontos szereplője *Francis Lai* is, aki fülbemászó filmzenéjével (sabadaba) ugyancsak hozzájárul a mozisikerhez. Az Oscar-ünnepségen a legjobb idegennyelvű film és a legjobb eredeti forgatókönyv kategóriájában diadalmaskodott a mű. (Lelouch *Pierre Uytterhoeven*nel közösen írta a filmet.) Az alkotás további két jelöléssel is büszkélkedhetett: a legjobb rendező és *Anouk Aimée* révén a legjobb színésznő kategóriában.

Az *Egy férfi és egy nő* páratlan függetlenséget teremt a 29 éves Lelouchnak a fiatal rendezők között. Filmjei többnyire magánéletének lenyomatai. A *Vivre pour vivre* (Live For Life – Éli az életét) főhőse a televízióriporter *Yves Montand*, aki a modell *Candice Bergen*nel csalja a türelmes feleséget *(Annie Guiradot* játssza*)*. E film is szép emberekkel és megoldandó gondokkal foglalkozik egzotikus helyszíneken, hatásos zenei aláfestéssel, kifinomult kamerahasználattal, s legalább olyan szép kommerciális, mint szakmai sikerrel (Oscar-jelölés, francia filmnagydíj és belga Femina-díj).

Ezt követően, 1967-ben több nyíltan politikus rendezővel *(Alain Resnais, Varda, William Klein, Joris Ivens, Chris Marker)* forgatja a *Távol Vietnamtól* (Loin de Vietnam) című filmet. A következő évben a halálbüntetést állítja fókuszba. A *La vie, l 'amoure la mort* főhőse a gyári munkás Amidou, akit három prostituált meggyilkolásáért ítélnek halálra. A mozi francia és külföldi kritikusokat győz meg a halálos ítélet eltörlésének időszerűségéről. Majd a sportkedvelő Lelouch, aki a Tour de France-ról és más sporteseményről több dokumentumfilmet jegyez, *Francoise Reichenbach*hal a grenobeli olimpián rögzíti a *Treize Jours en France*-t.

Két szerelmi történet után ismét társadalmi szatírát rendez. *A csibés*szel (Le Voyou, 1970) Donatello- és Raul Levi-díjat visz haza. A párizsi minden hájjal megkent ügyvéd *(Trintignant)* egy eredetien szerkesztett thriller szereplője, mely a rendező legszigorúbb kritikusai szerint is sokkal agyafúrtabb és szellemesebb, mint bármely korábbi filmje.

Lelouch eközben vállalkozóként is építi karrierjét. 1967-ben az *Egy férfi és egy nő* sikere után szerződést ír alá a United Artistsszal tíz koprodukciós filmre. E tízből csak néhányat rendez maga, inkább megragadta az alkalmat, hogy lehetőséghez juttasson fiatal francia és más nációjú rendezőket: köztük *Peter Watkins*t és a jugoszláv *Aleksander Petrovic*ot. Ő pénzeli *Abel Gance* monumentális Napoleon-filmjének hangos verzióját is. 1970-ben a Champ Elysée mellett nyitja meg a Club 13-at, ahol a filmezéshez elsőrangú technikai feltételeket és környezetet teremt. Van benne bár, sajtóterem és mozi, ahol napközben kommerszeket adnak, este viszont kísérleti filmek kapnak helyet.

A *Smic, Smac, Smoc*, című filmje után – melyet nyolc nap alatt 30 ezer dollárból forgat – már egy szatirikus komédia gyártásával küzd, négy professzionális bűnözőről, akik figyelmükkel politikusokat tüntetnek ki *(L Avanture s est l aventure*, 1972). Majd a *Boldog új évet! (La Bonne Année*, 1973) című szerelmes krimikomédia következik, melyben az ékszerész *Lino Ventura* esik szerelembe az antik tárgyakkal kereskedő *Francois Fabian*nal. A verőfényes téli Cannes-ban készült felvételek többek szerint egyesítik magukban mindazt az erényt, amivel Lelouch legjobb alkotásai dicsekedhetnek. De harca kritikusaival még nem ér véget, bár mindannyian kénytelenek elismerni: a közönség kedveli alkotásait. E filmmel Lelouch megerősítette helyét generációja kiemelkedő tehetségei között, de kritikusai kifogásolják, hogy a sztoriban a kronológiai ugrások zavarosnak, s a képet indokolatlanul váltja színesről fekete fehérre. A rendező erre is számít. A főhősnő sznob baráti körének karaktereiben egyes kritikusait ábrázolja... Filmjével mindenesetre újabb díjakat visz haza.

Elegáns thrillere, *A macska és az egér* (Le Chat et le souris), gazdag emberekkel, gyors autókkal, mozgalmas beállításokkal már jobban tetszik a kritikusoknak, határon innen és túl. Vállalva a kihívást és megmérettetést az amerikai nyugaton filmez. Az eredmény az *Egy másik férfi és egy másik nő* (Un Autre Homme une autre

Edit és Marcel

Jean-Louis trintignant (balra), Anouk Aimée és Pierre Barough (felső kép) az Egy férfi és egy nő című Oscar-díjas filmben

Kiváló visszatérés Belmondóval: Nyomorultak

chance, 1977) az eredeti western átirata, mely Amerikában kezdő szintű angolságával kelt feltűnést.

Annál kellemesebb a hazatérés. A szerény kis vígjátéknak szánt *Robert és Robert,* melyben a híres veterán *Charles Dennert* szerepelteti az épp feljövő *Jacque Villeret*tel, két magányos pék házasságközvetítő irodában induló barátságáról szól: az év filmje 1978-ban Franciaországban, nagy siker a San Franciscó-i Filmfesztiválon, s Villeret-t mint legjobb színészt Cesar-díjjal jutalmazzák.

A *Robert és Robert* bevételéből a rendező nagy lélegzetű munkába kezd, és hatórás történelmi freskót készít egy zenészcsaládról *Egyesek és mások* (Les unes et les autres/Bolero, 1981) címmel, mely négy ország helyszínein, két nemzedék életét öleli fel. A kritikusoknak a filmben szinte semmi sem tetszik – túlzott melodráma, túl kísérleti zene... A közönség viszont másként reagál: Párizsban csaknem egymillióan nézik meg, amire még nem volt példa a francia mozi történetében.

Következő dobása az *Edith és Marcel* (1983). Az énekesnő *Edith Piaf (*akit Lelouch élettársa, *Evelyne Bouix* alakít), és a boxbajnok *Marcel Cerdan* (akit fia, ifjabb *Marcel Cerdan* játszik) rövid szerelmének története Cerdan végzetes repülőbalesetéig, ami akkor éri, amikor Piafhoz indul. A tragikus aurát a filmhez egy sajtóhír adja az eredetileg főszerepre kijelölt francia színész, *Patrick Dewaere* öngyilkosságáról. S míg a mozik napról napra megtelnek, a kritikusok újra támadnak. Szerintük a mellékalakok háttérben zajló románca inkább figyelmet érdemel, mint Edith és Marcel története, mely aligha érdekli a francia nézőket.

Lelouch az *Edith és Marcel* bemutatójának napján lidérces álmot lát. Lejegyzi, és az újságíró *Jerome Tonnerr*el sci-fit ír, a *Viva la vie*-t (1984), melynek sztárjai *Michel Piccoli* és *Evelyne Bouix,* akit földönkívüliek rabolnak el, hogy egy üzenettel visszaküldjék a Földre, melyben békére szólítják az embereket. A furfangos befejezést a rendező mindvégig titokban tartja színészei előtt, és a nézőket is megkéri, még legjobb barátaiknak se árulják el. Sokan belemennek a játékba, a siker szép, de a kritikusok szokás szerint megint ünneprontók.

Lelouch ezután a háborús Európát idézi fel, s megrendezi az *Elmenni, visszajönni*t (Partir revenir, 1985), a „leglölusabb" Lelouch-t. Ezúttal egy zsidó nő *(Evelyne Bouix)* emlékezete nyomán kel életre egy család története, akiket feljelent valaki abból a házból, ahol a nácik elől megbújnak. Románc, reinkarnáció mind utat találnak a történetben. A kritikai visszhang szerint *„a rendező megint túl sokat akar, de meg kell hagyni, színészeit remekül irányítja."*

1986 nevezetes év, az *Egy férfi és egy nő* bemutatásának huszadik évfordulója, és a rendező beváltja Aimée-nak és Trintignannak annak idején tett ígéretét. Az *Egy férfi és egy nő, húsz év múlva* (Un Homme et une femme vingt ans déja) arról szól, hogy a nő, aki akkor forgatókönyvíró volt, most producer, és újra találkozik a férfivel, hogy megfilmesítse kettejük szerelmi történetét.

A rendező magánélete ugyanebben az évben vesz új fordulatot: a színésznő *Sophie-Marie Pochet* vezeti oltár elé. Lelouch ekkor tölti be a 49-et, rendszeresen sportol, nem iszik, nem dohányzik, és már túl van egy rövid házasságon *Christine Coshet*tel, akitől *Simon* nevű fia és *Sarah* lánya született. *Salome* lánya pedig az évekig tartó kapcsolat, az élet- és munkatárs *Evelyne Bouix* gyümölcse. S a nyolcvanas évek második felében mintha tudatosan tartalékra állítaná magát. Szolid üzleti produceri teendők mellett kétévente mutat be egy-egy új, könnyed hangvételő, közönségfilmet, melyekkel már nem akar sokat, csak annyit, hogy az emberek menjenek be a moziba és nézzék meg. Az *Egy elkényeztetett gyermek utazása* (Itinéraire d' un enfant gáté, 1988) szellemes és nosztalgikus, a *Szép história* (La belle histoire, 1991) nagy ívű és igényes, a *Mindez... ennyiért* (Tout ca... pour ca, 1993) vidám és kalandos.

Legutóbbi rendezői munkája, a néhány napja magyar tékákban is fellelhető műve, a *Nyomorultak* (Les Miserables, 1995) meg egyszerűen remek. Hosszú, ahogy *Victor Hugo* 1862-es regénye is az. Vannak könyvek amelyek mélyen érintik az olvasót. A Nyomorultak egy ilyen könyvről és egy ilyen olvasóról szól. Találhatók benne jelenetek a regényből, ma játszódó történések, melyek párhuzamai a regénybelinek, és jelenetek, melyek szőkszavúan beszédesek, és semmi közük a regényhez: képek Franciaország náci megszállásáról és a zsidóüldözésről. Ez a *Nyomorultak* nem a regény színpadi, musical-átiratának filmadaptációja, hanem az, amelynek forgatókönyvírója, rendezője producere is Claude Lelouch, és amelyben a 63 éves színészóriás, *Jean-Paul Belmondo* alakítja Jean Valjeant, emellett pedig még több modern szerepet. A XX. században egyszerű ember Jean Valjean tulajdonságaival, aki zsidó családot szöktet. De sofőr is, akit igazságtalanul börtönbe zárnak alkalmazója meggyilkolásának vádjával. Végül, hogy családját mentse, szökni kényszerül. A megformált személyiségek ugyan különbözőek, a „gumiarcú" Belmondónak azonban átalakulásaihoz nemigen kellett maszkmestert segítségül hívnia. A szereplők között láthatjuk még *Jean Maraist*, *Cocteau* 1940-es *Nyomorultak*jának sztárját, valamint Lelouch feleségét és lányát.

Az eredmény egyértelmű. Lelouch – talán életében először – még a francia kritikusokat is elkápráztaja.

Varga Mária

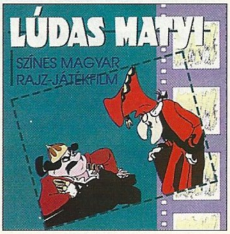
Kölcsönözhető és megvásárolható video-CD-k a tékákban!

MAGYARORSZÁGON KÖLCSÖNÖZHETŐ ÉS MEGVÁSÁROLHATÓ VIDEO–CD-K:

INDUL A BAKTERHÁZ (tv-film, r.: Mihályfy Sándor)
GÁLVÖLGYI-SHOW
LÚDAS MATYI (rajzfilm, r.: Dargay Attila)
MACSKAFOGÓ (rajzfilm, r.: Ternovszky Béla) *(két lemezen)*
A NAGY HO-HO-HO-HORGÁSZ (rajzfilm, r.: Füzessi Zsuzsa, Dargay Attila)
VUK (rajzfilm, r.: Dargay Attila)
POGÁNY MADONNA (játékfilm, r.: Mészáros Gyula) *(két lemezen)*
HAMIS A BABA (játékfilm, r.: Bujtor István)
CSAK SEMMI PÁNIK... (játékfilm, r.: Szőnyi G. Sándor) *(két lemezen)*
A TANÚ (játékfilm, r.: Bacsó Péter) *(két lemezen)*
MEGINT TANÚ (játékfilm, r.: Bacsó Péter) *(két lemezen)*
TE RONGYOS ÉLET! (játékfilm, r.: Bacsó Péter) *(két lemezen)*
A TIZEDES MEG A TÖBBIEK (játékfilm, r.: Keleti Márton) *(két lemezen)*
ISTVÁN, A KIRÁLY (rockopera, r.: Koltay Gábor) *(két lemezen)*
CHARLIE (az 1996. augusztus 17-i koncert videófelvétele)
DEKAMERON (erotikus film)

AZ ALÁBBI FŐVÁROSI TÉKÁKBAN KÖLCSÖNÖZHETŐK VIDEO–CD-K:

FLASH: III., Szőlő u. 88.
FOTIFON: XIII., Pannónia u. 13.
FOTIFON: XIV., Erzsébet királyné útja 41/A
MULTI VIDEO BT.: XII., Apor Vilmos tér 9–11.
VIDEOHÁZ: XI., Bocskai út 23.
VIDEOHÁZ: XII., Márvány u. 48.

A filmeket video–CD-n kiadja a

COM SER

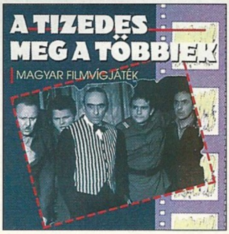
COM–SER Kft.
1114 Budapest, Bartók Béla út 51.
Tel.: 371-0048, 371- 0051, 371-0063
Fax: 185-7138
E-mail: comser@mail.datanet.hu

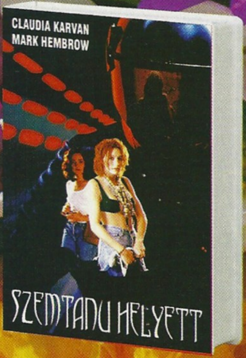

MÁJUSTÓL A VIDEOTÉKÁKBAN

MIRAX

Kérje ingyenes katalógusunkat.
MIRAX Nemzetközi Filmforgalmazó és Multimédia Kiadó Kft. 1113 Budapest, Karolina út 34/a.
Tel./fax:(36-1) 209-2919, 209-2920 e-mail: mirax@mirax.hu
Keresse filmjeinket az interneten a „www.mirax.hu" címen!

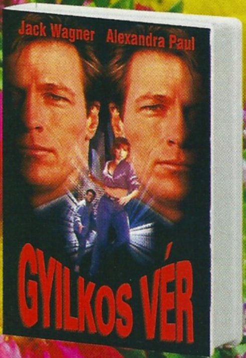

SZEMTANÚ HELYETT

Lucy véletlenül videóra veszi szeretője, az ismert ügyvéd meggyilkolását, ráadásul ő maga is gyanúba keveredik.
Bár eleinte bizalmatlan a légkör közte és a védelmére kirendelt ügyvédnő között, idővel mégis megkedvelik egymást, közös nyomozásuk során pedig egy valódi bűnszervezetre találnak; a rendőrség, a főbírók mind érdekeltek abban, hogy elhallgattassák a két nőt akik kezdenek túl sokat tudni ...

GYILKOS VÉR

Az ikerpár, Max és Steven egy autóbaleset során veszti el családját. Steven-t a rokonok nevelik fel, míg Max sérülése miatt kórházban és szanatóriumokban tölti teljes ifjúságát. Steven a sikeres üzletember már nem is emlékszik ikertestvérére, míg egy napon nevelőszüleit a saját lakásukban öli meg az az idegen, aki kísértetiesen hasonlít rá. S ez a gyilkosság csak az első lépés volt a tervben!

SEMMIHASZNÁK

Antoine és Fred jellegzetes párizsi figurák: igazi sármos csibészek, akik messzire elkerülik a munkát és egy kölcsönlakásban éldegélnek. Ám egy nap a "semmihasznák" komoly dilemmába kerülnek. Úgy tűnik ugyanis, hogy fejük felől hamarosan eladják a lakást. A helyzet megoldása: a rablás!

CSUNGKING EXPRESSZ

Hongkong turistanegyede: üzletek, nyüzsgő tömeg és egy nő szőke parókában, napszemüvegben valamint nyakig a pácban. A nő egy csapat indiait keres, akik megígérték, hogy "árúját" kijuttatják az országból. Így téved be a bárba, ahol 223-as, a fiatal rendőr éppen egy komoly elhatározásra jut ...

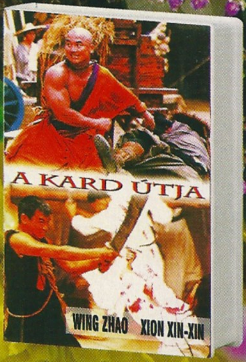

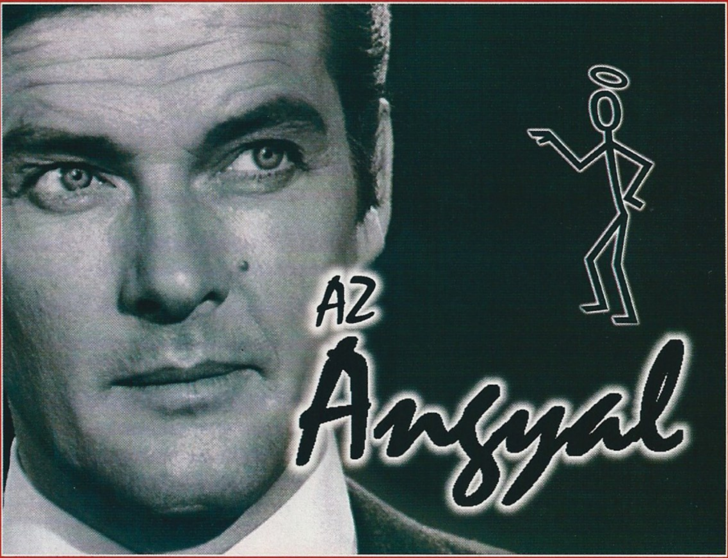
MEZTELEN LELKEK

Britt tehetséges festőnő, szerelme pedig merész fiatal tudós, aki azon dolgozik, hogy az emlékeket digitális úton rögzítse. Attól sem riad vissza, hogy magán is kipróbálja azt a sámán szertartást amit egy idősebb kollégája ajánl figyelmébe. Azonban a rítus által a két férfi testet cserél és kollégájának esze ágában sincs visszakérni korábbi formáját, hisz megifjodva remekül érzi magát Britt oldalán ...

A KARD ÚTJA

Egy fegyverkovács neveli remek kardforgatóvá meggyilkolt barátjának fiát, aki férfivá érve elindul, hogy bosszút álljon. Egyetlen fegyverként apja törött kardját viszi magával. Hosszú utat kell megtennie, hogy rátaláljon a bűnösökre és becsülete védelme sem lehetséges áldozatok nélkül. Az út során megismeri a ráhagyott kard titokzatos erejét és hogy hogyan teheti teljessé a törött pengét ...

Az Angyal

Roger Moore filmjei a magyar videótékákban:

Az Angyal vérbosszúja (Vendetta For The Saint, 1968) r.: Jim O'Connoly *(VIP Art)*
Minden lében két kanál 1. (The Persuaders, 1972) r.: Gerald Mayer *(VICO)*
Minden lében két kanál 2. (The Persuaders 1972) r.: Val Guest *(VICO)*
Élni és halni hagyni (Live and Let Die, 1973) r.: Guy Hamilton *(Intercom)*
Az aranypisztolyos férfi (The Man With The Golden Gun, 1974) r.: Guy Hamilton *(Intervideo)*
A kém, aki szeretett engem (The Spy Who Loved Me, 1977) r.: Lewis Gilbert *(Intervideo)*
Szökjünk Athénba (Escape to Athena, 1979) r.: George Pan Cosmatos *(Flamex InterStar)*
Moonraker (1979) r.: Lewis Gilbert *(Intervideo)*
Szexis hétvége (Seduttori della domenica, 1980) r.: Bryan Forbes *(Mokép Videókiadó)*
25 millió fontos váltságdíj (North Sea Hijack, 1980) r.: Andrew V. McLaglen *(UIP–Duna Film)*
Szigorúan bizalmas (For Your Eyes Only 1981) r.: John Glen *(Intervideo)*
A Rózsaszín Párduc átka (The Curse of the Pink Panther, 1983) r.: Blake Edwards *(Intervideo)*
Polipka (Octopussy, 1983), r.: John Glen *(Intervideo)*
Halálvágta (A View to a Kill, 1985) r.: John Glen *(Intervideo)*
Kiálts az ördögre (Shout At The Devil, 1986) r.: Peter Hunt *(Mokép Videókiadó)*
Boldog születésnapot, 007 (Happy Anniversary 007 25 Years, 1987) r.: Mel Stuart *(Intervideo)*
Tűz, jég, dinamit (Feuer, Eis und Dynamit, 1990) r.: Willy Bogner *(InterCom)*
Férfi a házban (Bed and Breakfast, 1992) r.: Robert Ellis Miller *(Flamex InterStar)*
Az ember, aki nem tud meghalni (The Man Who Wouldn't Die, 1993) r.: Bill Condon *(UIP–Duna Film)*
A kalandor (The Quest, 1996), r.: J.-C. Van Damme *(UIP–Duna Film)*

Az *Angyal*-sorozatból eddig négy epizód jelent meg, kettő-kettő egy videókazettán: **Az Angyal 1. kötet (A tehetséges férj, A megfelelő szörny)** és Az **Angyal 2. kötet (Az Angyal a tűzzel játszik, Ház a Sárkánysziklában),** mindkettő a *Polygram Video* gondozásában. A kiadó további öt kazetta megjelentetését tervezi a közeljövőben.

Polgári nevén Simon Templar. Foglalkozása magánnyomozó. Védtelen nők, meghajszolt tanúk, életveszélyben forgó megfenyegetettek végső mentsvára. Ha kell, az öklét vagy a revolverét használja ellenfeleivel szemben, és mindig sikerül lerántania a leplet a megfejthetetlennek tűnő rejtélyről. A kalandjaiból készült angol tévésorozat a *The Saint* címet viselte, minthogy a detektív nevének kezdőbetűi: S.T., és itt a név valóban önmagáért beszél: Templar világi *szentként* segíti embertársait, bár a nőket a középkori kolostorok lakóinál sokkal jobban szereti. Egy ilyen szakmában ez megbocsátható. Nevének magyar fordítása is telitalálat, hiszen Mr. Templar *őrangyali* tevékenységére utal. Aki pedig éveken át megszemélyesítette az Angyalt, az nem más, mint *Roger Moore*, angol filmszínész, aki, hihetetlen vagy sem, de idén októberben ünnepli hetvenedik születésnapját.
Az Angyal-történetek, melyeket a tévénéző a hatvanas évek kulisszái közé helyezve élvezhetett-izgulhatott végig, valójában a húszas évekből származnak. Szerzőjük, *Leslie Charteris* egyetlen halhatatlan figurája ő, ahogy *Simenon*é Maigret, *Chandler*é Philip Marlowe vagy *Ian Fleming*é James Bond. Magyarországon különös jelentősége, mondhatni kultusza lett az Angyalnak. ő volt az első a magyar képernyőn, aki erkölcsileg kikezdhetetlen, nem korrumpálható, mindig a jó oldalon álló és nem utolsó sorban: minden körülmények között, még a legveszélyesebb ellenséggel szemben is győzedelmeskedő detektívfiguraként lépett elénk. A filmsorozat készítői a néző morális tartásán és igazságérzetén (Mindig győzzön a jó!) kívül biztos esztétikai ítéletére építették olajozottan működő dramaturgiájukat: felvonultattak egy kifogástalan eleganciával öltözködő, jó alakú, megnyerő modorú és a kor ízlése szerint határozottan jóképű, a harmincas éveiben járó férfit, akivel fiatal és idősebb nők egyaránt szimpatizálhattak. Makulátlanságát és

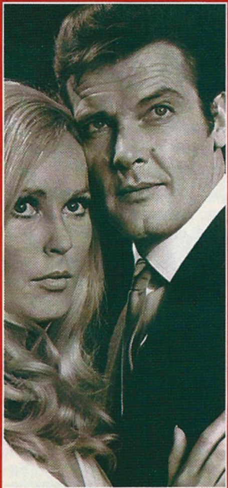
legyőzhetetlenségét világosan jelképezte az egyes epizódok kezdő jelenetében a feje felett megjelenő glória. A hozzá fordulók vagy akiknek vándorútján (például a skóciai Loch Ness partján) alkalmi segítséget nyújtott, csak úgy beszéltek róla, mint akit szinte mindenki ismer.
Az egyes filmek Angyal színpadias felkonferálásával kezdődtek. Simon Templar (utalás a történetük kezdetén erkölcsi nagyszerűségükről ismert templomos lovagokra?) arca jellemének hű tükre volt: a gyakorta felhúzott szemöldök ellenállhatatlan csábítót sejtetett; vezetés közben (a hófehér Volvo P 1800-as mintha valóban egy mennyei lény járműve lett volna) arca többnyire komolynak látszott; oldalpillantásai megfontolt emberre vallottak, aki tudja, a vezetés nem gyerekjáték. Angyal mindenkivel megtalálta a hangot, és több epizódból kitűnt: rengeteg barátja van világszerte, akikre mindig számíthat. Az Angyal-dramaturgia még nem tűrte az olyan komplikáltabb szerkezeteket, melyekben a Hős barátjáról derül ki, hogy kettős életet él, és ugyan alapjában véve derék polgár és jó apa, de éjszakánként nem tud ellenállni egy kis fekete mellékkeresetnek. Az *ellentmondásos jellem* majd csak jóval később válik általánossá a krimikben, néha még maguk a Főhősök se mentesek némi bocsánatos bűntől (lásd: *Ridley Scott: Fekete eső*). Az Angyal-sorozatban még minden paradicsomi egyszerűségében mutatkozott

meg. Igazi politikafeletti teljesítmény volt: nem tett különbséget a vasfüggöny két oldalán ülő nézők között, képtelenül szimpla történetei Kenyában éppúgy megértésre és lelkesedésre számíthattak, mint az NDK-ban, Svájcban vagy Bulgáriában.

Templar, aki a hatvanas évek első felében hódította meg a tévénézők szívét, még nem kapott engedélyt a forgatókönyvírótól pikánsabb-gálánsabb kalandokra. Az Angyal és a többnyire szőke kontyos partnerek csupán egy-egy vállraborulással (ijedtség és támaszkeresés esetén), illetve félártatlan testi érintéssel (például vállak átkarolása vagy meleg kézszorítás, mely atyai-baráti-testvéri támogatást is kifejezett) árulták el egymás iránti testi vonzalmukat. A nyílt színi csókolódzás, majd annak nyersebb képi rokonai szintén későbbi korok krimijeiben válnak kötelező klisévé. Általában megállapítható, hogy az Angyal-filmek még nem tűrnek semmilyen szélsőséget. Amikor hősünk az újnácik fogságába kerül, egy kicsit megoldja a nyakkendőjét, ez jelzi, hogy kutyaszorítóban van. Társnője, maga is leláncolt kézzel, egy öngyújtó segítségével próbálja kiszabadítani Angyal kezét a kötelek közül. A detektív fénylő homlokkal, csukott szemmel, összeszorított szájjal tűri az égési sebeket. Jajszó nem hagyja el az ajkát. Ez akkoriban nem lett volna szobatiszta stílus. *Bruce Willis* vagy *Travolta* hasonló helyzetben üvöltene, mert az jobban hihető valakiről, aki éppen harmadfokú égési sebeket szerez a tenyerén. Ma már persze könnyű mindenféle hibákat, esetlenségeket találni egy akkori produkcióban. A hatvanas években bizony alig várták a nézők a napot, hogy az Angyal ismét feltűnjön a képernyőn. Nem volt konkurenciája a magyar tévé műsorában. S amikor búcsú nélkül eltűnt, nem jöttek jobbak a helyébe. *Maigret*-t lagymatagnak éreztettük a dinamikus angol után; *Kojak* kissé modortalan volt és otromba; *Petrocelli* hamisan nemes szívű, a felesége pedig elviselhetetlenül édeskés. *Charlie angyalai*nak kalandjai az amazonokról gyártott ízetlen tréfáknak hatottak. Angyal – vehettük észre hamarosan – hiányzik e nem túl erős mezőnyből. Sokáig váratott magára. Most, hogy videón újra láthatjuk hőstetteinek néhány epizódját, bevallhatjuk: nosztalgiával figyeljük a könnyedén pergő eseményeket. Másfél óráig – két film erejéig, egy videókazetta játékidejéig – is eltart egy-egy jóleső illúziónk, hogy a világ egyszerű, és csak egy Angyal kell a problémák megoldásához.

Máté J. György

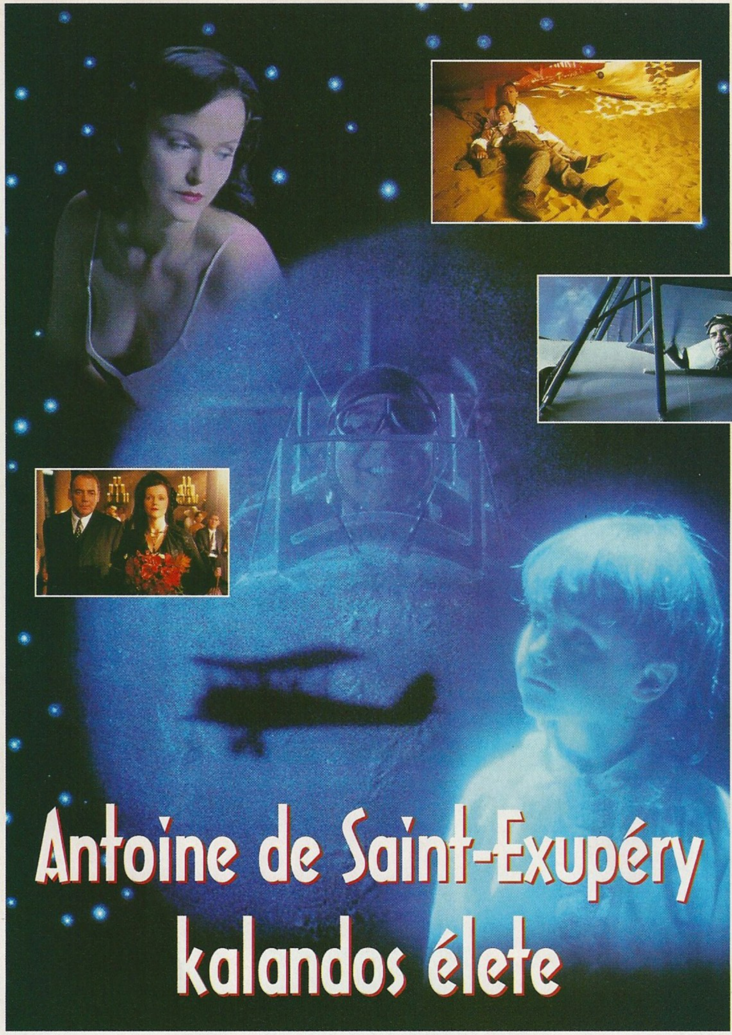
ROGER MOORE ÉS GLÓRIÁJA

Dacára annak a több mint harminc nagyjátékfilmnek, melyben a londoni születésű filmcsillag eddig látható volt, és melyek közül néhányat a magyar mozikban is vetítettek, ő mégiscsak az Angyal, azaz Simon Templar magánnyomozó marad számunkra, akit vagy három és fél évtizede ismerhettünk meg egy kezdetleges fekete-fehér képernyős tévéből. Nekünk ő minden más szerepben idegennek, valahogy oda nem illőnek mutatkozik. Nem mintha tehetségtelen színésznek tartanánk; személye azonban annyira eggyé forrott a népszerűségét megalapozó Angyaléval, hogy minden újabb szerepe mintha csak Simon Templar egyik huncut tréfája volna. Már az Angyal-sorozat befejezése és a *Tony Curtis*szel feljavított *Minden lében két kanál* (The Persuaders) is – emlékszünk – szokatlan volt a Templar-figura rajongóinak. Ugyanígy a kosztümös *Ivanhoe*-sorozat, amely a főszereplő Moore hőstetteire kiélezett izgalmas kis epizódokból állt, de az eredeti *Walter Scott*-regényhez nem sok köze volt. Hát még mekkora meglepetést okozott az 1973-ban színre lépő új James Bond (sokáig csak hírből ismertük), aki *Sean Connery*t követően szintén nem volt más, mint a mi Angyalunk – *Roger Moore*. Akkoriban már a negyvenes éveinek derekán járt az angol színész, azonban tény, hogy *Roger Moore* a James Bond-sorozatokban vált neves színésszé, és a vele forgatott hét Bond-film koronázta meg a hatvanas években megalapozott hírnevét. Ami ezek előtt és után történt pályáján, nem hagyott igazán mély nyomokat sem a kritikusokban, sem a nézőkben.

Pedig az Angyal-sorozat megkezdésekor már bő egy évtizede filmezett. 1954-ben debütált *Elizabeth Taylor* oldalán egy *F. Scott Fitzgerald*-írás filmadaptációjában. Majd játszott több kosztümös szerepet és akciófilm-figurákat. Többek között *Lana Turner*, *Vittorio Gassman*, *Richard Burton*, *Anthony Perkins* és *David Niven* voltak a partnerei.

Majd felfedezték őt a sorozatok, de emellett számtalan filmben is szerepelt vállalt. Májusi tékaújdonság idehaza egy 1986-os kalandfilmje, a *Kiálts az ördögre* s legutóbbi, 1996-os alakítása, melyet *Jean-Claude Van Damme* felkérésére vállalt el *A kalandor*ban.

Ám tehet bármit, feje fölött már örökre ott a jól ismert kis glória.

Antoine de Saint-Exupéry kalandos élete

L. Frank Baum *Óza* és Milne *Micimackó*ja mellett valószínűleg *Saint-Exupéry A kis herceg* című műve ma a legnépszerűbb könyv a magyar gyerekek körében. Azok a serdülők, illetve a gyerekkori olvasmányt elő-elővevő felnőttek azonban, akik nem tudnak betelni az idegen bolygóról érkezett kisfiú történetével, nemigen tudják, hogy a nehezen meghatározható műfajú kis könyv szerzője maga is több regényre való kalandot élt meg tragikusan rövid élete során. Ugyanis az írás, ez a békés tevékenység csak élete egyik felét töltötte ki. Másik hivatása a repülés volt. Már fiatalon beleszeretett a repülőgépekbe és a pilóták munkájába, pedig ez akkoriban még igen veszélyes foglalkozásnak számított. Tizenkét évesen vitték el először sétarepülésre, s talán már akkoriban elhatározta, hogy a levegő lesz az életközege.

A hamisítatlan, bár elszegényedett arisztokrata család sarja éppen egyidős a századdal: 1900. június 19-én született Lyonban. A sors megóvta a nagyvárosi gyermekkor kellemetlenségeitől. A kisfiú vidéken nevelkedett anyja nagynénjének birtokán, s aligha kétséges, hogy a majdani gyerekkönyv alapélményeit itt szerezte. Mindig nosztalgiával emlékezett ezekre a felhőtlen évekre.

Az első nagy változást a húszas évek hozták meg számára: miután sikertelenül felvételizett a Tengerészeti Főiskolára, a Képzőművészeti Főiskolán kezdett tanulni. De már 1920-ban abbahagyta a tanulást: építész helyett katona lett belőle. A hadseregben nyílik alkalma arra is, hogy megtanuljon repülőgépet vezetni. Előbb Casablancába helyezik, majd a párizsi repülőtéren teljesít szolgálatot, alhadnagyi rangban. Első írói próbálkozásai is erre az időre tehetők. Igazán csak a papír fölött és a levegőben érzi otthon magát. A társadalomban magányos: nem kötődik arisztokrata múltjához, de a többi társadalmi osztályt is bizalmatlanul szemléli. Feljegyzései azt tanúsítják, nem hisz a demokratikus változások sikerében. Pályatársainak egy része, így több szürrealista művész a kommunizmus iránt kezd érdeklődni, mások a szélsőjobb felé sodródnak: egyikükkel se tart. Már első, 1925-ben megjelent írása azt bizonyítja, nem a sokszor embertelenségbe torkolló politikai tettekben, hanem a személyes bátorságot igénylő repülésben találta meg a vágyott szabadságot.

Egy évvel később pilótának alkalmazza az első francia légitársaság. Afrikai és dél-amerikai országokba visz járatokat. Egy-egy ilyen úthoz a húszas években még halált megvető bátorság kellett. A légikatasztrófák rendszeresek voltak. 1929-ben Saint-Exupéry már Argentínában igazgatja a légitársaság új irodáját. Itteni emlékei alapján írja magyarra is lefordított *Éjszakai repülés* című könyvét. És ugyan e mű, illetve az érte kapott Femina-díj belépést jelent számára az irodalmi élet „felső köreibe", mégse hagyja ott a repülőgépeket. Közben megházasodik, egy özvegyen maradt argentin asszonyt vesz feleségül. De a családi–írói örömök nem tartanak soká: 1935-ben súlyos légibalesetet szenved, miközben megpróbálja megdönteni a Párizs–Saigon közti repülési rekordot. Egyiptomban zuhan le a gépe. Napokig jár a sivatagi homokban, míg egy karaván megtalálja, és megmenti az életét. 1937-ben újabb szerencsétlenség éri a levegőben: ezúttal a New York–Tűzföld útvonalat próbálja átrepülni, de Guatemalában lezuhan. New Yorkban lábadozik, s természetesen a gyógyulás napjait írással tölti. Az eredmény: *Az ember földje.*

A harmincas évek végétől a felderítő pilótáknál szolgál, 1942-ben újabb pilótaélményeket jelentet meg könyvformában. S miután leszerelik, New Yorkba utazik, ahol a francia nyelvű rádióadásokban szerepel. Előbb antifasiszta *Levél egy túszhoz* című szövegét adják ki, majd *A kis herceg* következik. 1944-ben minden hivatalos tiltás ellenére ismét a botkormány mögé ül. Felderítő repüléseket végez megint Európában. Szardínia és Korzika szigete az állomáshelye. Július legvégén ismét felszáll, noha már nyolc bevetésen vett részt. De nem tér vissza többé.

Minden valószínűség szerint a németek lőtték le a gépét. Még a roncsoknak se akadtak a nyomára.

Saint-Exupéry csak halála után vált igazán népszerű íróvá. Sokan a francia írók körében gyakori humanista moralizáló hajlamot tartják fő írói erényének. Azt, hogy az emberi lét és magatartás fő kérdéseit filozófiai rendszer kiépítése nélkül boncolgatja. Ezt a félig irodalmi, félig filozófiai foglalatosságot lehet életidegenül, mindenestül befelé fordulva is űzni: Saint-Exupéry azonban nem ebből a fajtából való. Élete és művészete az ember- és békeszeretetre épül. 1938-ban egész cikksorozatot szentel e kérdésnek. Halála után kiadott feljegyzései, gondolatfutamai azt mutatják, hogy érdeklődése rendkívül szerteágazó volt: a közgazdaság, a matematika, a fizika kérdései éppúgy izgatták, mint az írói mesterség.

Egy humanista ember különleges élete most videófilmen elevenedik meg.

SANDRA BULLOCK SAMUEL L. JACKSON
MATTHEW MCCONAUGHEY KEVIN SPACEY

HA ÖLNI KELL

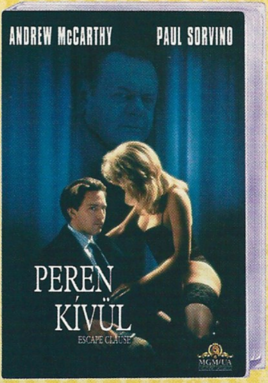
A CÉG és AZ ÜGYFÉL írójának könyvsikere nyomán

Egy amerikai kisvárosban két férfi megerőszakol egy tízéves kislányt. A feldühödött apa bosszúból lelövi a gyilkosokat és börtönbe kerül. Ám az igazi harc csak most kezdődik: a vádlott fiatal védője lassacskán rájön, hogy mennyi indulat és gyűlölködés lapul az eset hátterében. A városban elszabadul a pokol, és már nem csupán a vádlott élete a tét. Hanem a védőé is...

ANDREW MCCARTHY
PAUL SORVINO

PEREN KÍVÜL

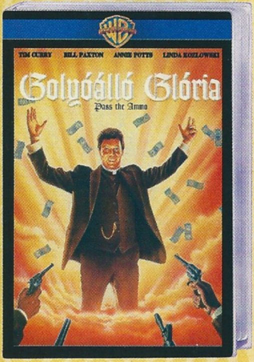
Egy biztosítási szakember tanúskodása után a vádlott rendőrtiszt feletti ítélet már nem lehet kétséges: bűnösnek mondják ki. A rendőrtiszt a per lezárulása után nem sokkal egy tragikus balesetben elveszíti feleségét és gyerekét. Sorsa rosszra fordulásáért egyedül a szakembert okolja, és elhatározza, hogy mindenért bosszút áll, romba dönti ellensége egész életét, elvesz tőle mindent, ami számára kedves és végül az életét sem kíméli majd...

VIDEOPREMIER
VIDEOPREMIER
VIDEOPREMIER

MÁJUS 22.

GOLYÓÁLLÓ GLÓRIA

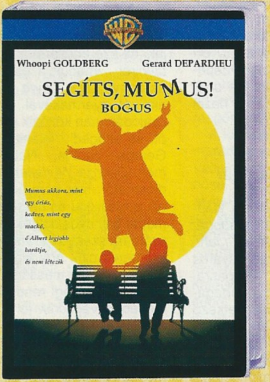
Minek fárasztaná a torkát korunk lelkésze a szószéken? Aki megérzi az idők szavát, tévéstúdióba vonul, ahonnan gyűjtheti az adományokat. Felesége és hívei előtt Ray tiszteletes a szentek szentje, de vannak néhányan, akiknek más a véleménye. Ők fegyverrel a kezükben törnek rá Ray atyára, hogy élő adásban kényszerítsék nyilvános gyónásra...

A Krokodil Dundee és a Rocky Horror Picture Show sztárjai hírnevükhöz méltó, elsöprően komolytalan vígjátékot készítettek.

WHOOPI GOLDBERG
GERARD DEPARDIEU

SEGÍTS, MUMUS!

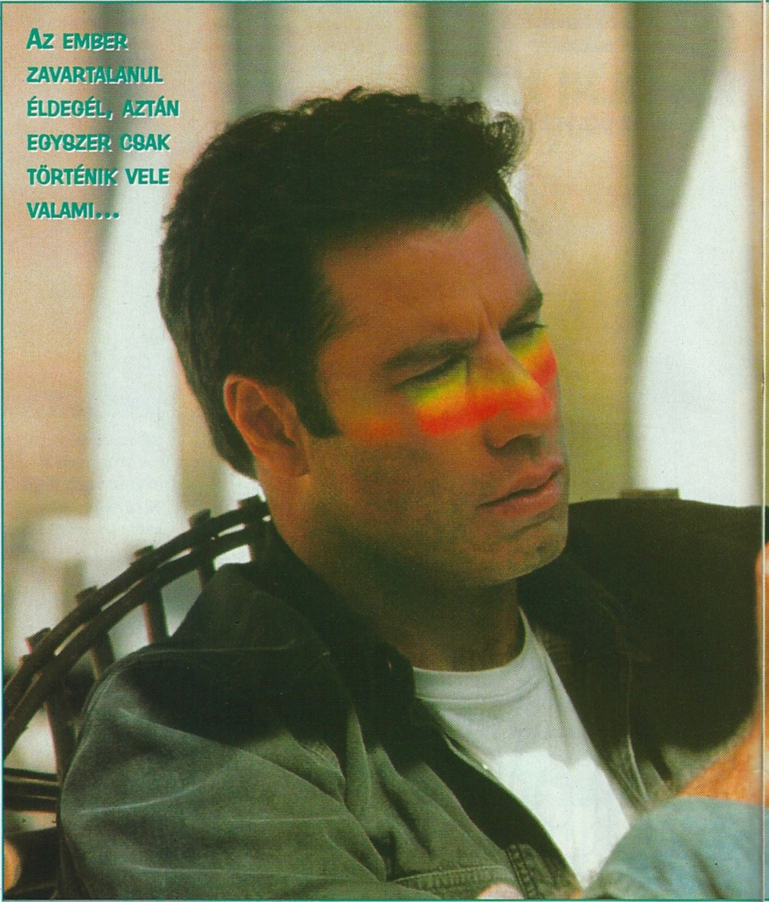

Albertnek, a hétéves kisfiúnak váratlanul nevelőanyához kellett költöznie, csakhogy Harriett elfoglalt üzletasszony, és nem nagyon hajlandó pótmamáskodni. Hát hova menekülhetne a kissrác a sivár, unalmas és felnőttes külvilág elől? Csak befelé! A fantáziájában lakik egy kedves Mumus, aki élvezi, ha borsot törhet mások orra alá, és örül, hogy együtt vidámkodhat új barátjával, aki már nem is érzi magát olyan magányosnak.

Forgalmazza az InterCom Kft. 1145 Bp. Bácskai u. 28-36.
Tel.: 467-1-467 Fax: 252-2736 E-mail cím: video@intercom.hu
InterCom ottlap:http://www.intercom.hu/

INTERCOM

...mondjuk megcsapja egy gömbvillám vagy beüt az istennyila a helyiségbe, ahol éppen sok elektromos berendezés közepette dolgozik, esetleg valami születése óta meglévő tulajdonság bukkan elő belőle. Világos, hogy az illető meg fog változni, s környezete ámulattal szemléli ezt az átalakulást, még jó, ha nem rosszindulattal viszonyul hozzá a továbbiakban.

Uri Geller képességei

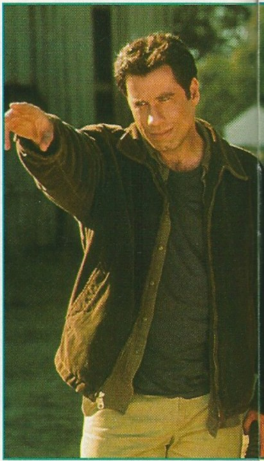
*Uri Geller*rel, az ismert magyar származású parafenoménnal valami hasonló történt gyerekkorában. Úgy négyéves lehetett, a kertben játszott, amikor egyszer csak valami ezüstös fénytömeg jelent meg fölötte. A ragyogó színekben tündöklő valami egyre lejjebb ereszkedett, a kisfiú úgy érezte, mintha valami hátralökné, aztán elveszítette az eszméletét. Amikor magához tért, gyorsan beszaladt a házba és mindent elmesélt a mamájának. Különös képességei ezután kezdtek működni: órák megállítása, telepátia, bizonyos események bekövetkeztének előre való megérzése – mindez hétköznapi dolog volt számára. Felnőtt korában többek között a Stanford Egyetemen is megvizsgálták, mire képes, és meglepő módon laboratóriumi körülmények között is képes volt produkálni az úgynevezett parajelenségeket. A garantáltan nem manipulált kanál meghajlítása csak egy a sok közül. Akadt azonban egy közepes tehetségű bűvész – az illető könyvírással is megpróbálkozott, de művei távolról sem mondhatók bestsellernek –, akit evett a sárga irigység Uri Geller sikerei miatt, és kijelentette, hogy pusztán bűvészmutatványokról van szó. *James Randi*, ki tudja, kik által pénzelt világ körüli útján mindenhol csalással vádolta Gellert. Néhány esztendeje nálunk is felbukkant bizonyos tudományos körök ájult csodálatától övezve – és szórta a rágalmakat. Uri Geller megelégelte a dolgot, beperelte őt, és persze nyert. De erről valahogy nem adott hírt a hazai sajtó...

Travolta, a csodabogár

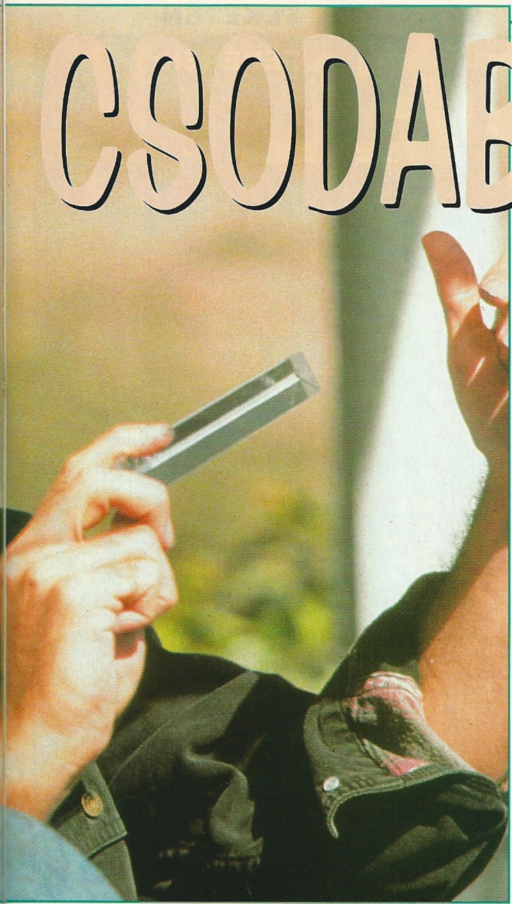
Ám inkább térjünk vissza a különös képességekre. *A csodabogár* című filmben George Malley *(John Travolta)*, egy amerikai kisváros átlagos polgára egy csapásra, húsz perc alatt megtanul portugálul, megjövendöli a bekövetkező földrengést és érintésére lebegni kezdenek a tárgyak. Mi történt ezzel a derék emberrel? Haverjai társaságában éppen harminchetedik születésnapját ünnepli a helyi kocsmában, amikor kimegy egy kicsit levegőzni, majd valami fényes dolog közeledik felé az égből... George más lesz, annyira más, hogy barátai elfordulnak tőle, egyetemi professzorok vizsgálgatják, de szerencsére az eddig csak távolról imádott, elvált fiatalasszony, Lace *(Kyra Sedgwick)*, aki két gyermekével egy súlyos csalódás után költözik ide, megérti őt, és elfogadja félénk szerelmét. George barátja, Nate, a farmer *(George Whitaker)* lelkes rádióamatőr, már nem érti, mi történik a másikkal és miért kötelezi el magát bizonyos dolgok mellett. De számára szent a barátság, ő maga is megváltozik egy kicsit és elfogadja George másságát. Lassan helyreállna a régi rend, de csak a mesében végződik jól minden, a szerelmes asszony, a közben megházasodott barát, a kertben káposztát rágcsáló nyuszi és kimustrált autógumiban ücsörgő pici cica elveszíti a megváltozott férfit, a néző pedig – hogy mások lehetőleg ne lássák – elmorzsol egy könnycseppet a szeme sarkában.

Villám képességei

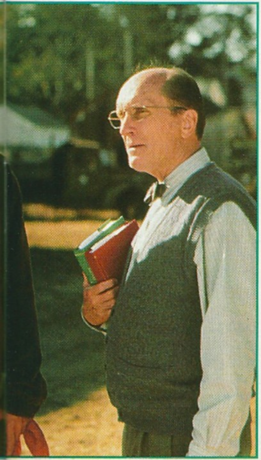
A változás eredménye egészen másképpen érvényesül *Villám* esetében, aki egyszerű technikusként tengeti napjait a rendőrség labortóriumában *(John Wesley Shipp* formálja meg*)*. Bátyja a papa megfoglmazása szerint igazi rendőr volt, azaz nyomozó, de életét vesztette a rosszfiúk ellen vívott küzdelemben. Az öccs soha nem tudja vele felvenni a versenyt, ám egy napon villám csap be a laborba és hősünk megváltozik: életműködése felgyorsul, iszonyatos sebességgel száguld a gazok után, és persze el is csípi őket. A *Villám 2*-ben *Mark Hamill* az ellenfele, aki bohócnak öltözve forralja galád terveit. Villám mássága szerencsére csak apróságokban nyilvánul meg: szédületes sebességgel iszonyatos mennyiségű kosztot képes behabzsolni, ha otthon van és csak a kutyája szemléli a gyors falatozást, néhány másodperc

CSODABOGARAK

alatt rendet tud tenni a legénylakás felfordulásában, ha éppen hölgyvendéget vár és így tovább. Egyedül orvos kolléganője *(Amanda Pays)* ismeri a titkát, ez főleg akkor jön jól, ha a Villám a szó szoros értelmében túlhevül...

A holtsáv és a gondolatolvasók

Különleges képességhez baleset útján is lehet jutni, bár ez nem annyira szívderítő adomány, például a *Stephen King* regénye nyomán készült A *holtsáv* című filmben. Johnny Smith *(Christopher Walken)* egy autóbaleset következtében több évig kómában fekszik, majd amikor felépül, mihelyt megérint egy-egy tárgyat, látomásai támadnak és a jövőbe is képes bepillantani. Rájön, hogy egy vidéki politikus, Greg Stillson szenátor *(Martin Sheen)* az elnöki székre pályázik, s ha sikerrel jár, az katasztrófába sodorhatja a világot. Johnny a maga részéről mindent megtesz, hogy a szenátor tervei ne valósulhassanak meg...

A gondolatolvasás is olyasféle tevékenység, amely a hétköznapi ember számára elképzelhetetlennek tűnik. Az úgynevezett telepaták társaságában az ember ráadásul kényelmetlenül is érzi magát, hiszen ki örvendene annak, hogy valaki belelát legtitkosabb gondolataiba. A filmkészítők nem kockáztatták meg túl gyakran, hogy embertársaink e képességét bevigyék a moziba, vagy ha mégis, az illetők nem voltak egészen földiek. Ilyen lény például a *Star Trek* sorozatban az Enterprise űrhajó tanácsadója, Deanna Troi *(Marina Sirtis),* aki félig ember, félig betazoid származású. Érzékeli az érzelmeket, gondolatolvasó és ezzel segíti Picard kapitány *(Patrick Stewart)* munkáját. *Az elátkozottak faluja* fura gyermekhősei, akik földönkívüli apáktól és földi mamáktól születtek, telepatikusan kommunikálnak egymás között, s ez lehetővé teszi számukra, hogy megőrizzék titkaikat mások előtt.

A kommunikációból persze nem maradhatnak ki az állatok sem. *A vadak ura* című fantasy mese hőse, Dar *(Marc Singer)* gondolatátvitel útján kellemesen cseveg el két kis vadászgörényével, Kodóval és Podóval (magyarul Fürgével és Nyurgával), lát a társaságában lévő ragadozók – madár és macskaféle – szemével, ám ezt a képességet mondjuk cirmos-szinten bárki elsajátíthatja: ha erősen gondol a vele együtt lakó macskára, az biztos megjelenik. Különös képességeinkkel azonban csínján kell bánnunk, mert ha fény derül rájuk vagy kinevetik az embert, vagy filmet csinálnak történetéből...

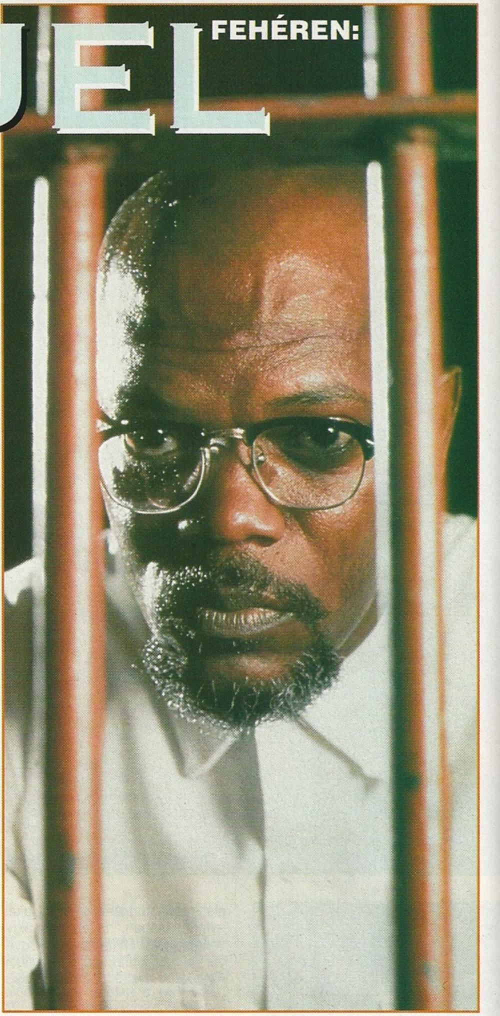
Trethon Judit

Megmagyarázhatatlan és parajelenségekkel foglalkozó filmek a tékákban:

A csodabogár (Phenomenon, 1996) r.: John Turteltaub *(Buena Vista)*
A Villám (The Flash, 1990) r.: Robert Iscove *(InterCom)*
A Villám 2. (The Revenge of the Trickster, 1992.) r.: Danny Bilson *(InterCom)*
A holtsáv (The Dead Zone, 1983) r.: David Cronenberg *(jön: Flamex Video)*
Star Trek – A Borg hatalma (The Best of Both Worlds I-II.,1990) r.: Cliff Bole *(UIP–Duna Film)*
Egyesítés (Unification I-II., 1991) r.: Cliff Bole *(UIP–Duna Film)*
Jóvátétel (Redemption I-II., 1992) r.: David Carson *(UIP–Duna Film)*
Az elátkozottak faluja (Village of the Damned, 1995) r.: John Carpenter *(UIP–Duna Film)*
A Vadak ura (Beastmaster, 1982) r.: Don Coscarelli *(InterCom)*
Vadak ura 2. – Az időkapu (Through the Portal of Time, 1991) r.: Sylvio Tabet *(Video Rent)*
Braxus szeme (The Eye of Braxus, 1995) r.: Gabrielle Beaumont *(UIP–Duna Film)*

FEKETÉN-FEHÉREN:

SAMUEL

KI HINNÉ, HOGY MÁR 49 ÉVES A KOSARAS TERMETŰ SZÍNES BŐRŰ SZÍNÉSZ, AKI MÁR ELÉRTE, AMIRE VÁGYOTT: BEBIZONYÍTOTTA, HOGY NEMCSAK *DENZEL WASHINGTON* A JÓ FEJ HOLLYWOODBAN. *SAMUEL L. JACKSONNÁL* NINCS IS HÁLÁSABB SZEREPLŐJE A SZTÁRKULTUSZNAK. IMÁDJA, HOGY RAJONGÓI LÉPTEN-NYOMON FELISMERIK AZ UTCÁN, S HA MÉGIS EL AKAR REJTŐZNI, FELVESZI SÖTÉT SZEMÜVEGÉT.

Jackson az 1991-es Cannes-i Filmfesztiválon került először az érdeklődés középpontjába, amikor kifejezetten miatta találtak ki egy új díjkategóriát, a legjobb karakterszínészét. A kivételes bánásmódot Gator alakításával érdemelte ki *Spike Lee Dzsungelláz* (Jungle Feever) című filmjében. Ez sorban a negyedik szereplése volt Lee-moziban, a *Suliláz* (Scool Daze), a *Szemet szemért* (Do The Right Thing!) és a *Mo' Better Blues* után. A barátság rendező és színész között Spike Lee főiskolai éveire nyúlik vissza, amikor az ifjú zseni megígérte a munkanélküli színésznek – aki vizsgafilmjében ingyen vállalt fellépést –, ha egyszer nagy lesz, gondol rá. A megélhetési gondokkal küzdő, családos színésznek nem jöhetett volna jobbkor Spike Lee felkérése.

„LEITTAM MAGAM, NARKÓZTAM"

Jackson tehetsége régóta parlagon hevert, bár az ifjú Sammy már tizenévesen a Morhouse College színésznövendékeként filmezett, s azóta számos színpadi darabban bizonyította tehetségét. Egy évtizeden át a Negro Ensemble Company színitársulat tagja volt. De az 1981-es *Ragtime* óta filmenként nem forgatott két-három napnál többet. Már már úgy tűnt, örök epizodista marad. Ideje főként azzal telt, hogy New York utcáin kószált, bújta az újságok hirdetésrovatait, nincs e valahol meghallgatás, és hetente felhívta ügynökét, nem futott-e be valamilyen munka.

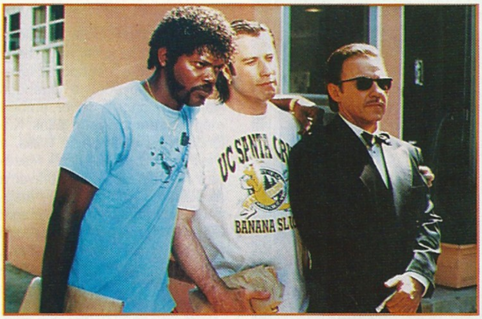
Az egyik alkalommal azután fantasztikus hír várta: *„Jó, hogy hívsz, mert mindenki veled akar interjút készíteni. Díjat nyertél Cannes-ban."* Samuel erre jól leszúrta ügynökét: *„Nincs is olyan kategória, amelyben én díjat nyerhetnék."* Pedig volt. Spike Lee is megmondta, amikor elutazott Cannes-ba, hogy márpedig ott nagy dolgok fognak történni. Soha jobbkor. Jackson ugyanis már nagyon a padlón volt. Unta, hogy bárhová megy, azt kell hallania, hogy tapasztaltabb és képzettebb sokaknál, akik sikeresebbek nála, csak hát nem mindenkinek jön össze. *„Ettől megőrültem, leittam magam és narkóztam. A családom pedig szedegethette utánam a törött étkészlet darabjait. De a feleségem megértett és biztatott."* S a Jackson-família nemsokára a nyugati partra költözött, ahol Hollywood is megerősítette a példás feleség és tehetséges színésznő *Tanya Richardson* előérzetét, aki a nehéz napokon így vigasztalta férjét: „Meglátod, egyszer még olyan híres leszel, mint kevesen."

Samuel L. Jackson játékfilmjei a tékákban:

Ragtime (1981) r.: Milos Forman *(jön: Flamex Video)*
Amerikába jöttem (Coming to America, 1988) r: John Landis *(UIP–Duna Film)*
Suliláz (School Daze, 1988) r: Spike Lee *Columbia TriStar)*
Szemet szemért (Do The Right Thing!, 1989) r: Spike Lee *(UIP–Duna Film)*
A szerelem tengere (Sea of Love, 1989) r.: Harold Becker *(UIP–Duna Film)*
Mo' Better Blues (1990) r.: Spike Lee *(UIP–Duna Film)*
A nagymenők (GoodFellas, 1990) r.: Martin Scorsese *(Intervideo)*
Gyilkosságok varázsszóra (A Shock To The System, 1990) r.: Jan Engelson *(ZOOM)*
Csak semmi érzelem (Strictly Business, 1991) r.: Kevin Hooks *(Flamex InterStar)*
Dzsungelláz (Jungle Fever, 1991) r.: Spike Lee *(UIP–Duna Film)*
Hosszú lé (Juice,1992) r.: Ernest R. Dickerson *(Flamex InterStar)*
Fehér sivatag (White Sands, 1992) *(InterCom)*
Férfias játékok (Patriot Games, 1992) Phillip Noyce *(UIP–Duna Film)*
Temetői járat (Jumping At The Boneyard, 1992) r.: Jeff Stanzler *(Fox Video)*
A halál prófétája (Fathers and Sons, 1992) r.: Paul Mones *(Columbia TriStar)*
Jurassic Park (1993) r.: Steven Spielberg *(UIP–Duna Film)*
Haláli fegyver (National Lampoons Loaded Weapon I, 1993) r.: Gene Quintano *(Guild)*
Amos és Andrew bilincsben (Amos And Andrew, 1993) r.: E. Max Frye *(Flamex Video)*
Tiszta románc (True Romance, 1993) r.: Quentin Tarantino *(Flamex Video)*
Veszélyes elemek (Menace II. Society, 1993) r.: Allen Hughes *(Flamex InterStar)*
Hejjj Cézár! (Hail, Caesar!, 1994) r.: Anthony Michael Hall *(VIP Art)*
Ponyvaregény (Pulp Fiction, 1994) r.: Quentin Tarantino *(Mokép Videókiadó)*
Fejjel a falnmak! – Attica négy napja (Against The Wall, 1994) r.: John Frankenheimer *(Flamex InterStar)*
Fresh – A kis pimasz (Fresh, 1994) r: Boaz Yakin *(Flamex Video)*
A legeslegújabb kor (The New Age, 1994) r: Michael Tolkin *(InterCom)*
Megérint a halál (Kiss of Death, 1995) r.: Barbet Schroeder *(Fox Video)*
Bármi áron (Losing Isaiah, 1995) r.: Stephen Gyllenhaal *(UIP–Duna Film)*
Az élet mindig drága (Die Hard – With A Vengeance, 1995) r.: John McTiernan *(Buena Vista)*
Pofonláda (The Great White Hype, 1995) r.: Reginald Hudlin *(Fox Video)*
Ha ölni kell (A Time To Kill, 1996) r.: Joel Schumacher *(InterCom)*
A szerencse zsoldosai (Hard Eight/Sydney, 1996) r.: Paul Thomas Anderson *(jön júliusban: Columbia TriStar)*
The Long Kiss Goodnight (1996) r.: Renny Harlin *(jön előbb moziban, majd videón: Flamex Video)*

L. JACKSON

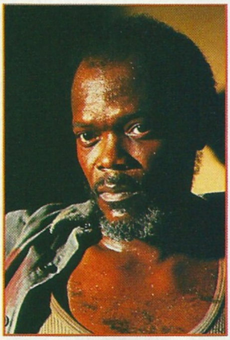
A *Dzsungelláz* jó értelemben teljesen felforgatta a Jackson-család életét. Gator figurája talán azért is sikerült, mert a típus nagyon ismerős volt. *„A tükörből ismerem. Jómagam is gyakran voltam elbizakodott. Mára épp elég tapasztalatot gyűjtöttem. De azt, ami a Dzsungelláz után velünk történt, álmomban sem gondoltam volna."* Az örömöt tetézte a New York-i filmkritikusok legjobb mellékszereplőjének járó díja.

A Ponyvaregényben John Travolta és Harvey Keitel oldalán

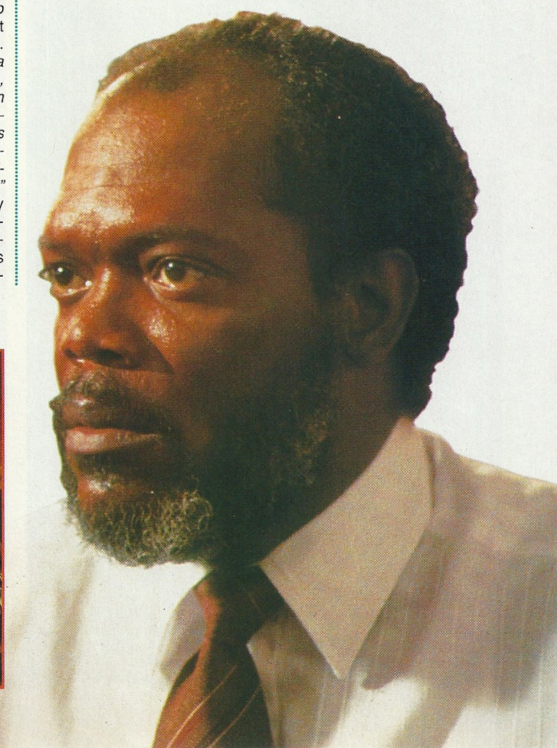
TARANTINO HÍVÁSA

Ami korábban elképzelhetetlen volt, ügynökéhez egyre másra érkeztek a felkérések, ráadásul egyre hosszabb szerepekre. A *Fehér sivatagban* játszott *Mickey Rourke*-kal, az *Amos és Andrew bilincsben* című filmben *Nicolas Cage* oldalán, a *Férfias játékok*ban *Harrison Ford*dal, a *Haláli fegyver*ben *Emilio Estevez*zel. De láthattuk a *Jurassic Park*ban is. 1992-ben és 1993-ban is öt–öt játékfilmben vállalt szerepet. Legboldogabb akkor volt, amikor *Quentin Tarantino* kereste meg, hogy szerepet ajánljon a *Ponyvaregény*ben. *„Tarantino egy olyan alakra írta a figurát, de pontosan olyanra, amilyen én vagyok. Egyszerűen nem bírtam magammal. Szétvetett az öröm, arrogáns voltam és minden, amit csak el tudsz képzelni. Életemben még nem olvastam ilyen jó párbeszédeket."* Tarantino kipróbálta már néhány évvel korábban a *Kutyaszorító*ban szereplőválogatásán, de akkor nem vált be. Aztán egy kis epizódszerepet kapott tőle 1993-ban a *True Romance*-ben, de ott túl hamar lelőtték. Egy évvel később a *Ponyvaregény*ben már hálásabb feladat várta: a bibliai idézetekkel kipárnázott filozofikus verőember szerepe. Jules megformálásával viszont szinte egy csapásra elfoglalta helyét a világ filmszínészeinek legnagyobbjai között. A legjobb mellékszereplő kategóriában ezért az alakításáért Oscar-díjra is jelölték, de a győztes *Martin Landau* lett (Ed Wood). *„A feketék még mindig nem elég meghatározóak, és nem valami jó a helyzetük Hollywoodban"* – jegyezte meg tárgyilagosan. *„De ha botrányt csapnék, kinek tennék jót vele?"* Jackson úgy érzi, minden oka megvan arra, hogy pesszimista legyen. Egyetlen gyermekként anyja védőszárnyai alatt felnőve a Tennessee állambeli Chattanoogában tapasztalta, hogy fehérek és feketék nem egyenlő esélyekkel indulnak. *„Négy-ötéves lehettem, már ismertem a betűket, és azt olvastam egy feliraton: feketéknek, kínaiaknak tilos. És a mi kis városunkban két mozi is volt, egy a fehéreknek, egy a feketéknek, s mindkét moziban ugyanazt a filmet vetítették, azzal a különbséggel, hogy a feketék kópiájából kivágtak részeket, például amikor Poitier pofon üti a fehér Yvonne de Calót."*

Ha ölni kell

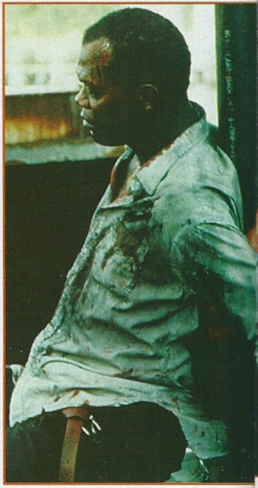
Szakmailag a *Ponyvaregényben* érezte magát legjobban 1994-ben, de emellett további négy filmben is feltűnt kisebb-nagyobb alakításokkal.

Találkozás Bruce Willisszel

Aki New Yorkba utazik, annak általában lelkére kötik, hogy nagy ívben kerülje a megapolisz feketék lakta negyedét, a legendás Harlemet, ahol a fehér embert még ma sem szívesen látják. Különösen ha mint *Bruce Willis,* a Die Hard-trilógia harmadik részében fajgyőlöletét egy táblával a nyakában demonstrálja – mégpedig egy játékos kedvű, magát Simonnak *(Jeremy Irons)* nevező agyafúrt gengszter utasítására, aki azzal fenyegeti a rendőrséget, levegőbe repíti a város fontos létesítményeit, ha nem követik utasításait. A Harlem egyik utcasarkán így tüntető magányos Willist a békés természetű üzlettulajdonos Jackson menti meg a lincseléstől. És a rejtélyes Simon ekkor azt kívánja, hogy a „fekete szamaritánus" is szálljon be a partiba.

Hogy Bruce Willis akciófilmben játszik, az természetes, de hogy az eddig csak klasszikus filmekben domborító *Jeremy Irons,* és a független filmekben feltűnt Samuel L. Jackson is, az némi meglepetést okozott mind a műfaj kedvelőinek, mind a szakmai közönségnek, bár Jackson számára nem lehetett igazán szokatlan a szerepkör *(Fehér sivatag, Haláli fegyver). „Ezt úgy kell felfogni, hogy személyes jelenlétünkkel megtiszteltük az akciófilm műfaját és emeltük a színvonalát"* – magyarázta a színész. *„Nem beszélve arról, milyen jót tett a bankszámlánknak"* – tette hozzá. *„A feladat nem volt nehéz. Amolyan rabló-pandúr játék, amelyben a rosszak veszítenek, a jók győznek. Mindez hihetetlen pontossággal kidolgozott technikai trükkökkel."* A műfaj minden kelléke sikeresen randevúzik *John McTiernan* 1995-ös mozijában. A telefon áll a cselekmény középpontjában, s nemcsak mint olyan eszköz, mellyel a főhős megosztja tapasztalatait. A helyszínek sem akármilyenek. Egy bank teljes hossz- és keresztmetszete a pincétől a padlásig, egy szétrobbanó metróállomás közelében. Van benne üldözés, feszültség, figyelem, ébrentartás, váratlan fordulat, s mindenfajta jármű, melyeket a főhősök a hajsza során használnak.

Jackson nem először találkozott *Bruce Willisszel*, bár a *Ponyvaregényben* nem voltak közös jeleneteik. *„Sokat tanultam Willistől. Például azt, hogy felejtsem el a mimikát, és koncentráljak a fizikális játékra, a testmozgásra... Végül is nem egy rossz szerepmodell a feketék számára. Bruce-szal teljesen egyenrangú vagyok, és antirasszizmusból azért kap tőlem néhány leckét. Jó szórakozás volt, de nem egy komoly színészi kihívás."*

Bruce Willisszel: Az élet mindig drága

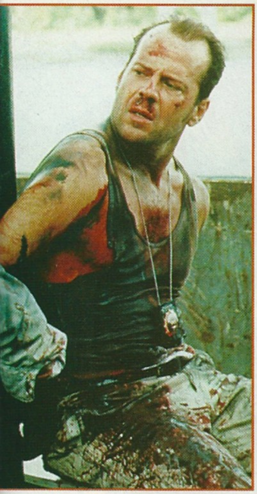
Az élet mindig drága valóban kivételes akciófilm, nem beszélve több mint háromszáz millió dolláros bevételéről...

Az 1995-ös esztendő másik három film forgatásával telt el. Ezek egyikében ringbe is száll. Ez év elejétől látható a tékákban *Reginald Hudlin* filmje, a *Pofonláda,* mely boxolókról és egy lelkészmenedzserről szól: fekete harcol fehér ellen a ringben...

Ha ölni kell

Ezt követően *Joel Schumacher* rendező *John Grisham* bestsellerének feldolgozásához hívta: *a Ha ölni kell* filmadaptációjához nyerte meg a fekete sztárt. A téma ismét a rasszizmus. A Ku Klux Klan szellem újjáéled egy amerikai kisvárosban, ahol megerőszakolnak és brutálisan bántalmaznak egy tízéves fekete kislányt. A feldühödött apát játszó Jackson a bírósági épületben lelövi a két fehérbőrű tettest, így már ő ül a vádlottak padján.

A filmet, túl a parádés szereposztáson – *Sandra Bullock, Kevin Spacey, Donald és Kiefer Sutherland, Matthew McCo-*

naughey, Ashley Judd –, az teszi különlegessé, hogy a forgatókönyvhöz alapul szolgáló regényt, Grisham személyes élményei alapján írta meg. *„Ott voltam a tárgyalóteremben. Egy kislány tanúskodott, akit brutálisan megerőszakoltak. Azt gondoltam, szegény gyermek. Ha az én kislányom lenne, fognék egy puskát, és lelőném a fickót. Kíváncsi voltam, milyen döntést hoz egy kizárólag fehérekből álló esküdtszék egy fekete apa ellen, aki csak azt tette, amit valamennyi esküdt tett volna a helyében."* Ezt az elkeseredett apát alakította szíve legmélyéből Jackson.

És a színésznél továbbra sincs megállás. A mozikban hamarosan ismét egy akció-thrillerben talákozhatunk vele *Geena Davis* oldalán *(The Long Kiss Good Night)*.

Ma már a legnagyobb nevek között találjuk az övét is, aki pedig lélekben a mai napig az a küszködő New York-i színész, aki volt. Pedig saját villájában lakik Hollywoodban. Egy-két dolog azért zavarja e jólétben: úgy véli, meg van kötve a keze, s ügynökei mondják meg számára, mi az, amit elvállalhat, és mi az, amit nem. Bár a pénz nem boldogít, tartja a közmondás, Jackson a szűk esztendők után az anyagiakat kissé másképp látja: *„Ha évente három filmet forgatnék és annyit kapnék érte, mint Bruce Willis, nagyon boldog ember lennék."*

V. M.

Pofonláda

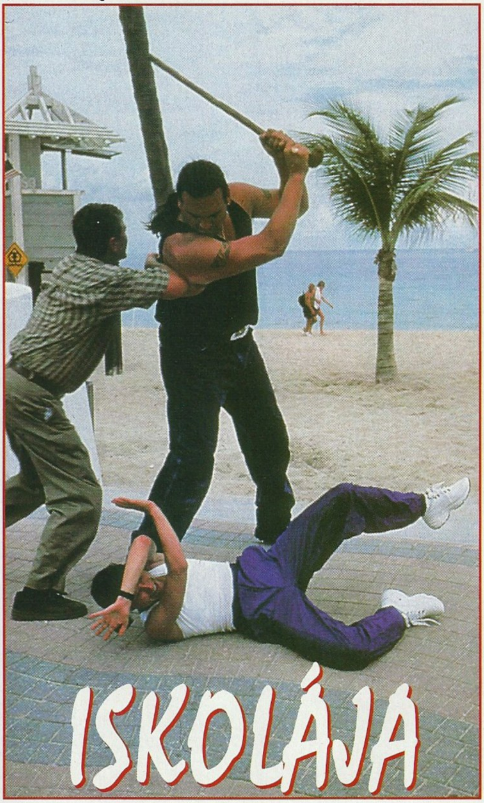
SAMUEL L. JACKSON A MISSISSIPPI ÁLLAMBAN FEKVŐ KISVÁROSRÓL, CANTONRÓL, A *HA ÖLNI KELL* CÍMŰ FILM FORGATÁSI HELYSZÍNÉRŐL:

„CANTONBAN MÉG ÉL AZ A NEMZEDÉK, AMELY RÉSZESE VOLT AZ ELNYOMÁS MÚLTBAN MŰKÖDŐ RENDSZERÉNEK, MELY MA MÁR LASSAN KIHALÓBAN VAN. MA PEDIG MÁR MEGJELENT EGY ÚJ, FELELŐSSÉGTELJES GENERÁCIÓ, MELY AZ INTEGRÁCIÓ SZÜLÖTTE, ÉS SOKKAL TOLERÁNSABB AZ ETNIKAI CSOPORTOKKAL SZEMBEN. CANTON POLGÁRMESTERE MA EGY FEKETE NŐ, ÉS A RENDŐRFŐNÖK IS FEKETE. SOK FEKETE TISZTVISELŐJE VAN A VÁROSNAK, ÉS AZ OKTATÁSI RENDSZERBEN IS SOK FEKETE DOLGOZIK. JELENTŐSEN MEGVÁLTOZTAK HÁT A DOLGOK."

Matthew Modine
Mary Louise Parker
Michael Madsen
a Teremtő
Olivier Gruner
Lázadás a Marson
Chris Nemec
Rae Dawn Chong
James Brolin
Michael York
Goodbye America
MEGJELENT A
Tavaszi
katalógusunk
KERESSE
A
VIDEOTÉKÁKBAN!
BEST Hollywood
1123 Budapest XII. ker., Győri út 18. fsz. 1. Tel.: 202-14-49
6701 Szeged, Pf.: 1167 Tel.: (06-62) 441-028

A FÉLELMEK ISKOLÁJA

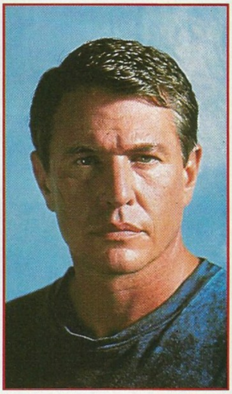
A filmművészetnek akár alműfaja is lehetne az iskolában játszódó filmek népes csoportja. A *Holt költők társaságában Robin Williams* mutatta meg, miként lehet kitörni az évszázados falak lelket nyomorító közegéből, a *Veszélyes kölykök*ben *Michelle Pfeiffer* bizonyította, hogy beszélhet a tanár a diákok nyelvén és még a legvadabb kölykökben is érző szív dobog. Az egyik legújabb film, a videón Magyarországra kerülő *A félelmek iskolája* (The Substitute, 1996) egészen más oldalról mutatja be az iskolát, s az intézmény diákjait, legalábbis a fiatalok egy részét... A mű eredeti címe – *A helyettesítő tanár* – már elárul valamit a történetből, am ezúttal a póttanár eredeti foglalkozása és hivatása nem pedagógus...

Columbus High School, Miami. A félelem, az erőszak uralja a középiskolát, amelyben a diákok nemcsak megismerkedhetnek a kábítószerrel, hanem a soraikból kikerülő drogkereskedőktől be is szerezhetik az árut. Az erőszakos diákok közül is kirí viselkedésével Juan Lacas. Izmos, spanyol származású diák, aki éppen meghunyászkodásra kényszeríti egyik megvert diáktársát, amikor tanárnője, Jane Hetzko *(Diane Venora)* véget vet a megaláztatásnak. Ettől kezdve Jane élete maga a pokol, hiszen Juan a fiatalok egyik bandájának vezetője, s a banda állandó rettegésben, fenyegetettségben tartja őt. Juan barátja, Shale *(Tom Berenger)* siet a nő segítségére. Ő egy kábítószerellenes rendőrcsoport jól képzett tagja. Amikor barátnőjét megtámadja egy idegen, visszaveri a támadót, de Jane sérüléseivel kórházba kerül. Mindketten tudják, a bandafőnök áll a verés hátterében. Az osztály számára, Jane pótlására, helyettes tanárt kell keresni, de senki nem vállalkozik arra, hogy a problémás osztályba menjen tanítani, hogy egyáltalán betegye lábát e „háborús övezetbe". Shale így saját kezébe veszi a dolgok irányítását, és ő maga vállalkozik a póttanári feladatokra. Mr. Smithként mutatkozik be az osztályban, ahol teljes káosszal találja magát szemben. A diákok egy része máris sajnálja őt, hogy lehetetlen feladatra vállalkozott. Hamarosan azonban mindenki figyelmét magára vonja, amikor vietnami múltjáról kezd mesélni. Eközben embereivel a banda legfontosabb tagjait figyeltetni kezdi...

Az iskola igazgatójának, Principal Rollénak *(Ernie Hutson)*, az egykori zsarunak nem tetszik a póttanár stílusa: két hét türelmi időt ad számára, hogy ráncba szedje az osztályt. Shale-nek híre terjed az iskolában, de számára is egyre inkább világossá válnak a valóságos erőviszonyok. Rá kell jönnie, hogy a sötét játszmában Lacas bandafőnök csak kis hal, mások irányítják, a háttérben pedig egy kábszerkereskedő áll. Idővel az is kiderül, hogy az igazgató is benne van a sötét üzelmekben... Ezért aztán nem meglepő, ha a diri és a bandavezér együttes erővel támadnak Shale-re...

A rendező *Robert Mandel (Tökéletes tanú, Trükkös halál)* egy rendőrtiszt segítségével valódi miami bandatagokat fogadott fel a forgatásra: nyolcvan bandatagból húszat válogattak ki a felvételekre. A srácok segítőkészeknek bizonyultak, hasznos tanácsokkal látták el a rendezőt, hogy a történet minél valósághűbb legyen. Öt jelenetben is a bandatagok állnak a középpontban, s a párbeszédek életszerűbbé tételében is szívesen segédkeztek. Eredetileg például *A sötétség lovagjai* lett volna a filmbéli banda neve, de az igazi bandatagok az életszerűbb *A rombolás királyait* javasolták. A szerepet vállaló igazi bandatagok közül ketten már színészképző tanfolyamon vesznek részt...

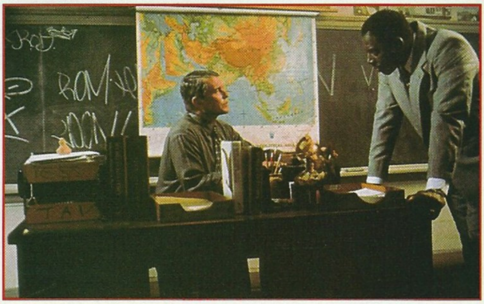
A forgatás helyszíne a Miami Senior High School volt, s az iskola „átvarázsolásához" a város neves graffiti-művészét kérték fel. Irányításával időlegesen összefirkálták az osztálytermek, folyosókat falait, hogy megteremtsék az elképzelt Columbus High Schoolt. A forgatás végén aztán az egész iskolát újra kellett festeni...

KALIFONIAI FELMÉRÉS

355 tizenöt és harmincnégy év közötti fiatal moziba járót kértek fel a Kalifornia államban lévő Torrance kisvárosban tavaly januárban, hogy nézzék meg *A félelmek iskolája* című filmet, s alkossanak róla véleményt.

A nézők 56 százaléka volt férfi, 54 százalékuk pedig huszonegy évnél fiatalabb. 333-an töltötték ki a kérdőívet, s a National Research Group által végzett felmérés szerint valamennyi nézőnek tetszett az alkotás. 35 százalékuk kiválónak ítélte (egy ilyen vetítéskor 25 százalék az átlag), 37 százalékuk nagyon jónak minősítette (30 százalék az átlag). Legjobban a 21 év alatti fiúk lelkesedtek filmért, tízből heten válaszolták: feltétlenül ajánlanák mindenkinek, nézze meg a művet.

A tetszésnyilvánítás vélhetően azt is jelzi: a film élő jelenségekre hívja fel a figyelmet, olyan történésekre, amelyek egy részével az amerikai fiatalok vagy már saját környezetükben is találkoztak vagy bármikor találkozhatnak.

Folytatódik a nagysikerű háborús filmsorozat!
A „Forrongó világ" a „Háború"
a „Végső győzelem" után most bemutatjuk:

HERMAN WOUK:

HÁBORÚ
— és —
EMLÉKEZÉS

című filmjét.

100 millió
dolláros költségvetés,
140 millió néző
csak Amerikában!

ROBERT MITCHUM, SHARON STONE, IAN McSHANE, TOPOL, JOHN RHYS–DAVIES, JANE SEYMOUR, SIR JOHN GIELGUD

VIDEOKAZETTÁN FORGALMAZZA A
V.I.P. ART KFT. 1142 BP., TELEKI B. U. 15–17. TEL./FAX: (36-1) 120-0050

A Sinbad és szereplőgárdája

AZ ÖTLETTŐL A MEGVALÓSÍTÁSIG

Hogyan készül egy film?

AZ AMERICAN FILM MARKETEN, A FÜGGETLEN FILMGYÁRTÓK ÉS -FORGALMAZÓK NEMZETKÖZI FILMVÁSÁRÁN A NÉHÁNY NAGY (MIRAMAX, POLYGRAM, NEW LINE) MELLETT SZÁMTALAN KISEBB VÁLLALKOZÁS KÍNÁLTA FILMJEIT. OLYAN CÉGEK, AMELYEK ÉVENTE MINDÖSSZE NÉHÁNY PRODUKCIÓ ELKÉSZÍTÉSÉT VÁLLALHATJÁK MAGUKRA. ŐK IS RÉSZEI AZ AMERIKAI FILMIPARNAK, ŐK IS OTT VANNAK FILMJEIKKEL A NAGYVILÁGBAN, S ALKOTÁSAIK UGYANÚGY MEGTALÁLHATÓK A MAGYAR VIDEÓTÉKÁKBAN IS. EZEK EGYIKE A CSALÁDI VÁLLALKOZÁSKÉNT MŰKÖDŐ FM ENTERTAINMENT, AMELY A SANTA MONICA-I VÁSÁRON ELSŐSORBAN IDEI ÚJDONSÁGAIT KÍNÁLTA. ÍGY A *THE GOOD LIFE*-OT *FRANK STALLONE* FŐSZEREPLÉSÉVEL, *SYLVESTER STALLONE* ÉS *DENNIS HOPPER* EPIZÓDJÁTÉKÁVAL, A *BLOODSPORT (VÉRES JÁTÉK)* NEGYEDIK RÉSZÉT *PAT MORITÁVAL* VAGY A HAMAROSAN ELKÉSZÜLŐ *SINBADOT RICHARD GRIECÓVAL*, *MICKEY ROONEYVAL*.

A VÁSÁR IDEJE ALATT A PACIFIC SHORE SZÁLLODÁBAN – A BEST HOLLYWOOD JÓVOLTÁBÓL – BESZÉLGETTÜNK *ALAN MEHREZZEL*, AZ FM ENTERTAINMENT 40 ÉVES PRODUKCIÓS FŐNÖKÉVEL, AKI EGYBEN A NEMZETKÖZI KERESKEDELMI ÁGAZAT VEZETŐJE IS. RENDEZŐKÉNT IS BEMUTATKOZOTT MÁR, HISZEN A NEVÉHEZ FŰZŐDIK A *BLOODSPORT* MÁSODIK ÉS HARMADIK RÉSZE, ÉS Ő JEGYZI DIREKTORKÉNT A CÉG KÉT VADONATÚJ PRODUKCIÓJÁT, A *THE GOOD LIFE*-OT ÉS A *SINBADOT* IS.

– Hogyan készül egy film, mi történik az ötlettől a megvalósításig?

– Az első lépés, hogy találj egy jó forgatókönyvet. Ez olyan fontos lépés, mint egy építkezésnél az ideális telek megtalálása. Az egyik út, hogy megtaláld az igaz forgatókönyvet, ha van egy jó szerződ, és van egy jó ötlet, amelyből megszületik a mű. Ez az úgynevezett írói forgatókönyv. A másik út, hogy sok forgatókönyvet olvasol el és azok közül választasz. Számtalan hirdetés jelenik meg a Varietyben és a The Hollywood Reporterben, melyben ügynökségek arra kérik az olvasókat, hogy küldjenek forgatókönyveket. A városban legalább tíz-tizenöt ilyen jó ügynökség található, melyek gondozzák a beérkező kéziratokat, és a jókat ajánlják a filmgyártóknak. Kéziratból nincs hiány, mert rendszeresen ezrek írnak és küldenek be forgatókönyveket.

– Ha valaki mondjuk Magyarországról küldene Hollywoodba vagy éppen Önnek egy forgatókönyvet, akkor lenne esélye?

Alan Mehrez produkciós vezető

– Természetesen nem számít, hogy a világ mely tájékáról származik, csak az a lényeg, hogy jó legyen. Ha egy szakember elolvasta, összegzést ad róla, és ajánlja figyelmünkbe. Csak azzal több ezer ember foglalkozik, hogy naphosszat kéziratokat olvas és elbírálja őket. Vannak olyan cégek, amelyek teljes állásban foglalkoztatnak hivatásos forgatókönyvolvasókat. Ők hívják fel a figyelmünket a jobbakra. Egy négy-öt oldalas tömör kéziratértékelést 50–100 dollárért kapunk meg. Ebben a szakértők leírják, milyen a sztori, milyen a mű szerkezete. Lehet, hogy ezek közül több száz forgatókönyv is jó, de mi évente csak öt filmet tudunk csinálni.

– Ha eldöntötték, melyik forgatókönyvet valósítják meg, mi a gyártó következő lépése?

– Először is el kell készíteni a film csomagtervét. Fogod a kéziratot, majd elmész egy ügynökséghez, mely rendezőt ajánl. A rendező azután segít kiválasztani a színészeket. Ha mind megvannak, meg kell találnod a film majdani forgalmazóját. Amint megvan a forgalmazó, és minderről a szerződés, elkezdheted megtervezni és számba venni a forgatási helyszíneket. A helyszínek kiválasztását nagyjából meghatározza a forgatókönyv, mert lehet, hogy a történet Mexikóban, Los Angelesben vagy éppen Oroszországban játszódik. A helyszínek kiválasztásával meg kell bízni valakit, aki a tervezett helyszínekről fotókat készít, majd a produkciós menedzser kikalkulálja, mekkora költségeket igényelnek a felvételek az egyes helyszíneken. Azután hozzuk meg a döntést, mely osztályba soroláson alapszik: mi mennyibe kerül, és mennyire szükséges, fontos az adott helyszín a film cselekménye szempontjából. A *Sinbad* című filmünk esetében például sok helyszínötletünk volt, majd az előtanulmányok után döntöttünk úgy,

hogy a legjobb forgatási hely Jordánia lesz. Természetesen szükség van jó operatőrre, kameramanra, kaszkadőrökre, rendezőasszisztensre, pirotechnikusokra, s további műszaki emberekre. Ahhoz, hogy jó munkatársunkat válasszunk, meg kell néznünk korábbi tevékenységüket, hátterüket. Azután a forgatókönyvben foglaltakat felosztod jelenetekre, rajzvázlatokat készítesz az egyes jelenetekről. Erre sajnos nincs mindig idő, de a jelentősebb filmeknél, mint amilyen a *Sinbad* is, készültek ilyen vázlatok. Ha egy film forgatására csak negyven–ötven napod van, akkor ez nem megy, de ha minden egyes jelenetre áldozhatsz egy napot, akkor erre van idő és mód. Minél több az időd egy jelenet forgatására, annál jobb lesz, mert annál többször lehet elpróbálni, annál több lehet a kamerabeállítás, a lehetőséged, hogy a legjobb felvételt válaszd ki. A színészek egy jelentet akár hatvan–hetven alkalommal is eljátszhatnak újra és újra, de mindez a költségvetésen múlik.

– Csakúgy mint az, hány kamerát használnak!

– Igen, hiszen van, aki hatvan kamerát is használ. De ha alacsony költségvetésű a film, akkor lehet, hogy csak három–öt kamerát. Minden a pénzen múlik. Ha kevés a pénzed, a forgatás előtt mindent sokkal jobban elő kell készíteni. Segít a videókamera is, a jeleneteket előbb videóra rögzítik, ezt megnézi a rendező és az alapján dönt a továbbiakról.

– Ha megvan a rendező, kiválasztották a színészeket, a stábot, a forgatási helyszíneket, el kell készíteniük a film költségvetését. Mennyi pénzre van szükség egy játékfilm elkészítéséhez?

– Ez nagyon sok mindentől függ. Százezer dollártól akár százötven millió dollárig is terjedhet. Függ a forgatókönytől, a színészektől. Ha például *Tom Cruise*-zal akarsz együtt dolgozni, az rögtön 20 millió dollár kiadás. A filmkészítés egy másik járható útja, hogy ha megvan a csomagterved, elmész egy bankhoz. De ha van egy olyan nagy filmes cég, amelynek tetszik a tervezett produkció, akkor ő is finanszírozhatja a munkát.

– Miként dönti el, mennyi pénzt szán egy film elkészítésére?

– Ez attól függ, mennyi pénzre van szükséged és mennyi pénzt tudsz előteremteni rá. Van olyan filmünk, melynek három és félmillió dollár volt a költségvetése, de olyan is, amelynek tízmillió. De hárommillió dollár alatt nem forgatunk filmet.

– Mikor dől el, hogy egy produkciót bemutatnak-e majd moziban, vagy csak videón jelentetik meg?

– Van, amikor már a forgatás előtt előre tudni, hogy lesz-e annak a filmnek mozipremierje is, de van, amikor csak a produkció befejezése után dől el. Egy független forgalmazónak nagyon figyelmesen kell megválasztania a bemutatás módját. A nagy stúdiók egy film költségvetésébe eleve bekalkulálják a mozimegjelenés reklámkiadásait, melyeknek már a mozibevételekből meg kell térülniük. A független filmeseknek, mint amilyenek mi is vagyunk, gondosan mérlegelnünk kell, érdemes-e pénzt beleölnünk a mozimegjelenésbe, mert mindez meglehetősen drága folyamat. 17–50 millió dollárba is belekerülhet egy országos mozimegjelenés finanszírozása.

– A Santa Monica-i, Los Angeles-i könyvesboltokat járva feltűnt néhány érdekes filmes szakkönyv. *Hogyan csináljunk filmet huszonegy nap alatt?* – volt az egyik címe, de kérdés, ebből a kötetből meg lehet-e valóban tanulni mindent. Ön hol tanulta a filmes szakmát?

– Nem tudom, hogy lehet könyvből megtanulni, miként forgassunk le huszonegy nap alatt egy filmet. Azt tudom, hogy harmincnégy évvel ezelőtt, vagyis hatéves koromban már gyerekszínész voltam. Hat éven át híres sztárokkal játszottam együtt, például *Doris Day*jel. Később a Los Angeles-i egyetemen, a UCLA-n tanultam a filmszakmát. Azt követően csatlakoztam a családi filmes céghez. Öt-hat éven át dolgoztam produkciós asszisztensként, segédoperatőrként és segédrendezőként és sok tapasztalatot szereztem ezen évek alatt. Emellett a színfalak mögött figyeltem az üzletmenetet is. Majd továbbtanultam és jogi ismereteket szereztem a Harvardon, ahol 1981-ben végeztem. Egy ideig egy nagy cégnél dolgoztam és az ország egyik legsikeresebb kereskedője lettem. Ezt követően tértem csak vissza a filmiparba, hét évvel ezelőtt. Ez volt a hátterem. A mi családi vállalkozásunk a nagy stúdiókhoz, a Warner Brothershez, az MGM-hez vagy a New Line-hoz képest viszonylag kicsi. Ott dollármilliárdokkal gazdálkodnak, s ha ebben az üzletágban valaki százmillió dolláros összegekkel gazdálkodik, akkor az még viszonylag kis cégnek nevezhető. A vállalkozásban sok mindent magam kell végezzek, és ezekhez, úgy érzem, értek is.

– Hány ország számára tudja eladni filmjeit az FM Entertainment?

– Mi annyi országba adjuk el filmjeinket, ahány országba csak lehet. Körülbelül ötven–hatvan ország vásárol tőlünk filmeket. De talán könnyebb azokat az országokat megemlítenem, amelyek még nem vették tőlünk produkcióikat. Például Csád és sok más afrikai ország, néhány dél-amerikai ország. Általában negyvenre tehető azon országoknak a száma, melyek rendszeresen vesznek tőlünk filmeket. A legtöbb bevétel azonban öt-hat országból származik.

– Melyek a legkeresettebb, leghíresebb filmjeik?

– Talán a *Bloodsport 2*. A következő legsikeresebb szerintünk a *Sinbad* lesz, amely hamarosan elkészül.

– Magyarország jó vásárlónak számít?

– Magyarország kis vásárlóerejű ország, különösen mondjuk Németországhoz viszonyítva. Ha például egy film jogaiért egy német forgalmazótól minimum 250 ezer dollárt lehet elkérni, akkor egy magyartól talán 5-6 ezer dollárt várhatunk el. Ez körülbelül két-két és fél százaléka a német árnak.

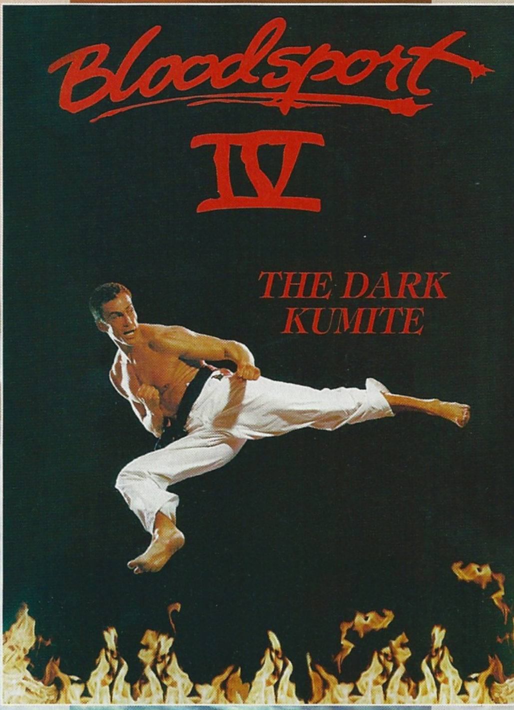
– Magyarország értelemszerűen nem tud többet fizetni, mert kicsi a piac, csak tízmillió lakója van!

– Kínának egymilliárd lakója van, mégis kevesebbet fizet, mint Magyarország! Kínában akkora a feketepiac aránya, hogy egy filmért nem tudnak többet fizetni. De a kalózipar ellen tenni kell valamit a jövőben.

– Hogyan határozzák meg egy filmjük eladási árát?

– Az ár függ az adott ország piaci helyzetétől, s figyelembe vesszük a különféle statisztikai adatokat. Az eladó nagyjából tisztában van azzal, hogy az adott ország forgalmazója mekkora bevételt érhet el az adott piacon. Az elemzések alapján tudjuk, hogy egy film költségvetésének tíz százalékát kérhetjük el két legjelentősebb vásárlónktól, Németországtól és Koreától. A vásárlók is eszerint számolnak. Ha egy filmet 3 millió dollárból hoztunk ki, ők már tudják, hogy kb. 300 ezer dollár lesz az ára a produkció jogainak országuk számára. Igazán az lenne az üdvözítő, ha a vevők meg is tudnák nézni a filmeket és utána döntenének a vásárlásról, hiszen vannak olyan produkciók, melyek kisebb költségvetéssel készülnek és mégis dollármilliókat hoznak a forgalmazóknak, és olyan is akad, hogy egy 20–30 millió dolláros film nem hoz hasznot. Ahelyett, hogy a külföldi forgalmazók a költségvetésről érdeklődnének, meg kellene nézniük a produkciókat.

Falus Tamás

TITANIC

A Titanic neve fogalom. Ma is a világ leghíresebb és egyben leghírhedtebb óceánjárója, amely nyolcvanöt esztendeje fekszik az óceán mélyén. Másfélezer ember hullámsírja egyben, csak alig hétszázan élték túl a nagy katasztrófát. Pedig a Titanicot elsüllyedhetetlenül biztonságos luxus óceánjárónak, a korszak remekének tekintették, mely a maga korában, 1912-ben a Föld legnagyobb mozgó járművének számított. Hajócsavarjai nagyobbak voltak, mint egy ház, motorja négyemeletnyi magasságú volt. Az impozáns óriáshajó az ember uralmát hirdette a természet fölött. Az előkelő hölgyek és urak között rangot jelentett jegyet vásárolni a luxushajó első útjára, s áthajózni Európából Amerikába. Az utazás negyedik napján azonban a hatalmas test jéghegynek ütközött, és két napon belül elsüllyedt.

A világ döbbenten állt a tragikus események előtt. Máig tanulmánykötetek szólnak a drámai történésekről, hátterükről, s próbálják magyarázni a szörnyű tragédia lehetséges okait.

Az emberek fantáziáját mindig is izgatta, mennyi kincset rejthet a tenger fenekén a hajóroncs. Az eltelt bő nyolc évtized alatt megannyi idealista elképzelés született arról, miként lehetne kiemelni a Titanicot az óceán mélyéről.

Az embert és tudományt próbáló feladat még ma is szinte lehetetlennek tűnik, ám napjaink műszereivel és a tudomány jelenlegi fejlettségi állapotával már lehet kutatni a négyezer(!) méternyi mélyen sárral, iszappal bevont hajómaradványokat. Sőt nemrégiben egy francia kutatócsoport olyan közel jutott a Titanic kutatásához, mint korábban mások még sohasem.

Az ő hősies munkájukat követi nyomon a népszerű és mindig kiváló Discovery Channel új videófilmje. A francia kutatók nem kincsvadászok, hanem történészek, régészek. A világ legtávolabbi, legmélyebb és egyik legizgalmasabb régészeti lelőhelyeként tekintenek a Titanic roncsára, amelynek darabjai a múlt megismerésének fontos részei: nagyobb kincsek, mint bármilyen, a kabinokból esetlegesen előkerülő aranytárgy. A kutatócsoport tagjai fantasztikus felszereléssel siklanak minden idők legnagyobb hajóroncsa fölé. A sima tengeren lecövekelnek az óceánjáró teste fölött. Egy bámulatos számítógépes program három dimenzióban láthatóvá

teszi, mi történik a tengerfenéken, s hogyan helyezkednek el a roncsok. A tudósok számára kiderül: a kettétört hajó orr-észe nyolcszáz méterrel távolabb pihen a törzstől, melynek közelében egy letört darab fekszik. A kutatók különleges berendezésekkel felkészültek arra, hogy kiemeljék az óceán mélyéről ezt a kis darabot, mely a luxushajó első felszínre hozott eleme lehet. A kutatóhajó vízre bocsátja a speciálisan megépített, Nautilus névre hallgató kis sárga színű tengeralattjáróját, hogy fedélzetén két búvárral négyezer méter mélyre süllyedjen, megvizsgálja a terepet, s felvételeket továbbítson a fedélzetre. A Nautilusból egy példány készült a világon, prototípus, melynek egyből élesben kell megállnia helyét. Különleges, tíz centiméter vastag titánpáncélból készült, hogy kibírja a nagy mélységben a minden egyes négyzetcentiméterére nehezedő 5-6000 kilopondot. Valóságos búvárálom lemerülni a Titanichoz, s meglátni a roncsot. Ez azonban egyben veszélyes feladat is. Itt nincs idő azt mondani: *„Houston, van egy kis problémánk”* – utal az egyik lemerülő búvár az Apolló 13 asztronautáira –, itt a pillanat tört része alatt roppanhat össze a tengeralattjáró, ha nem tökéletes. Erről azonban szerencsére nincs szó, s a Nautilus kétórás út után lejut a fenékre, hogy azután mi is megláthassuk a négy kilométer mélyről érkező felvételeket. A tenger mélyén, a sötétségben a Nautilus lámpái megvilágítják az iszappal borított hajótestet, melyen jól kivehetők a kabinok ablakvágatai is. A tengeralattjáró robotkarjai válogathatnak a törzs mellett a hajóból szétszóródott tárgyak között. A Nautilus egy épen maradt bőröndöt hoz fel a mélyből, a kutatók nagy örömére. Hogy mit rejt a bőrönd, az kiderül a filmből, de a régészek további vizsgálatra a szárazföldre küldik az értékes leletet.

A nagy feladat azonban még hátravan. Meg kell birkózni a törzs egy darabjának kiemelésével. Az előzetes becslések szerint 17 tonnát nyom. A munkához előbb a mélybe kell ereszteni a háromtonnás fénytornyot, hogy a nagy feladathoz szükséges 35 ezer wattnyi fényerőt szolgáltassa. Majd jöhetnek az emelőpárnák és a rájuk csatolt, 25 tonnányi súlyú vontatókötelek. A párnákban 22 ezer tonnányi dízelolaj áramlik, mely könnyebb a víznél, így segítségével emelkedhet fel a roncsdarab. A kiemelésre több kirándulóhajó is a helyszínre érkezik, melyeken ott utazik a katasztrófa két túlélője is.

Minden emberi tudásra, tapasztalatra, erőfeszítésre szükség van, hogy sikerrel járjon a részletesen kidolgozott terv…

Ezt az izgalmas erőfeszítést követhetjük nyomon a *Titanic* című Discovery Channel videókazettán, mely a néző érdeklődését ismét felkelti a Titanic-rejtély iránt, s elindíthatja fantáziáját: vajon mit rejt még a hullámsír, a világ egyik legvonzóbb régészeti lelőhelye?

The New York Times.

TITANIC SINKS FOUR HOURS AFTER HITTING ICEBERG; 866 RESCUED BY CARPATHIA, PROBABLY 1250 PERISH; ISMAY SAFE, MRS. ASTOR MAYBE, NOTED NAMES MISSING

The Lost Titanic Being Towed Out of Belfast Harbor.

PARTIAL LIST OF THE SAVED.

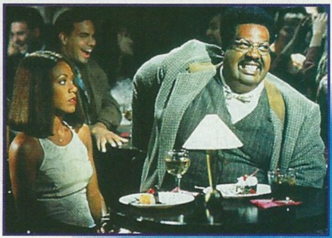

EDDIE MURPHY

Sherman Klump professzor a szó, szoros értelmében a legnagyobb az egyetemen. Nemcsak eszével tűnik ki, hanem termetével is. Kevés nála kövérebb embert ismer a világ. De a bölcsek között mindenesetre ő a legkövérebb: *A bölcsek kövére.*

ÁTVÁLTOZÁSAI

A *Jekyll és Hyde*-történet modern változatának őse valójában egy 1963-as *Jerry Lewis*-vígjáték. Amikor azonban *Brian Grazer* producer (az *Apolló 13* producere) megvásárolta az újrafilmesítés jogait, váratlan telefont kapott *Eddie Murphy*től. A filmsztár megosztotta vele ötletét: mi lenne, ha a kissé idióta, csúnya vegyészprofesszor e készülő filmben kövér lenne? Az ötlet kiválónak tűnt, és az előkészületek már ennek szellemében folytatódtak. Folyamatosan alakult ki Sherman Klump figurája, aki miután mindent kipróbált már, hogy leadjon valamit kétszáz kilójából, elkeseredésében feltalál egy forradalmi génformulát, melyet ki is próbál saját magán. A hatás megdöbbentő: a szégyenlős tudósból valóságos Casanova lesz – fele terjedelemben. A film pedig ezzel valóságos új értelmet nyer, és vígjátéki formában nevettetheti ki a ma emberét, aki megszállottja a testsúly kultuszának.

❖

Szép-szép az elképzelés, de azt még meg is kellett valósítani. De miként lesz Eddie Murphyből kétmázsányi, középkorú professzor? A feladat megvalósításával a producer a háromszoros Oscar-díjas maszkmestert, *Rick Bakert* bízta meg, aki korábban már az amerikai filmakadémia legnagyobb elismerését érdemelte ki az *Óriásláb esete Hendersonékkal*, az *Ed Wood* és az *An American Werewolf in London* című filmekben végzett kiváló munkáiért. Ő tervezte meg és vágta ki a latex gumihabdarabokat, ő alkotta meg a különleges parókákat és készített egy öltönyt is a kövérré változó színész számára. A forgatási jelenetek előtt Eddie Murphyt alkalmanként négy órán át(!) kellett maszkírozni, hogy minden tökéletes legyen. Az új teremtmény olyan jól sikerült, hogy a stáb idővel már valódi, önálló teremtményként kezdte tisztelni a figurát. Szeretetre méltó, egyéni fickó volt.

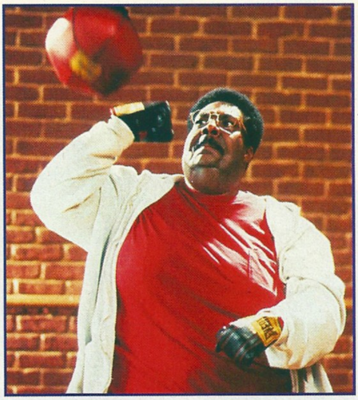
„Sohasem láttam még, hogy Eddie ennyi kedvességet vitt volna egy figurába" – meséli *Brian Grazer* producer. *„Amikor először láttam Sherman Klumpként, csak nevettem és át akartam ölelni."*

A végeredményről áradozott a rendező *Tom Shadyac*, a harminchét éves rendező is, akinek első munkája az *Ace ventura – Állati nyomoZOO* című vígjáték volt. *„Sherman valóságos személy lett. Eddie hangot és személyiséget adott Rick Baker maszkjának, és így Sherman Klump életre kelt."*

❖

Azonban a maszkmesteri munka ezzel még nem fejeződött be, mert Eddie Murphy nem

kevesebb, mint hét szerepet játszik a filmben. A Klump-família valamennyi tagját ő személyesíti meg, s emellett két tévégurut is megformál.

„Elképzeltük ezt a népes, túlsúlyos családot, ahogy ülnek az asztal körül, a zsémbes apával, a terebélyes és elég különc nagymamával, a szerető anyával és egy darabos fivérrel" – idézi fel az előkészületeket a rendező. *„Eddie tovább ment egy lépéssel, és javasolta, hogy ő majd eljátssza az egész családot, a nőket is beleértve."*

A színész számára nem volt idegen a feladat, hiszen jól emlékezhetünk az *Amerikába jöttem* című vígjátékra, melynek borbélyjelenetében valamennyi figurát ő játszott.

„Akkor az úgy készült, hogy mutattak a helység egyik felében, aztán a másik felében, és így tovább, az ismert régi módszerrel" – emlékezik Eddie. *„De ebben a filmben például van két olyan figura, akik társalognak egymással. A technika segítségével szó szerint kinyújtom a kezem, és elérem magam a másik figura bőrében."*

A Klump-család vacsorajeleneteinek elkészítése idején egy álló napig volt egy adott figura maszkjában. Másnap egy másik családtagot alakított, és azzal az emberrel beszélgetett, akinek a bőrébe előző nap bújt. A díszleteket minden este hermetikusan elzárták, hogy másnap minden pontosan ugyanott legyen, ahogyan az az előző napi felvételeken is látszik. Még egy kanálhoz sem lehetett hozzáérni, nemhogy a beállított világításhoz. Sőt előre kellett elképzelni, milyen lehet egy beállítás több alakkal.

„A legnehezebb valószínűleg az emberi tényező volt" – magyarázza az operatőr, *Julio Macat*. *„Eddie ugyanis nagyszerűen improvizál. Ez a filmnek remek, de nekünk nagyon kemény feladat. Tudtuk, hogy ugyanaz az alakítás nem lesz kétszer. Végül négy kamerát használtunk. Kettőt a közelikhez, kettőt a távolabbi, pásztázó felvételekhez."*

❖

Eddie Murphy nagyon szerette szerepköreit. Annál is inkább, mert eredetileg a kabarészínpadok világából érkezett a filmiparba. Élő tévéshow-kban szerepelt, s korábban is éltető eleme volt a nevettetés. Hiszen a humor szinte a lényéből fakad. Mégis sok filmben akcióhősként vált igazán népszerűvé. Erről a színész így vall: *„Autókon ugráltam át, bunyóztam, lövöldöztem – de amit a legjobban szeretek csinálni, az különböző karakterek kitalálása. Ebben van gyakorlatom. Valójában ebben lelem legnagyobb örömömet.* A bölcsek kövérében *ezt megpróbáltuk a végletekig kihasználni, és azt hiszem, sikerült jó kis meglepő csavarokkal kirukkolnunk. Olyan volt, mint egy hazatérés, és ez nagyon jó érzés volt."*

Saját munkájával a maszkmester, *Rick Baker* is elégedett lehetett, különösen azután, hogy a film megszületésében végzett színvonalas tevékenységéért – *David Leroy Anderson* segítőtársa társaságában – márciusban Oscar-díjjal jutalmazták.

Eddie

Murphy

Az Oscar-fogadóiroda eredményhirdetése

Túl vagyunk rajta! Az eredményeket, melyeket olyan jól titkoltak a nagy nap előtt, már mindenki tudja; vannak, akik kívülről fújják, sokan csodálkoznak, mások mindentudóan bólintanak. Mindegy, a lényeg az, hogy véget ért a fényes hollywoodi ünnep, melyre tavaly óta készült a filmes világ apraja-nagyja, és mostantól már a következő díjátadásra gondol mindenki. A lámpákat leoltották, a rajongók és ellentüntetők hazamentek a Shrine Auditorium bejárata elől.

Amikor 1997 márciusában meghirdettük Oscar-játékunkat és megadtuk a jelölt filmek esélyszámait, éppen annyit tudtunk a lehetséges befutókról, mint bárki más. Szempontjaink között szerepelt, hogy gyakran kapják azok az Oscart, akik két hónappal előtte a Golden Globe-ot is átvehették, de számított a díjvárományos korábbi karrierje, esetleges korábbi jelölése, népszerűsége és még számtalan más – egyebek mellett a jó reklám.

Ha valaki esélyszámainkat utólag böngészi, észreveheti, hogy *Az angol beteg* nagy sikere minket is váratlanul ért. A II., III., IV, V. és VI. kategóriában is akadt olyan, akinek nagyobb esélyt jósoltunk. Szavazóink közül – akik nagy örömünkre idén még a tavalyiaknál is jóval többen voltak – szintén kevesen számítottak ekkora győzelemre. Érdekes, hogy e díjak esetében nagyon sok fogadónk favoritja a *Fargo* volt. Ennek talán az volt az oka, hogy e film közvetlenül díjkiosztás előtt került a magyar mozikba.

A fogadóiroda által megadott esélyek szerint a díjkiosztás legnagyobb meglepetése *Frances McDormand* lett. Versenytársai között neki adtuk a legkisebb esélyt, hiszen ebben az esetben éppen *Az angol beteg* főszereplőjéről hittük, hogy az ő nevét olvassák fel majd a gálán. Aki tehát mégis a *Fargó*ban terhes rendőrnőt alakító színésznőre fogadott, rögtön hét pontot vághatott zsebre, ami néhány kevesebbet érő találattal együtt már elég volt ahhoz, hogy az élvonalba kerüljön.

Abban a két kategóriában, melyben talán a legtöbb helyes válasz érkezett, az előzetes hírek alapján már valóban sejteni lehetett a jövőt. Ennek megfelelően a legjobb külföldi film díját elnyerő cseh *Kolja* és a legjobb filmbetétdalként díjazott *You Must Love Me* az *Evitá*ból csupán egy pontot ért mindazoknak, akik rá fogadtak. A nyeréshez *Geoffrey Rush* (aki helyett a többség *Woddy Harrelson*ra, a *Larry Flynt, a provokátor* főszereplőjére vagy *Ralph Fiennes*re tippelt) és *Cuba Gooding, Jr.* sikerében is bízni kellett.

De hát éppen ez a szép, ez az izgalmas a fogadásban: az esélyes befutó biztos, de kis bevételt (pontszámot) hozhat, ha viszont valaki kockáztat és egy kevésbé várt versenyzőt pártol, ha szerencsés, sokat kereshet vele. A legfontosabb pedig úgy is a szerencse és a játékos kedv. Ehhez gratulálunk. Nem csupán azoknak, akik az idén nyertek, hanem minden kedves fogadónknak.

És reméljük, amikor a fogadóiroda jövőre újra megnyitja kapuit, Önök újra játszanak velünk!

Az azonos pontszámot elért fogadók között a sorrendet sorsolással döntöttük el.

A fődíj, 1 db SONY–TR340E Video–8-as kamkorder nyertese:

Takács István, 9909 Körmend (23 pont)

A II. díj, 1 db SONY SLV–E410 EE négyfejes képmagnó nyertese:

Szilágyi Péter, 1181 Budapest (23 pont)

Szilágyi Péter (a kép bal oldalán) átveszi a Sony képmagnót Szarvasi Zoltántól, az InterCom videóforgalmazási üzletága vezetőjétől.
(Takács István körmendi nyertesünk sajnos nem tudta személyesen átvenni nyereményét, a Sony kamerát)

III. díj: 3 db műsoros videókazetta (Die Hard-trilógia) + 10 db filmplakát nyertese:

Bayer László, 7627 Pécs (21 pont)

IV–XII. díj: 1-1 db műsoros videókazetta + 5 db filmplakát (Kelly hősei, A piszkos tizenkettő, Howards End, Timon és Pumba, Toy Story, Jázmin: A kincsek kincse, Híd a Kwai folyón, Bad Boys, Streetfighter):

Nagy Kálmán, 8900 Zalaegerszeg (20 pont) •**Fábián Zoltán**, 7500 Nagyatád (19 pont) •**Hideg Balázs**, 5820 Mezőhegyes (19 pont) •**Vanel Gyula**, 1039 Budapest (18 pont) •**Tajkov Zoltán**, 2800 Tatabánya (18 pont) • **Füri István**, 7800 Siklós (17 pont) • **Nagy Szilvia**, 1042 Budapest (17 pont)• **Papp Krisztián**, 5900 (17 pont) • **Darók József**, 6600 Szentes (16 pont)

XIII–XXI. díj: 5–5 db filmplakát:

Kónya Albert, 4400 Nyíregyháza (16 pont) • **Tarnóczky István**, 7130 Tolna (16 pont) • **Nagy István**, 3360 Heves (16 pont) • **Perlaki Bernadett**, 5800 Mezőkovácsháza (16 pont)• **Judik Mihály**, 6400 Kiskunhalas (16 pont) • **Judik Mihály**, 6400 Kiskunhalas (16 pont) • **Tarnai Gyula**, 6723 Szeged (16 pont) • **Gyetván Tamás**, 3060 Pásztó (15 pont) • **Hegedűs Ildikó**, 6800 Hódmezővásárhely (15 pont)

Megjegyzés: Egy pályázó több szelvénnyel is játszhatott.

Gratulálunk! A nyerteseknek a díjat az InterCom áprilisban postázta.

(A helyes válaszokat áprilisi számunkban olvashatta.)

Jean-Claude Van Damme

verekszik és rendez

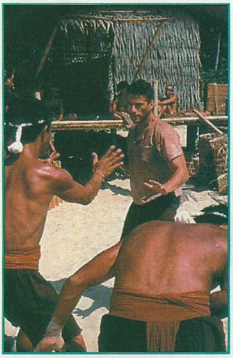
„Kissráckén Belgiumban faltam a Tin Tin képregényeket. Imádtam a kalandokat meg a szereplőket. A kalandor is ilyen. Chris a zsaruk elől egy fegyvercsempész banda hajójára menekül, amely Thaiföld felé tart. Kalózok szabadítják ki, eladják rabszolgának, bokszoló lesz, aztán kalandos úton eljut Tibetbe, hogy részt vegyen egy titkos harcművészeti versenyen" – mindezek *Jean-Claude Van Damme* szavai, aki röviden így foglalja össze legújabb filmje történetét és egyben a kalandok iránti vonzalmát.

Belgium Hollywoodban befutott szülötte nemcsak a főszereplőt, Christ alakítja *A kalandor* (The Quest, 1996) című akciófilmben, hanem a rendezői feladatokat is magára vállalta. Bevallása szerint nem könnyen állt rá e feldatra, de annyira szívügyének érezte a produkciót, a történetet – melyet részben maga is írt – hogy egy kis rábeszélés után úgy döntött, mégiscsak a kamera túlsó oldalára áll.

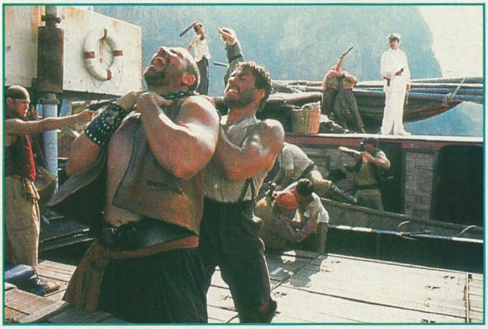
A film a húszas években játszódik, abban az időszakban, amikor Van Damme szerint az emberek még nemcsak a pénzért küzdöttek, hanem élt bennük egyfajta kalandvágy az ismeretlen iránt. A főhősöknek sivatagon, dzsungelen hegyvidékeken kell átjutniuk gyalog, vonaton, elefánthátón, lovon, hogy elérjék az Elveszett várost. *„Ma ezt az utat megtenni csupán repülőjegy kérdése"* – adja meg a tömör választ a sztár, miért is jó, hogy filmje hét évtizeddel ezelőtti világba vezeti el a nézőt.

Van Damme részben magára vállalta a szereplők kiválasztását. Annál is inkább, mert a szokynyabolond kalóz, Lord Edgard Dobbs szerepére *Roger Moore*-t, az egykori James Bondot szemelte ki. *„Roger gyermekkorom egyik hőse a Bond-filmekből, és rögtön őt szerettem volna erre a szerepre"* – emlékezik a színész-rendező. *„Tudtam, hogy finom és hűvös modorával tökéletes Dobbs lesz – egy elegáns csirkefogó."* Személyesen utazott el, s kereste fel a forgatókönyvvel Moore-t svájci otthonában. *„Ez egy átkozott jó kis kalandtörténet"* – lelkesedett a színész, és igent mondott az akciófilmsztár felkérésére. Annál is inkább vonzotta a szerep, mert végre nem jófiút kellett megformálnia, hanem egy jóindulatú szélhámos kalózt.

Nem lenne *A kalandor* vérbeli *Van Damme*-film, ha nem jutna fontos szerep a harcművészeteknek. A történet csúcspontja felé közeledve a világ minden tájáról érkeznek harcosok, hogy összemérjék erejüket és megküzdjenek mind a becsületükért, mind a kitűzött díjért, az Arany Sárkányért. *„Három évig utaztam a világban, hogy megtaláljam a legjobb harcosokat"* – mondja a színész-rendező. *„Sokat kutattam, sok harcművésszel találkoztam és összehoztam egy csapatot a legjobbakból. Moshe Diamant producerrel együtt legalább ezer próbafelvételt néztünk meg."*

Végül olyan harcosokat sikerült a kamerák elé állítani, akik egyedülállóak saját műfajukban. *„Ilyen film még nem volt, amely ilyen drámaian és erőteljesen ábrázolta volna a különböző stílusokat"* – lelkendezik Van Damme. Tizenhat stílus bukkan fel a produkcióban. A legtöbb létező, ám akad néhány kitalált is közöttük, de a rendező törekedett arra, hogy azok is hiteles benyomást keltsenek. *„Megpróbáltuk tiszteletben tartani minden stílusnak a maga ruháit és rituáléit. Például a japán nézők látni fogják, hogy itt tényleg egy igazi sumós van, nemcsak valaki, aki megpróbálja utánozni, amit a sumósok csinálnak."* A színész azért bátran állt a kamera elé is, hogy bemutassa saját harci tudását. A világ legjobb harcosaival küzd meg és a váratlan fordulatok és fondorlatok ellen is van mit tennie...

Van Damme eddigi filmes pályafutása során már sok hasznos tapasztalatot szerzett, miként kell rögzíteni a verekedés-jeleneteket, sőt egy idő után már ő adott tanácsokat a stábnak. *„Mindig is segítettem megrendezni a küzdési jeleneteimet, úgyhogy ismerős terepen mozogtam. A dolog kulcsa, hogy az embert nagyszerű szakértők vegyék körül, akik megvalósítják, amit elképzelek."*

A forgatás hónapjai alatt természetesen számos nehézségen kellett úrrá lenni, de a hullámvölgyek és hullámhegyek után a film elkészült. A színész-rendező szerint a kész mű mindent fáradozást megért.

A SPAGETTI-WESTERNTŐL A HONFOGLALÁSIG

FRANCO NERO

AZ OLASZ SZÁRMAZÁSÚ *FRANCO NERO*, AHOGY ÖNMAGÁT JELLEMZI, JÓL KONZERVÁLT WESTERNHŐS ÉS VILÁGUTAZÓ. AMÚGY A NEMZETKÖZI TELEVÍZIÓZÁS ÉS MOZI VILÁGÁNAK EGYIK LEGKERESETTEBB ARCA. ÖTVENÖT ÉVES, DE MÁR TÖBB MINT KÉTSZÁZ FILMET LÁTOTT EL NÉVJEGYÉVEL.

Sohasem válogatott a szerepekben. Tehetségét a műfajskála szinte teljes terjedelmében kipróbálta a makarónitól a musicalig. E szórásba pedig még művészfilmek is kerülhettek. A legkülönfélébb nemzetiségű alkotásokban alakított már történelmi hősöket, miközben felfelbukkan igényes olasz politikai krimikben éppúgy, mint B-kategóriájú hollywoodi akciófilmekben.

Hollywoodi névcsere

Világhírnevét *John Huston* pazar kiállítású hollywoodi Biblia-feldolgozásával (The Bible, 1966) érdemelte ki. S miután több filmre írt alá szerződést Hollywoodban, producerei javaslatára, az amerikai közönség kedvéért alakította át nevét *Francesco Spaneneró*ról *Franco Neró*ra. (Hírhedt ókori római császár névrokonához természetesen semmi köze.) Bár az amerikai mozi tálcán kínálta a sztárstátuszt a pompás fizikumú olasz fiúnak, Nero különféle okokból inkább olasz színész maradt. Van villája Los Angelesben, de lakni igazán Rómában szeret.

Egy Parma környéki kisvárosban született 1942-ben. Parmában járt iskolába, ahol jó tanuló volt, de az egyetlen időtöltés, mely energiáit lekötötte, a foci volt. Nagy hévvel szervezett sportversenyeket, melyekre ő is benevezett, s nemegyszer ő lett a győztes. Barátai ezért „kisvárosi álmodozónak" nevezték. Azonban egy patinás olasz kultúrvárosban, ahol a világ első színházát és újságját alapították, s ahonnan *Verdi, Belocchio* és *Bertolucci* is világhírnévre emelkedett, Francescót is megérintette a hely szelleme. Egy hónapnál többet azonban nem bírt ki a milánói egyetem színművészet tanszakán, ahol úgy érezte, mindazt, ami benne természetes és jó, tanárai módszeresen próbálják kiirtani. Színészként először a híres Piccolo Teatróban szerepelt. Amikor tanulmányait abbahagyta, beült egy irodába könyvelőnek, és hétvégenként együttesével a *Hurricans*szal vállalt fellépéseket. Húszévesen érkezett Rómába, ahol barátaival dokumentumfilm-stúdiót nyitott, amely – fél éven belül, dacára a szerény felszerelésnek – már hasznot is hozott. Francesco a legkülönfélébb feladatokat látta el a fővilágosítóétól az operatőréig.

Catherine Deneuve-vel Buñuel filmjében: Tristana

Fehér agyar visszatér

Villámkarrier

22 évesen aztán arra az elhatározásra jutott, hogy filmrendező lesz. Amikor első forgatókönyvével felkeresett egy híres római producert, kinevette szándékát, viszont nagyon jóképűnek találta a magas, kék szemű ifjút, akinek szerepet ajánlott készülő filmjében. A producernek jó szeme volt. Francesco elkezdett heroikus hősöket alakítani, az elsőt egy *Alfredo Gianetti* filmben, majd három *Antonio Margeriti* sci-fiben. *Corbucci* ma már legendás spagettijével, a *Djangó*val próbálta ki a western műfaját. De a filmgyárban más munkákat is vállalt. Az egyik műteremben például segédoperatőr volt. Így talált rá *Lizzani*, aki *Huston* Biblia-feldolgozásához keresett színészeket. Francesco, még mielőtt a forgatás helyszínére, Los Angelesbe repült volna, új amerikai barátaival, Joseph Cottennel, Gordon Scottal, *James Mitchum*mal és a rendező *Albert Band*dal gyorsan összehozott egy westernt *(The Tramplers,* 1966*)*.

Huston, a *Biblia* és Ábel a Franco Nero nevet világszerte ismertté tette nemcsak a vásznon, hanem a rendező nyilatkozataiban is. Soha nem volt annyira felkapott, mint amikor az amerikaiak rábízták Lancelot szerepét *Lerner Loewe* híres musicaljének filmátiratában, a *Camelot*ban. De a nézők nemcsak monumentális hollywoodi szereplőseiből ismerték: *„Volt egy időszak, amikor a világ két leghíresebb western-színésze közül az egyik a Dollár-trilógiával Clint Eastwood volt, a Djangóval pedig jómagam"* – nyilatkozta. *„Amikor a Camelotot forgattuk, egyszer bejött a stúdióba Eastwood és viccesen megjegyezte, míg ő nyomja a westerneket, én szép csendben megcsinálom a karrieremet Hollywoodban. Mire megnyugtattam, hogy a Camelot után hazamegyek Olaszországba, ő pedig folytassa csak a karrierjét Hollywoodban. A sors iróniája, hogy a főszerepet a Paint Your Wagonban – amit lemondtam, mert forgatása egybeesett volna a Camelottal – Clint játszotta el."*

Franco Nero filmjei a magyarországi videótékákban:

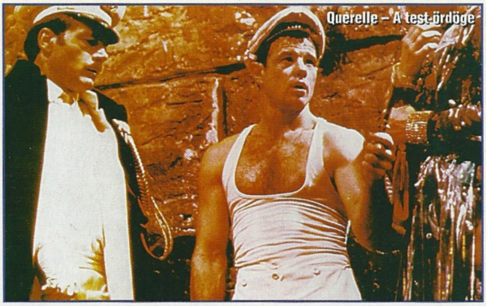
Django (1965) r.: Sergio Corbucci *(Mokép Videókiadó)*
Camelot (1967) r.: Joshua Logan *(Intervideo)*
A szűz és a cigánylány (The Virgin and the Gipsy, 1970) r.: Christopher Miles *(Mokép Videókiadó)*
Tristana (1970) r.: Louis Buñuel *(Mokép Videókiadó)*
A neretvai csata (The Battle of Neretva, 1971) r.: Veljko Bulajic *(Noé bárkája)*
A szerzetes (La Moine, 1972) r.: Henry Lange *(Studio Saldo)*
Fehér agyar visszatér (La carrera del oro, 1975) r.: Lucio Fulci *(Mokép Videókiadó)*
Keoma (1976) r.: Enzo G. Castellari *(Mokép Videókiadó)*
A borzalom 21 órája (21 hours at Munich, 1976) r.: William A. Graham *(Zoom)*
Az ártatlan alvás (The Innocent Sleep, 1976) r: John Slasinger *(Mokép Videókiadó)*
Django visszavág (Django – Il grande ritorno, 1977) r.: Ted Archer *(Gordiusz)*
A 10-es különítmény (Force 10 From Navarone,1978) r.: Guy Hamilton *(Mokép Videókiadó)*
A Kobra napja (Il giorno del cobra, 1979) r.: Enzo G. Castellari *(Hargita)*
A ninja színre lép (Enter the Ninja, 1981) r.: Menahem Golan *(VICO)*
Querelle – A test ördöge (Querelle, 1981) r.: Reiner Werner Fassbinder *(Mokép Videókiadó)*
A szalamandra (The Salamander,1980) r: Peter Zinner *(Guild)*
A cápavadász (Shark Hunter, 1984) r.: Enzo G. Castellari *(Fórum Film)*
Topline (1989) r.: Ted Archer *(Gordiusz)*
Még drágább az életed (Die Hard II, l990) r.: Renny Harlin
Érintése: Halál (Touch And Die, 1991) r.: Piernico Solinas *(VIP Art)*
Istenek malmai I. (Windmills of the Gods, 1987) r.: Lee Phillips *(VIP Art)*
Fuss az életedért (Run For Your Life, 1987) r.: Terence Young *(Mokép Videókiadó)*
Jonathan, a dakoták fia (Jonathan Of The Bears, 1994) r.: Enzo G. Castellari *(VIP Art)*
Honfoglalás (1996) r.: Koltay Gábor *(Korona Film)*

Vanessa Redgrave, a nagy szerelem

Nero, ahogy amerikai kollégájának megígérte, visszatért Európába. Hogy miért nem maradt Hollywoodban, ahol öt újabb filmre szóló szerződés várta? Először is mint hosszasan Amerikában tartózkodó külföldit az a veszély fenyegette, hogy besorozzák katonának a vietnami háborúba. Részben pedig Camelot-béli partnere és új szerelme, *Vanessa Redgarave* is hazautazott Angliába. A harmadik ok az volt, hogy túl fiatalnak és tapasztalatlannak érezte magát ahhoz, hogy az amerikai munkastílust elsajátítsa. Nerónak jobban tetszett a zajos, nyüzsgő Cinecitta – amely az amerikai dollároknak köszönhetően épp csúcson volt –, s ahová nemsokára Vanessa Redgrave is megérkezett, hogy az olasz *Elia Petri* rendezésében ezüstös dobozokba kerüljön a *Quiet Place In The Country* celluloidja. Vanessa és Franco a hetvenes évek legelején elválaszthatatlan párost alkottak még további két *Tinto Brass*-filmben is (*Szökés* – Dropout, *Vakáció* – La Vacanza). Brass az a rendező, aki ellen fellázadtak a nézők 15 millió dolláros *Caligula* című filmje miatt, melyet a filmtörténet első pornográf műveként tartanak számon. Neróval és Redgrave-vel készített munkái azonban még igen visszafogottak voltak. A *Szökés*ben Nero egy elmegyógyintézet szökésben levő ápoltja, aki arisztokratikus modorú ápolónőjét viszi magával túszul, míg a *Vakációban* Redgrave vesz ki szabadságot, hogy találkozzon az erdőben a vadorzó Neróval.

Nero és Redgrave egymásnak örök hűséget esküdtek, és 1969-ben fiúk született.

Franco Nero, csak hogy Redgrave közelében maradhasson, elvállalt egy angliai vendégszereplést *A szűz és a cigánylány* című filmben, ami szánalmas giccs volt egy úrilány és egy vándorcigány reménytelen szerelméről. Nero úgy gondolta, ezt a filmet közeli barátain kívül majd úgysem látja senki, de mindenki legnagyobb meglepetésére a mozi hatalmas közönségsiker lett. Az egyik londoni mozi tizenhárom hónapig nem tudta levenni műsoráról.

Querelle – A test ördöge

A vadnyugat fia

Mint hírneves színész, baráti hívásra érkezett Jugoszláviába, ahol *Veljko Bulajic* instrukcióival vették fel *A neretvai csata* snittjeit. Négy éven át pergett a film a filmfelvevő gépben, miközben a világ minden tájáról érkeztek a hatalmas sztárok, hogy eljátsszák villanásnyi jeleneteiket. Jött az orosz *Szergej Bondarcsuk*, a német *Hardy Kruger* és *Kurt Jürgens*, az amerikai *Orson Welles*. A második világháborút felidéző grandiózus történelmi film Oscar-várományos volt egészen addig, amíg a cenzúra ideológiai okokból ki nem vágatta a 12 millió dollárból forgatott alkotásból a Jugoszlávia náci megszállását ábrázoló jelenetet.

(Nero és Welles, bár mindketten a film szereplői voltak, nem találkoztak, mert nem írtak számukra közös jelenetet. Így Nero nagyon meglepődött, amikor Welles özvegye pár év múlva azzal kereste meg, hogy vegyen részt – kifejezetten Welles meghagyása szerint – egy még meg nem valósított forgatókönyv filmrevitelében.)

A Rendőrbíró, (Il Mercenario) melyet *Corbucci* az amerikai United Artists dollárjaiból rendezett, egy másik western-klasszikus, melyet Nero neve és játéka is fémjelez. A mexikói forradalom hátterébe helyezett sztori két központi figurája egy mexikói és egy jól megtermett rendőrbíró – akit Nero *James Coburn* helyett játszott el, miután Coburn akkora sztár volt, hogy kis gázsiért nem volt hajlandó kamera elé állni. Nerót egyébként szerepválasztásaiban sohasem befolyásolta az ígért pénz mennyisége. Az is igaz, hogy a sztárgázsit általában ő is mindig megkapta. A film végül közönségsiker lett, Franco Neróval Swede Yod szerepében, szemben *Tomas Milian*nal, aki egy *Che Guevara*-szerű bandita-forradalmárt alakított, valamint a bűnöző *Jack Palance*-szal és egy Marsha névre hallgató sólyommal. *Corbucci* szavaival: a mű központi témája az a csapás, melyet a kapitalizmus a harmadik világra mér.

A rendező két további híres westernjében, a *Companeros*ban és a *Queimadá*ban Nero neve vitte a filmet. De a sikerben oroszlánrésze volt a forgatókönyvíró *Francesco Solinas*nak is, aki ismerve közönségét a szövegkönyvet jól megpakolta fordulatos, igen durva akciókkal, míg a párbeszédek meglehetősen szűkszavúak voltak, a végén egy-egy kemény csattanóval. A kritikusok támadták is ezért, mire az alkotók az olasz közönségre mutogattak, mondván, nagyon alacsony a nézők tűréshatára. Ha unatkoznak közbekiabálnak, összetörik a székeket. De az sem jó ha túlságosan izgulnak. Például az egyik szicíliai moziban egy pisztolypárbaj-jelenetnél a nézők közül valaki előkapta a stukkerét, és egy sorozatot a vászonba eresztett, melyen épp *Klaus Kinski* alakította gonosztevőt...

A 70-es években világnagyságok kapcsolódtak be az olasz spagetti körüli vitába *(Simone de Bevoire, Jean-Luc Godard, Glauber Rocha)*, s mindenki elismerte, hogy szemben a hosszúra nyúló, olykor követhetetlen hollywoodi westernekkel, az olaszok érdeme, hogy mindig világosan fejtik ki témájukat, különösen ha *Solinas* írja a forgatókönyvet. E filmek lehetőséget adtak a közönségnek, hogy szuperhősök helyett hétköznapi kis csirkefogókkal azonosuljanak, akik a vásznon végül hősökké magasztosulnak

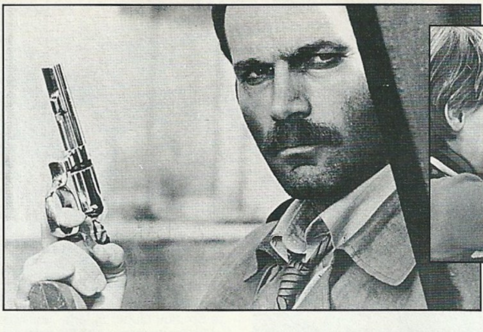
Buñuel, Fassbinder keze alatt

A Nero név ekkor már annyira patinás volt, hogy a spanyol rendező *Buñuel* is igényt tartott drámai tehet-

Árpád vezérként a Honfoglalásban

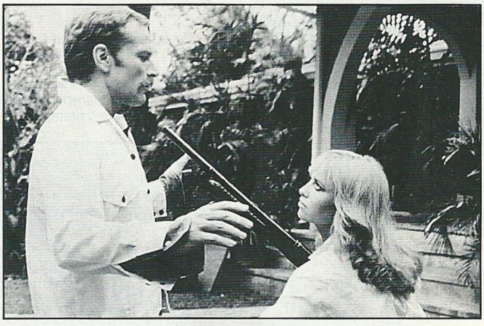

A Kobra napja

ségére *Tristana* című filmjéhez. Nero *Fernando Ray* szúró tekintetű vetélytársát alakította a *Catherine Deneuve* kegyeiért folyó rivalizálásban. A *Tristana, Buñuel* legkiegyensúlyozottabb filmje, önvallomásszerű tanulmány a vallásosságról, vágyakról, perverziókról, elmúlásról, Toledo műemlék jellegű épületei között, a legfrisebb *Yves Saint Lauren* ruhákba öltöztetett szereplőkkel. „*A legnagyobb rendező, akivel valaha találkoztam*" – emlékezik Nero. „*Mindig precízen csak azt vette filmre, amit akart, és még forgatás közben készítette el a szinkront. Engem sohasem szólított Francónak, hanem mindig szigorúan Nerónak. De sok más formában kifejezte, hogy szimpatizál velem.* Ado Kyróval *írt egy zseniális forgatókönyvet Kyro erotikus novellájából,* A szerzetesből, *s miután a spanyol cenzorokkal óriási küzdelmet vívott hiába, a forgatókönyvet Kyrónak adta azzal a kikötéssel, hogy én játsszam benne a főszerepet.*"

Franco Nerónak a romantikus történelmi és kőkemény westernhősökön kívül volt egy harmadik jellegzetes szerepköre a mai Olaszországban játszódó filmekben: ő volt a maffiával szemben az igazságszolgáltatás oldalán álló magas beosztású, sármos állami hivatalnok *(Egy rendőrfelügyelő vallomása az államügyésznek, Miért öl meg valaki egy rendőrbírót?).* Ebből a skatulyából először, *Diadalmenet (Marcia Trionfale)* című német–olasz–francia filmben került ki, amikor hatalmaskodó tisztet alakított.

A nindzsa színre lép

A neretvai csata

S amikor *Salvatore Samperini* pszichodrámája, a *Botrány* (Scandalo) egy gyógyszerészlány és egy bolti kifutó esetéről a mozikba került, egyszer csak kiderült, hogy az olasz film már nem nagyon érdekli a világot. A piacot elárasztották az amerikai filmek, míg az európaiakat már csak egy-egy nagy név fémjelezte, mint *Bergman, Fassbinder, Herzog, Pasolini, Antonioni*... Az olasz filmet kiszorította Hollywood, de Nero továbbra is a legkeresettebb név maradt. Többek között *Fassbinder* is igényt tartott Nieróra már a *Lili Marleen*ben is, de a színész visszautasította, s csak a második alkalommal állt kötélnek. A német rendező-színész fantasztikus thrillerében, a *Kamikaze '89*-ben önmagát alakítja (cameo), míg *Fassbinder* egy rendőrfelügyelőt, akinek az a dolga, hogy megakadályozzon egy jövőben játszódó bűntényt. *Fassbinder* megragadta az alkalmat, hogy Nerót, aki mindig nehezen állt kötélnek, befűzze az előkészületi stádiumban levő *Querelle* egyik szerepére is. Az olasz színész túl konvencionális figurának érezte magát *Fassbinder* fura avantgarde jellegű filmjeihez. De amikor a rendezőt lakásán meglátogatta, és polcán ott látta sorban vagy egy tucat filmjét, igent mondott. Nem bánta meg. Exkluzív élmény volt a kommersz színész számára a nyolcvanas évek elején a *Querelle* forgatása, ahol az avantgarde legnagyobbjai fordultak meg vendégként, köztük *Andy Warhol*, aki posztereket festett a műhöz. A filmhez egy harmadosztályú ponyva, *Jean Genet* könyve szolgált alapul. Querelle *(Brad Davis)* a tengeri romboló matróza Brest kikötőjéből. Nap mint nap alászáll a város poklába, hogy meglássa az élet igazi arcát. Eközben felfedezi homoszexuális hajlamait, és kapcsolatot kezd Seblonnal (Franco Nero), a homoszexuális hadnaggyal, miközben nem veti meg a kupleráj madamja, *Jean Moreau* hervatag bájait sem. A Velencei Fesztivál közönsége értetlenül állt (helyesebben ült) szemben *Fassbinder* filmjének „keresetlen szexualitásával". Még tíz évnek kellett eltelnie ahhoz, hogy elfogadják és megértsék.

Árpád, a magyarok vezére

A német rendező életműve korai halála miatt hamar véget ért, de Franco Neroé korántsem. Továbbra is özönlöttek produkciós irodájába a felkérések a legkülönfélébb nációjú koprodukciós filmekhez. Játszott *Szergej Bondarcsuk Vörös harangok* (Red Bells) és *Flame* című filmjeiben, *Vanessa Redgrave*vel, *Laurence Olivier*-vel, *Richard Burton*nel, *John Gielgud*dal a Wagner élettörténetét feldolgozó kilencórás tévéfilmben, *Zeffirelli Fiatal Toscanini*jében, a *Magister* című ausztrál maffiafilmben. De feltűnt a *Még drágább az életed* című amerikai akciófilmben is. „*Talán az egyetlen olasz színész vagyok, aki állandóan külföldön forgat*" – mondja magáról. Közben pedig peregtek az évek, de Nero jellegzetes arca mintha mindig fiatalos maradna, igaz, egy-egy ráncot mai arcára karcoltak a múló évek.

Koltay Gábor magyar rendező sem volt ismeretlen a számára – korábban a *Julianus barát* című filmjében alakította Fra Domenicót –, így szívesen vállalta Árpád vezér szerepét a *Honfoglalás* című produkcióban. A Millecentenárium évfordulója tiszteletére készült alkotást Anonymus Gesta Hungarorumából és több más középkori krónikából írta *Nemeskürty István*, aki szövegkönyvébe beleszőtte *László Gyula* kettős honfoglalás-elméletét is, valamint a legnagyobb honi mítoszokat Emese álmától, a vérszerződéstől kezdve, a kijevi, aldunai csatán át a pusztaszeri megérkezésig.

Bár sokan kifogásolták *Koltay* szereplőválasztását, miért játszatja olasz színésszel a legendás magyar történelmi figurát, Nero nem okozott csalódást. Impozáns megjelenésével, hacsak egy film erejéig is, igaz vezérünk, nem beszélve arról, hogy a *Honfoglalás* iránt érdeklődő külföldi forgalmazókra a világsztár neve milyen meggyőző erővel hathat. A film a hazai mozinézettségi listán tisztes helyezést ért el, *Koltay Gergely* filmzenéje CD-n aranylemez lett, néhány hete pedig videókazettán is láthatjuk Nerót Árpád szerepében.

❖

Franco Nero, a kivételes filmszínész annyi filmben vállalt már szerepet, hogy pontos számát talán már ő maga sem tudja, nemhogy a lexikonok. Magánéletéről nem sokat tud a világ. Válása óta függetlenül él, a házasság intézményét bevallása szerint nem neki találták ki, mindennél többre tartja a szabadságot. E szenvedélyét Spanyolországból származó cigány nagyanyjára vezeti vissza. Mint legtöbb hollywoodi kollégája, vagyona egy részét jótékony célokra fordítja. Gázsijaiból két évtizede gyermekfalut tart fenn.

Varga Mária

A LIKVIDÁTOR
KÖNNYEK AZ ESŐBEN
AZ EMBEREVŐ CÁPA
ZSARUBŐRBEN
A GYILKOS SEGÉDJE
SZÉDÍTŐ TELEFON
KIMBA MENJ, FEHÉR OROSZLÁN
NINCS IRGALOM KARATE TIGRIS
KIMBA SZOMJAS ERDŐ
VILLÁMKEZES KARATE TIGRIS
KIMBA CSATA A FOLYÓNÁL
EXTRAKEMÉNY KICKBOXER KARATE TIGRIS
LEGEK
CSAK EGY TELEFON!
24 ÓRÁN BELÜL POSTÁZZUK!
VAN DAMME
SHARON STONE
WHOOPI GOLDBERG
ERIC IDLE
CYNTHIA ROTHROCK
RUTGER HAUER
DONALD SUTHERLAND
TAVASZI
TÉKA-PRÉDA
A Vertex kiadó legsikeresebb filmjeiből válogathat mint magánszemély és mint tékás!
1000,– Ft+ÁFA/db+postaköltség
10 db kazetta megrendelése esetén a postaköltséget átvállaljuk!
Vertex Home Video Kft.
5310 Kisújszállás, Kása J. u. 18.
Tel./Fax: 59/321-077
MARHA NAGY KALAMAJKA
SZÖKÉS SOBIBORBÓL
AMERIKAI IGAZSÁGOSZTÓ
ROBBANÓ CÉLPONT
MOHÓ KOPÓ, OKOS LOPÓ
ERŐSZAK BALHÉBÓL

20-9735, 420-9736 Fax:276-4050
1215 Budapest, Jókai

Tékalista az Interneten is!

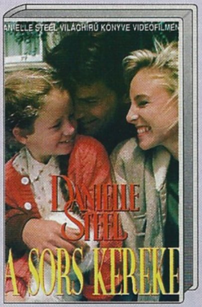
INGYEN KAPHATJA TÉKÁJÁBAN A VIDEO MAGAZINT!

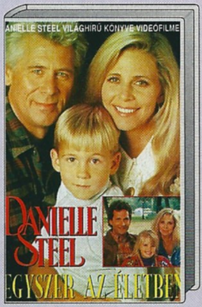
Az a videózást szerető vendég, aki havonta legalább 20 alkalommal kölcsönöz videókazettát az alábbi tékák valamelyikében, a következő hónapban ingyen megkapja a videótékástól a Video Magazin legfrissebb számát, a tékások és a Video Magazin kiadójának közös akciója keretében. További kölcsönzők is bekapcsolódhatnak az akcióba! Az akcióban résztvevő tékák neve és címe rákerül az Internetre is! *(http.//www.fenypont.hu)* Ha tetszik az ötlet vagy bővebb információkra kíváncsi, máris hívja a Video Magazin kiadóját a 161-3859-es telefonszámon. Az alábbi tékákban kaphatja ingyen a Video Magazint, ha havonta legalább 20 alkalommal kölcsönöz műsoros videókazettát:

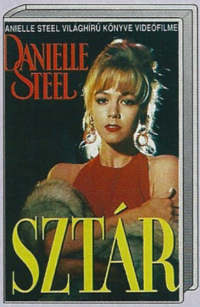
Aladdin Videotéka	Rákóczifalva, Rákóczi út 51.
Alien Videotéka	Zákány
Alien II.	Zalaszentbalázs, Kultúrház
Ani Videotéka	Jászladány, Kossuth út 127.
Ász Videotéka	Szendrő, Váralja út 10.
Bóbita Videotékák	Hajdúböszörmény, Harmat u. 7.
	Hajdúböszörmény, Tessedik út 3.
Bakony Videotéka	Kisbér, Széchenyi út 21.
Bonus Videotéka	Őcsény, Kazinczy u. 1.
BMK Videotéka	Budapest, Etele út 55.
Bucsku László	Nyíradony, Árpád tér 2.
Centrum Videotéka	Siófok, Fő u. 45.
City Videotéka	Székesfehérvár, Gyümölcs u. 18.
Czégény Sándor	Törökszentmiklós, Bajcsy-Zs. u. 58.
Csipke Videotéka	Zalaegerszeg, Tüttössy út 8.
Demeter Balázs	Sárbogárd, Köztársaság út 69.
Dino Videotéka	Kaposvár-Toponár, Kócsag u. 65.
Excalibur Videotéka	Dunaújváros, Római krt. 27.
Fox Videotéka	Rakamaz, Szent István út 122.
Griff Videotéka	Páty, Rákóczi út 11.
„HA-HO" Videotéka	Miskolc, Vasvári Pál út 6.
Happy End Videotéka	Tarján, Petőfi út 8.
Holtpont Videókölcsönző	Szeged, Szerb u. 72.
Juno Videotéka	Veszprém, Cholnoky u. 23.
Kék Videotéka	Szentendre, HEMO, Dózsa Gy. u. 8.
Keletfilm Videotéka	Püspökladány, Bocskai út
	Budapest XIX., Temesvár u. 63.
	Hajdúsámson, Damjanich u. 6.
	Hajdúház, Széchenyi utca
	Nyírbátor
Másik Kft.	Kalocsa, Obermayer tér 7.
Kikli Videotéka	Budapest, Hernád u. 31.
Körös Mozi Videotéka	Kunszentmárton, Köztársaság tér 9.
Kukkancs Videotéka	Adony, Rákóczi út 10.
Malibu Videotéka	Budapest, Marabu u. 1.
Manóka Videotéka	Hódmezővásárhely, Bocskai út 1.
Marshall Videotékák	Dunaharaszti, Kiss Ernő u. 5.
	Dunaharaszti, Fő út 78.
Menő Manó Videotéka	Sarkad, Kossuth u. 1.
Misztikum Vidotéka	Székesfehérvár, öreghegyi postával szemben
Monte Videotéka	Budapest, Berda József u. 44.
Neo Modell Bt.	Budapest, Kétújfalu u. 131.
Orsi Videotéka	Seregélyes, Fő út 92.
Paksi Istvánné	Bogyiszló, Bajcsy-Zs. u. 2/a
Pince Videotéka	Budapest, Zengő u. 1/b
Play Videotéka	Hajdúböszörmény, Bem J. u. 44.
Premier Videotékák	Győr, Földes Gábor út 16.
	Győr, Lepke út 30.
	Győr, József Attila út 165.
Premier Center	Sopron, Torma u. 8.
Premier Videotéka	Túrkeve, Kossuth L. u. 26.
Privát Videotéka	Kiskunhalas, Kanizsa tér
Rasek Sándor	Tét, Dr. Kapuy Miksa u. 4.
Rocky Videotéka	Pacsa, Kisfaludy út 1.
Sali–Venczi Videotéka	Dunabogdány, Kossuth L. u. 97.
Sanyó Videotéka	Tiszavasvári, Attila tér 2/A
Stop Videotékák	Leányfalu, Móricz Zs. u. 126.
	Vác, Dr. Csányi László krt. 29.
Story Videotéka	Mezőhegyes, II. József krt. 30.
Tisza Videotékák	Hatvan, Rákóczi út 9.
	Hatvan, Horváth Mihály út 20.
Tisza Videotéka	Újfehértó, Debreceni út 4.
Tiszafilm Videotéka	Kaposfüred, Pavilon sor 2.
Tiszafilm Videotéka	Nagybajom, Fő u. 42.
Tiszafilm Videotéka	Sóstóhegy, Csaba u. 9.
Thomas Videotéka	Győr, Jereváni út 32.
Tomi Videotéka	Agárd, Török Bálint u. 23.
Top Videoshop	Szarvas, Szabadság út 28/2
	Békésszentandrás, Hunyadi u. 7.
Top Ten Videotékák	Budapest Villányi út 62.
	Budaörs-Kamaraerdő, Kismartoni út 45.
Top-X Videotéka	Sopron, Teleki Pál utcai pavilonsor
Tök Jó Videotéka	Budapest XX., Jókai Mór u. 93.
Videofon Videotéka	Kiskőrös, Bajcsy-Zs. u. 62.
Videohajó	Pécs, Zsolnay Vilmos u. 47/c
Videoház	Budapest XI., Bocskai út 23.
Videobarlang	Kiszombor, Ubébai út 7.
Videocentrum	Cegléd, Rákóczi út 34–36.
Videoland	Érd, Emma u. 5/a
Virág Gábor	Győr, Rónay u. 6.
Viktor Imre	Székesfehérvár, Királysor 41.
Videotéka	Aszód, Falujárók útja 5/1
Videotéka	Encs, Petőfi út 48/A
Videotéka	Maglód, Széchenyi út 7.
Videotéka	Budapest XII., Hegyvidék Üzletközpont
Videotéka	Budapest XII., Márvány u. 48.
Videotéka	Tét, Széchenyi út 21.
Videotéka	Kisújszállás
Wekerlei Videotéka	Budapest XIX., Guttenberg krt. 5.
Zóna Videotéka	Enying, Szabadság tér 12.
ZEFI Videotéka	Mátészalka, Szalkai út 14.

COMET
Professzionális VHS
videókazetták profi
felhasználók részére
5-től 210-percig, 5 percenként
tetszés szerinti hosszban
Standardtól a csúcsminőségig
1000 db-ig 24 órán belül
NTSC szabvány szerint is
– műsoros kazettához
– oktatókazettához
– reklámkazettához
– VHS-kamerákhoz
Megrendelés:
Tel.: 06-26-326-226
Fax: 06-26-325-102
Minőségi fokozatok:
BASF Super High Grade Back Coated
BASF High Grade Back Coated
BASF High Grade
BASF Super Grade
Added Value by BASF
BASF
COMET
COMET
COMET

Már a Rockynál is kapható:

A SORS KEREKE

Bernie sikeres üzletember. Mindene megvan, csak az érzelmek hiányoznak az életéből. Ám jön Liz, előző házasságában született kislányával, Jane-nel, s a családi örömöket fokozza az új jövevény, Bernie újszülött kisfiának érkezése. Hamarosan kiderül azonban, hogy Liz halálos beteg.

EGYSZER AZ ÉLETBEN

Daphne boldog: írói sikere mellett családi élete is örömteli – ám egy tragikus tűzeset hirtelen véget vet az idilli állapotnak.

SZTÁR

A lány csak 16 éves volt, amikor imádott apja meghalt. Anyja alig törődött vele, s amikor öccse egy balesetben életét vesztette, sorsa még mostohábbra fordult.

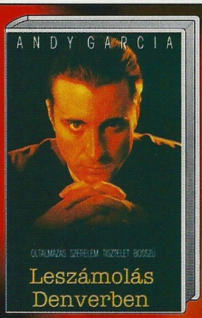
VÁRATLAN SZERELEM

A szép és fiatal Raphaella idilli házasságban él befolyásos diplomata férjével, Johnnal. A férfit váratlanul súlyos agyvérzés éri, tehetetlenül és reményét vesztve várja a halált. A lassan haldokló férjével magára maradt asszonyt egykedvű szomorúságából egy érdekes és megértő férfi felbukkanása billenti ki.

ROCKY

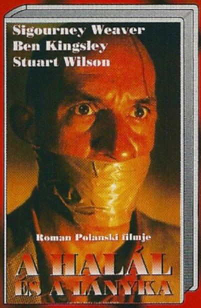
MEGVÁSÁROLHATÓ KAZETTÁK

A SELECT AJÁNLATA:

LESZÁMOLÁS DENVERBEN
Rendezte: Gary Fleder • Szereplők: Andy Garcia, Christopher Walken
Jimmy, a Szent becenévre hallgató volt gengszter úgy próbál pénzt keresni, hogy videószalagra veszi a haldoklók üzeneteit. A város maffiozó keresztapája azonban rábeszéli, hogy vállaljon el még egy utolsó piszkos miunkát. Miközben a munka kitervelésén dolgozik, Jimmy találkozik a csábító Dagney-vel, akinek bája kelepcébe csalja. Így az erededi terv váratlan módon felborul. Az egész szerencsétlen társaság azon veszi észre magát, hogy halálra ítélte őket a keresztapa...

A HALÁL ÉS A LÁNYKA
Rendezte: Roman Polanski
Szereplők: Sigourney Weaver, Ben Kingsley, Stuart Wilson
A gyönyörű Paulina egy napon férje látogatójában felismerni véli azt az orvost aki évekkel korábban megerőszakolta és megkínozta. Magányos tengerparti házukban Paulina magához ragadja a hatalmat és foglyul ejti Dr. Mirandát. Birósági tárgyalást rendez,arra kényszerítve ügyvéd férjét, hogy lássa el a vádlott védelmét. A bizarr szituáció próbára teszi mindhármuk erkölcsi itélőképességét és tartását.

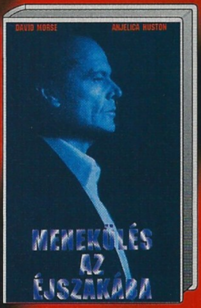

DIVATDIKTÁTOROK
Rendezte: Robert Altman
Szereplők: Julia Roberts, Sophia Loren, Marcello Mastroianni, Tim Robbins, Kim Basinger
Évente kétszer a divatvilág megrohanja Párizst a PRET-A-PORTER divatbemutató alkalmából. Ilyenkor riporterek, fotósok, vásárlók és gazdag sznobok jönnek össze, hogy megnézzék a világ leghíresebb divattervezőinek kreációit. Itt találkozik a rejtélyes Szergej az egyik divat szindikátus vezetőjével. Olivier de la Fontaine-nel. A fogadásról Olivier kocsijával távoznak, majd rövidesen egy közlekedési dugóba kerülnek. Szergej olyasmiket mond Oliviernek, amitől az úgy meghökken, hogy megfullad. A pánikba esett Szergej elmenekül, a párizsi rendőrség pedig meg van győződve róla, hogy Oliviert Szergej ölte meg.

MENEKÜLÉS AZ ÉJSZAKÁBA
Rendezte: Sean Penn • Szereplők: Jack Nicholson, Anjelica Houston

Freddy Gale az italba és a sexbe menekül. Napközben ékszerüzletét vezeti, éjjelente kopott bárokat látogat. Augusztus 17-e Freddy számára a bosszúállás tervezett napja. Ekkor telik le John Booth börtönideje, aki ittas vezetés miatt Freddy kislányának halálát okozta. Persze John is nagyon várja már a szabadulása napját. Ő azonban még nem sejti, mi vár rá...

SV SELECT VIDEO

TOP 40

MEGVÁSÁROLHATÓ VIDEÓKAZETTÁK

PREMIER VIDEOHÁZ

1. Timon és Pumba
2. A világ hét csodája I–IV.
3. Toy Story – Játékháború
4. A Rettenthetetlen
5. Bérgyilkosok
6. Asterix és Kleopátra
7. Cindy Crawford – Fitness csak neked
8. Tengeri erőd
9. Vastyúk is talál szeget 1–3.
10. Sivatagi show
11. Aladdin és a tolvajok fejedelme
12. Asterix nagy csatája
13. Cindy Crawford – Szépség és egészség
14. Aranyszem – Goldeneye
15. Végzetes pillanatok
16. Vacak, a hetedik testvér
17. A szakasz
18. Az erdő kapitánya
19. Dredd bíró
20. Az esőerdő szellemei
21. Süsü, a sárkány I–II.
22. Mr. Bean borzasztó bonyodalmai
23. Bíró Ica: Testszépítés
24. Úszó erőd
25. Féktelenül
26. A hálózat csapdájában
27. Mallorca
28. A dzsungel könyve
29. A Nazareth-i Jézus I–II.
30. A delfinek élete és titkai
31. Cops – Zsaruk
32. Ben Hur
33. A Notre Dame-i toronyőr
34. Az UFÓ-k mégis léteznek! I–II.
35. Lányom nélkül soha
36. Ponyvaregény
37. A cápák árnyas birodalma
38. Táncos szafari
39. Kengyelfutó gyalogkakukk
40. Hofi

A Toplista a Premier Videoház eladási statisztikája alapján készült.

PREMIER VIDEOHÁZ

PREMIER VIDEOHÁZ

ROCKY

Műsoros Videókazetta Nagy- és Kiskereskedés

NAGYKERESKEDÉSÜNK MÁJUSBAN IS SZERETETTEL VÁRJA VISSZATÉRŐ ÉS LEENDŐ VÁSÁRLÓIT!
TOVÁBBRA IS AKCIÓS ÁRON KAPHATÓK
(Kereskedők és viszonteladók részére)

Hanna-Barbera rajzfilmek
720,– + áfa helyett **599,–** + áfa

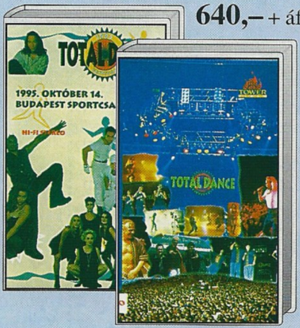
Már csak rövid ideig kapható és utána *soha többé*

!

Ezüst nyíl és Állatolimpia
640,– + áfa

Total Dance II-III.
900,– + áfa helyett
640,– + áfa

A Best Hollywood összes filmje
900,– + áfa helyett
720,– + áfa

A VideoRent kiadó 4 filmje
880,– + áfa helyett
720,– + áfa

Ahol mindez megvásárolható:

ROCKY Műsoros Videókazetta Nagy- és Kiskereskedés
1132 Budapest, XIII. Visegrádi u. 31.
Tel:/Fax: 270-2936, Tel.: 30/432-226

ROCKY CD-, Audio-, és Videokazetta Nagykereskedés
4400 Nyíregyháza, Bujtos u. 19.
Tel./Fax: 42/410-033
Tel.: 30/356-090

valamint a ROCKY nyíregyházi kisker. üzleteiben

FIGYELEM!
Aki ezt a kupont május 31-ig behozza (ill. a kereskedők megrendelésükkel be is küldhetik) a kiskereskedelmi árból **10%** a nagykereskedelmi árból **5%** kedvezményt kap.

ROCKY

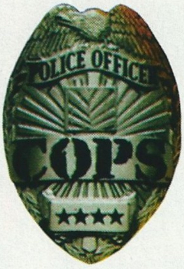
ILYEN A VALÓSÁG

ZSARUK

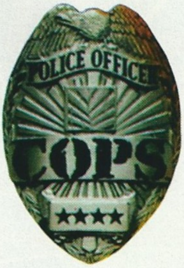
Too HOT for TV!

E figyelmeztető felirattal indul a *Zsaruk – Túl kemény a képernyőre!* című amerikai dokumentumfilm, s a narrátor joggal említi a produkció kezdetén: e filmben olyasmit láthat a néző, melyet eddig még soha nem mutattak meg számára. S mindez megtörtént, igaz. Mert hiába láttunk már megannyi játékfilmet, melyben a Los Angeles-i, New York-i zsaruk játszották a főszerepet, hiába imitáltak valóságos helyzeteket, miként üldöznek vagy kapnak el bűnözőket, kábítószereseket, prostituáltakat, a való élet bizony más.

„Figyelmeztetés! A film több drasztikus nyelvezetű, illetve mezítelenséget is tartalmazó jelenetet foglal magában. Így kiskorúaknak, túl érzékeny felnőtteknek nem javasoljuk megtekintését."

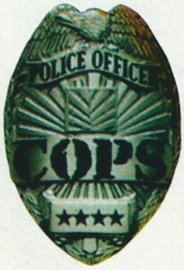
S hogy milyen is, arra e megrázó erejű egyórás dokumentumfilm ad választ. Láthatjuk a zsaruk erőfeszítéseit, áldozatos munkájukat, kényszerű kegyetlenkedésüket. A kamerát kezében tartó operatőr a valóság pillanatában részese a történésnek, a látványnak, ugyanúgy ő sem tudja, mit hoz a következő másodperc, mint a rögzített felvételeket utólag végignéző videózó. Az operatőrrel egyszerre éljük át a drámát, izgulhatunk, szörnyülködhetünk, megdöbbenhetünk, félhetünk vagy olykor megnyugodhatunk. Az operatőr is ugyanakkor lesz szemtanúja tűzesetnek, közlekedési baleseteknek, s éri őt is baleset a rendőrautó karamboljakor.

A zsaruk mindig keményen bánnak a feltételezett bűnelkövetőkkel. Hiába a bizonyításig az ártatlanság vélelme, akit meg kell motozni, akit be kell szállítani, az sok jóra nem számíthat. Szitkok özöne zúdul ilyenkor a zsarukra, akik igencsak kemény kézzel teszik mozgtásképtelenné a feltételezett bűnelkövetőt, törvényszegőt.

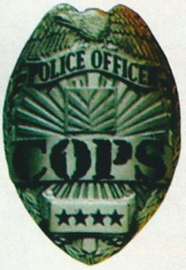
Egyszerre érkezünk velük a helyszínre, ahol percekkel korábban lőttek főbe autója volánja mötött egy drogárust. Kábítószerkereskedők egymás közti véres leszámolása – összegeznek a rutinos rendőrök, hiszen társaik néhány száz méterrel odébb helyszínelnek, s hasonlóan csúfos látványban lehet részük.

Felkavaró képek tárulnak elénk.

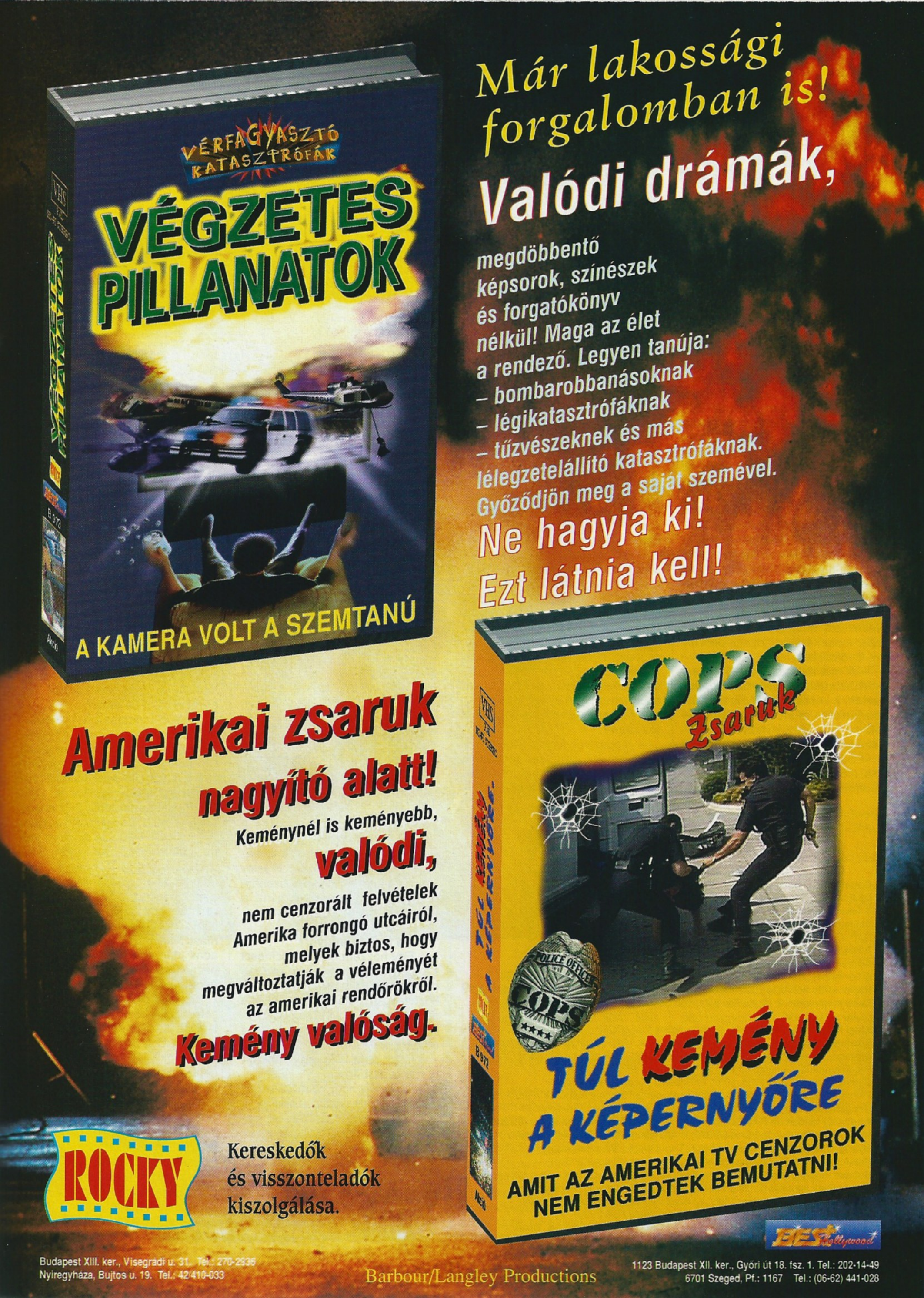
Míg egy játékfilmnél megnyugtathatjuk magunkat, hogy ez csak film, ez csak az elképzelt valóság utánzata, addig most nem menekülhetünk el a valóság elől.

A zsaruk minden hívást komolyan vesznek. A helyszínen azután mindig meglepő látvány fogadja őket. Női és férfi prostituáltak, kábítószeresek és magamutogató betegek. Gyilkosok és öngyilkosok, megrázó erejű felvételeken. A zsarunak pedig mindezt hidegvérrel kell szemlélnie, olykor nap nap után.

„Az kérik, meséljek a melóm problémáiról. Azt hiszem, ez nem nagyon fog menni" – vall egy tapasztalt hekus a kamera előtt, miközben egy újabb helyszínre vezeti gépkocsiját. *„Egy a lényeg: az ember megismeri az élet legsötétebb oldalait. És közben nincs senki, aki neki segítene. És sajnálatos módon senki nem ért meg minket, nem érzik, milyen ez a meló. Nyakra-főre elválnak tőlünk, miközben nem is sejtik, milyen fontos a család. Leteszem a szolgálatot, de a problémák elkísérnek."*

A film a lakosság számára is megvásárolható a Rocky Műsoros Videókazetta Nagy- és Kiskereskedés üzleteiben. Használja az 55. oldalon található bonust!

Már lakossági forgalomban is!
Valódi drámák,
megdöbbentő képsorok, színészek és forgatókönyv nélkül! Maga az élet a rendező. Legyen tanúja:
– bombarobbanásoknak
– légikatasztrófáknak
– tűzvészeknek és más lélegzetelállító katasztrófáknak.
Győződjön meg a saját szemével.
Ne hagyja ki!
Ezt látnia kell!
VÉRFAGYASZTÓ KATASZTRÓFÁK
VÉGZETES PILLANATOK
A KAMERA VOLT A SZEMTANÚ
Amerikai zsaruk nagyító alatt!
Keménynél is keményebb, valódi,
nem cenzorált felvételek Amerika forrongó utcáiról, melyek biztos, hogy megváltoztatják a véleményét az amerikai rendőrökről.
Kemény valóság.
COPS Zsaruk
TÚL KEMÉNY A KÉPERNYŐRE
AMIT AZ AMERIKAI TV CENZOROK NEM ENGEDTEK BEMUTATNI!
ROCKY
Kereskedők és visszonteladók kiszolgálása.
Budapest XIII. ker., Visegrádi u. 31. Tel.: 270-2336
Nyiregyháza, Bujtos u. 19. Tel.: 42/410-033
Barbour/Langley Productions
1123 Budapest XII. ker., Győri út 18. fsz. 1. Tel.: 202-14-49
6701 Szeged, Pf.: 1167 Tel.: (06-62) 441-028

Santa Monica-i interjú

BILLY DRAGÓVAL

Nyúlánk termetével kimagaslik a Santa Monica-i Loews Hotel előcsarnokában beszélgető videóforgalmazók közül. Filmnézőbe érkezett, hogy jelen legyen legújabb lélektani drámájának bemutatóján. Az Amerikai Film Market közönségével együtt ő is ekkor látta először az *A Doll in the Dark* (Egy baba sötétben) című krimit, amelyben – ismerői aligha vonják kétségbe – ismét csak ellenszenves figurát alakít. Billy Drago egyike az amerikai filmek „gonoszainak".

– A magyar nézők akciófilmekből ismerik. Mi vonzza a kalandos alkotásokhoz? – kérdezem, miután már „bezsebelt" néhány gratulációt, és megpihen a szálloda úszómedencéje melletti bárban.

– Nézze, egy igen kicsi faluban nőttem fel, Kansas államban. A mi kétezer lelket számláló településünk nem kínált sok izgalmat, így aztán a mozi jelentette számunkra a nagyvilágot. S amikor színész lettem, vonzott, hogy más akcióhősökhöz hasonlóan én is helikoptert vezessek, autópályán száguldozzak, motorkerékpár nyergében ülve lövöldözzek.

– A mai kalandfilmeket sokan kárhoztatják az erőszakos jelenetek, a véres leszámolások túlburjánzása miatt. Sokan úgy vélik, hogy e filmek hatására romlik a közbiztonság...

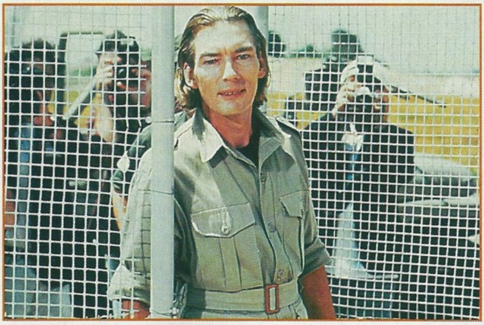
– Bűnesetek már Ádám és Éva óta előadódtak, pedig akkor még rémmeséket sem írtak. A kicsinyeket az én gyerekkoromban is gonosz boszorkányokkal, nagyanyót felfaló farkassal riogatták, de a gyerekek mégsem ették meg egymást. Az akciófilm is olyan mese csupán, amelyet nem kell túl komolyan venni. A moziban vagy a tévékészülék előtt ülő nézők gondolkodásra serkentik az agyukat, s két órán keresztül nem a napi gondjaikon rágódnak, hanem a filmmel élnek együtt.

– Nem gondolja, hogy a túladagolt erőszak látványa viszont már-már közömbössé teszi a nézőt?

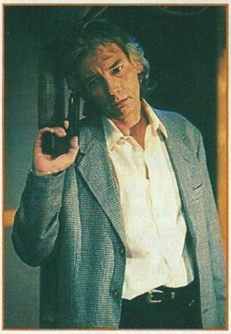
– Azt hiszem, a legújabb filmem épp azt példázza, hogyan lehet izgalmat kelteni másként is. Az *A Doll in the Dark* gyengébb idegzetű nézőinek nem kell lehunyniuk a szemüket egy-egy jelenet közben. Ezt a krimit „agyi akciófilmnek" nevezném, mert a nézők csak utalásokból tudják, hogy mi történik, s nem kell végignézniük mások haláltusáját. Én is úgy érzem, hogy a horrormegoldások ideje lejárt. A rendszeres mozilátogatók már tudják, hogy a filmbeli vér piros festék csupán, s azt is sejtik, hogy a *Schwarzenegger*hez hasonló hősök sértetlenül vágják ki magukat a legnehezebb helyzetekből is.

– Milyen szerepekre vágyik a jövőben?

– Legszívesebben Humphrey Bogart-szerű figurákat formálnék meg, s úgy tűnik, erre lehetőségem is van. Két feladat vár rám. A *Howling at the Moon* (Üvöltés a Holdra) a múlt század végén játszódik, s egy Amerika-szerte hírhedt bűnöző, *John Wesley Harding* életének utolsó huszonhat órájáról szól. A másik filmem, a *The Tin Angel* (A bádogangyal) akár rólam is szólhatna.

Billy Drago arcai

– Ön lesz az angyal?

– Egy hozzám hasonló színészt személyesítek meg, aki minden szerepében rossz embert alakít. A közönség egy idő után úgy tekint a színészre, mintha szintén gonosztevő volna, s ettől ő maga is rossz emberré válik...

– Csak nem vált vagy válik ön is rossz emberré?

– Remélem, hogy nem. Szép családom van, a barátaim szeretnek, s eddig még nem fedeztem fel magamban hajlamot a gonoszságra.

– Hány éves?

– ...Hozzávetőleg harminchat filmben szerepeltem eddig, 1979 óta forgatok...

– Értem a válaszát. S mit árulna el a családjáról?

– A kaliforniai Studio Cityben, a nagy filmgyárak közelében építtetett családi házunkban 1986 óta boldogan élek feleségemmel és a két fiammal. A kisebbik tizenegy, az idősebb tizenkét éves... és mindketten nagyon tehetségesek.

– Az édesapjuk nyomdokába lépnek?

– Egyikük a tudomány iránt érdeklődik, s nagyon jó matematikus, a másik fiam viszont színész szeretne lenni.

– Ön is gyermekkorától vágyott a színi pályára?

– Amint mondtam, a mi falunkban a mozisztárok voltak a hősök, ezért én is színész akartam lenni. De mielőtt színpadra léphettem volna, különféle szakmákkal próbálkoztam. Sokat sportoltam, ifjúsági teniszbajnok voltam, Kansas Cityben mint disc jockey dolgoztam, majd önálló talk show-m volt az egyik chicagói rádióadón. S ez volt a szerencsém! Az egyik színtársulat az én adásomban hirdette a műsorát. A producerük elmondta, hogy egy színész megválik tőlük, s kezdő fiatalembert is örömest alkalmaznának helyette. Az adás után odaléptem a producerhez: én szívesen megpróbálnám... persze csak kedvtelésből. Hétfőn volt az első próba, s két nappal később közölték: hajlandók rámosztani az eltávozott színész szerepét. De már csak néhány napig maradnak Chicagóban, aztán körbeutazzák az Egyesült Államokat és Kanadát, velük tarthatok. Micsoda lehetőség, micsoda kaland!... Azt se kérdeztem, mennyi a gázsi: csapot-papot odahagyva befejeztem rádiós pályafutásomat, és csatlakoztam hozzájuk. A turné New Yorkban fejeződött be, majd a Broadwayn már más társulatokkal is felléphettem.

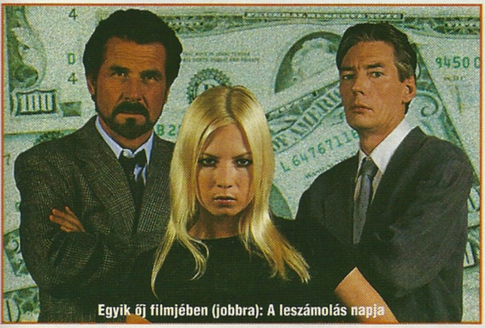
– Mi volt a legkedvesebb színpadi szerepe?

Billy Drago-filmek a hazai videótékákban:

Cutter útja (Cutter's Way, 1981) r.: Ivan Passer *(Intervideo)*
USA invázió (Invasion U.S.A., 1985) r.: Joseph Zito *(VICO)*
A fakó lovas (Pale Rider, 1985) r.: Clint Eastwood *(Intervideo)*
Aki legyőzte Al Caponét (The Untouchables, 1987) r.: Brian De Palma *(UIP–Duna Film)*
A hős és a terror (Hero And The Terror, 1988) r.: William Tannen *(VICO)*
Autópálya (Freeway, 1988) r.: Francis Delia *(Flamex InterStar)*
A vér szava (True Blood, 1989) r.: Frank Kerr *(VICO)*
Hajnal előtti sötétség (Dark Before Dawn, 1990) r.: Robert Totten *(Intervideo)*
Delta kommandó 2. (Delta Force 2 – The Columbian Commando, 1990) r.: Aaron Norris *(VICO)*
Kínai kapcsolat (Chine White, 1990) r. Ronny Yu *(ZOOM)*
Küzdelem törvénye 2. (Martial Law 2. – Undercover, 1991) r.: Kurt Anderson *(Video 2000)*
Diplomáciai védettség (Diplomatic Immunity, 1991) r.: Peter Maris *(Fórum Film)*
Fegyvermánia (Guncrazy, 1992) r.: Tamra Davis *(Flamex InterStar)*
Gyilkos gyűrű (Death Ring, 1992) r.: Robert J. Kizer *(Drive In 2000)*
Titkos játékok (Secret Games, 1992) r.: Alexander Gregory Hippolyte *(Fórum Film)*
Üvegárnyék (Cyborg 2, 1993) r.: Michael Schroeder *(Mokép Videókiadó)*
Az alvilág hálójában (The Outfit, 1993) r.: J. Christian Ingvordsen *(Drive In 2000)*
Halálos hősök (Deadly Heroes, 1993) r.: Menahem Golan *(Best Hollywood)*
Gyengéd fúria (Angel of Fury, 1993) r.: David Worth *(Best Hollywood)*
Hatalomátvétel (The Takeover, 1994) r.: Troy Cook *(Premier Video)*
Sohase mondd, hogy halál! (Never Say Die, 1994) r.: Yossi Wein *(Best Hollywood)*
A veszélyek iskolája (Drifting School, 1995) r.: J. J. Mimura *(FourStars)*
Zsaru a Holdról (Luna Cop, 1995) r.: Boaz Davidson *(Mokép Videókiadó)*
Űrlovagok (Sci-fighter, 1996) r.: Peter Svatek *(Best Hollywood)*
A leszámolás napja (Blood Money, 1996) r.: John Sheppird *(Premier Video)*

Akciósztár akcióban...

Egyik új filmjében (jobbra): A leszámolás napja

– A legelső szerepeim egyike az *Ez fantasztikus!* című musicalben...

– Mi sodorta Kaliforniába?

– Természetesen a film. Már 1979-ben jó szerepet kaptam a *Windwalker* című filmben.

– Melyik filmjét szereti legjobban?

– Az *Aki legyőzte Al Caponét.* Olyan remek kollégákkal játszhattam együtt, mint *Kevin Costner, Sean Connery, Andy Garcia* és *Robert De Niro,* s a film ráadásul az édesapámra emlékeztetett. Apám a húszas években nőtt fel, s a történet visszavitt a húszas évek Amerikájába. Mindig is vonzott ez az időszak, az akkori autók, a kor ruhadivatja... Gyakran úgy érzem, hogy későn születtem. Pedig milyen jó lett volna személyesen ismerni kedvenc írómat, *Scott Fitzgerald*ot.

– Ki a kedvenc partnere?

– *Sean Connery!* Nagy művész és remek ember. A hölgyek közül pedig a venezuelai *Silvana Gallardo,* aki nem tartozik a sztárok közé, de nagyon jó vele dolgozni...

– S gondolom, vele élni is jó, hiszen ha jól tudom, házasok.

– Igen. Egy forgatáson ismerkedtünk meg, majd több közös filmben szerepeltünk együtt... De minden szereplőtársammal igyekszem kijönni, hiszen ez a produkció érdeke, meg az én érdekem is.

– S a producerek?

– Mindegyik más. Az olyan producerért lelkesedem, akivel együtt lehet dolgozni, mert a kölcsönös ötletekből jó film születik. Mindig beleélem magam a szerepeimbe, ezért rendre az a kedvenc producerem, akivel éppen forgatok.

– A videózás világhódítása mennyiben segítheti egy színész karrierjét?

– Nagyon fontosnak tartom a videót! Moziban legfeljebb egyszer látsz egy filmet, vagy ha a bemutató heteiben nem érsz rá, kihagyod. A videót hazaviszed, s ha történetesen nem nézed meg rögtön, idővel előveszed. Aztán ha tetszik, újra meg újra megnézed. A videó megőrzi a színész tűnékeny művészetét, e kazetták jóvoltából még az unokáim is tudni fogják, hogy milyen színész volt a nagyapjuk.

– Ön is gyűjti a videófilmeket?

– Az időhiány is erre késztet. Évente szavazok az Oscar-díj odaítéléséről, s ehhez több száz amerikai meg külföldi filmet kell megnéznem. A sok forgatás miatt ritkán jutok el a mozikba. A Filmakadémiáról viszont elküldik nekem az új filmek videókazettáját, s azokat megőrzöm.

– Mint egykori rádiós műsorvezető, mit kérdezne még Billy Dragótól?

– Például a magyarosan hangzó nevem után érdeklődnék...

– A Drago nem éppen magyar név, ráadásul úgy hírlik, hogy ön indián.

– Az édesapám valóban indián volt, az anyai nagyanyám viszont az Osztrák–Magyar Monarchiából települt át Amerikába. Lehet, hogy Bohémiából, vagyis a mai Csehország területéről, de valamit tudott magyarul is. Az eredeti nevem *William Burrows,* de amikor a pályára léptem, már volt egy Burrows nevű kollgám. A színészek szövetségében javasolták, hogy válasszak más művésznevet, s én a nagymamám leánykori nevét vettem fel. Ezért most arra kérem, ha az olvasók között akadna valaki a Dragók közül, írjon nekem. Örömmel ismerkednék meg néhány magyarországi rokonommal...

Földes Tamás
(Los Angeles)

Majomparádé

Ő Dunston, a szeretetreméltó orangután, aki a kamera előtt (és mögött) éktelen zűrzavart produkál. Valójában Sam névre hallgat, ötéves, és már az első forgatási napon belopta magát a szereplők és a stáb szívébe. A nézőkébe meg különösen. Az egyetlen kivétel Robert Grant, a szállodaigazgatók gyöngye, az elegáns Majestic hotel vezetője.

Történt ugyanis, hogy Dunston és gazdája, a szélhámos ékszertolvaj Lord Rutledge bejelentkezett Grant úr szállodájába. A lopásra betanított, minden hájjal megkent orangutánnak azonban egyszer és mindenkorra elege lesz rosszindulatú gazdájából, és egyhangú foglalkozásából. Úgy dönt, hogy itt, a csillogó-villogó szállóban teszi meg a végső lépést az emberré válás felé vezető úton. Lelép hát a lordtól, s miközben elkeseredett hajsza indul utána, lelkes társra, igaz barátra lel az igazgató legkisebb fiában. A két újdonsült barát hatalmas fölfordulást, óriási zűrzavart okoz. A Majestic dolgozói titkon kezdik visszasírni a „nyugodt" napot, amikor a várost „csak" King Kong tartotta rettegésben.

❖

A *Majomparádé* (Dunston Checks In, 1996) kalandos, vidám – és természetesen roppant valószínűtlen – történet, hogyan állítja feje tetejére a világot, de legalábbis a luxushotel életét egy nem mindennapi vendég érkezése. Felbukkanása bearanyozza a palotába zárt „kis herceg" életét, jóvoltából az elegáns Majestic isteni játszótérré, más szóval csatatérré változik. Mint a *Reszkessetek, betörők!* (Home Alone, 1990) és a hozzá hasonló filmek tanúsítják: ha a gyerekek akciói komolyan célba veszik a felnőtteket, azok bizony nem nagyon állnak meg a lábukon. Különösen, ha még egy találékony orangután is beszáll a játékba.

Az egyik legnehezebb feladat állatfilmet készíteni. A *Majomparádé* esetében is alapos, féléves felkészülés előzte meg a forgatást, két idomár foglalkozott éjjelnappal az orangutánnal. A majom ugyanis beköltözött egyikükhöz, *Larry Madrid*dal és családjával élt egy fedél alatt. Sam mindenkit meglepett sokoldalú játékával. *„Igazi ösztönös tehetség, aki jól használja ki fizikai adottságait"* – mondja Madrid. *„Új szint visz a vígjáték világába, és amikor nagy barna szemeivel ránéz az emberre, mindenkit levesz a lábáról."* Nem véletlenül állítja a rendező, Ken Kwapis: *„Ő a film lelke. A közönség a hatása alá kerül, és elhiszi, hogy ugyanolyan érzelmekkel és önálló személyiséggel bíró, teljes értékű szereplő, mint a többiek."* Sam mély benyomást tett nálánál jóval tapasztaltabb színésztársaira is, a főszereplő *Eric Lloyd*ról nem is beszélve. A srácot teljesen lenyűgözte „kollégája" értelmi képessége. *„Sam egészen fantasztikus lény. Okosabb, mint sok iskolatársam."*

❖

Sam azonban nem az első orangután, amelyik filmszereplésre adta a fejét. S aligha az utolsó, már csak azért sem, mert a *Majomparádé* fogadtatása feltehetően arra ösztönzi majd a producereket, hogy megfejeljék a sikert. Első ismert rokona 1932-ben, *A Morgue utcai kettős gyilkosság*ban (Murders in the Rue Morgue) bukkant fel. A majmot *Charles Gemorá*nak hívták. Az egyik leghíresebb *Edgar Allan Poe*-novella sajátos átiratában ugyanis nem igazi orangután szerepelt, színész bújt a majombőrbe. A fülöp-szigeteki származású Gemora olyannyira sikeresen domborított benne – hiába, a Fülöp-szigetek nincs is oly messze az orangutánok lakhelyétől, Szumátrától –, hogy alig több mint két évtizeddel később megint csak ő kapta e szerepet az újabb feldolgozásban (*A Morgue-utca fantomja*/Phantom of the Rue Morgue, 1954). Amikor azonban 1971-ben harmadszor is megfilmesítették a történetet, már más játszott helyette. Ennek az volt az oka, hogy minden idők legjobb „orangutánja" akkor már nem élt. A 1932-es változatról azért mondjuk el, hogy *Lugosi Béla* alakította benne az őrült tudóst, aki a majmot és a nőt akarta keresztezni, hogy így fejthesse meg az emberiség születésének ősi titkát. Szegény Poe (és *Monsieur C. Auguste Dupin*) fordult vagy kettőt a sírjában!

❖

Az 1967-es esztendő a majom éve volt a filmművészetben. Ekkor készült *A majmok bolygója* (Planet of the Apes), mely igazi sztárrá tette az emberszabásúakat. *Pierre Boulle* regénye az emberi társadalom sajátos tükörképét mutatja be, melyben a majmoké a főszerep: az evolúció során a majmok léptek a fejlődés útjára, míg az emberi faj elkorcsosult. A *Franklin J. Schaffner* rendezte filmváltozat a szatirikus él helyett a kalandosságra helyezte a hangsúlyt. A majomtársadalom tagozódása azonban megmaradt. A gorillák helyezkednek el legalul, ők a vadászok, a rendfenntartók. A csimpánzok képviselik az értelmiséget, és *Charlton Heston* óriási szerencséjére megszállottai a kutatás szellemének. A legfelső szint az orangutánoké. Nagyképűek, ünnepélyesek, vaskalaposak, híján vannak az eredetiségnek és a kritikai szellemnek. Minden új iránt süketek és vakok, imádják a szólamokat és a készen átvett formulákat. A bolondulásig áhítják a különböző címeket és elismeréseket, mindent megtesznek annak érdekében, hogy megkapják ezeket. A nagyszerű maszkok megtervezéséért és elkészítéséért – merthogy ezúttal is színészek játszották a majomszerepeket – *John Chambers* speciális Oscar-díjat kapott.

Míg dr. Zaius és társai tökéletes ellenszenvet ébresztettek, Lajcsi, a majomkirály meghódította a közönséget. Birodalma az őserdő

Amit az orangutánról tudni kell

Az ember közeli rokonságához tartozó, egyetlen ázsiai emberszabású majom Szumátra és Borneó őserdeiben él. Az orangután testét hosszú, vörösesbarna szőrzet borítja, mely „esőkabátként" szolgál, a vízcseppek leperegnek róla. Csaknem egész életét a fákon tölti, hosszú karjaival lélegzetelállító ügyességgel kapaszkodik. A kifejlett hím magassága elérheti a két métert, súlya a nyolcvan kilót. A hím állat magányosan él, míg a nőstények utódaikkal együtt tucatnyi egyedből álló csoportokat alkotnak. Az anyaállat nyolc hónapig tartó vemhesség után egy utódot hoz a világra. Saját családot tizenhárom–tizenöt éves korukban alapítanak. Az orangután a hosszú életű állatok közé tartozik, hatvan évig is elél. Fogságban szaporodik, kedves, ragaszkodó természet, emellett rendkívül tanulékony. Az orangután védett állat, a kipusztulás veszélye fenyegeti. Sokat megölnek közülük az orvvadászok, de a legnagyobb veszélyt az otthonukat jelentő esőerdők kíméletlen irtása jelenti számukra.

mélyén található elhagyott romváros, melyben a majmok vertek tanyát. Ide hozatja Mauglit, a dzsungel fiát. Ők ketten – Balu, Bagira és egy rakás majom bevonásával – olyan fergeteges táncot rögtönöznek, amilyet még nem látott a világ. Produkciójuk a Walt Disney stúdió által készített *A dzsungel könyve* (The Jungle Book) című egész estét betöltő rajzjátékfilm egyik legsikeresebb betétdala lett. A legújabb változatban – *Maugli, a dzsungel fia* (The Jungle Book, 1995, angol–indiai) – egy énekszámmal szegényebb, viszont egy valódi orángutánnal gazdagabb lett a néző.

❖

Az első igazi hús-vér orangután sztár Philo, a kamionsofőr oldalán tűnt fel. Együtt járják a végtelen országutat a *Minden áron vesztes* (Every Which Way But Loose, 1978) című filmben, majd annak folytatásában, a *Bármi áron*ban (Any Which Way You Can, 1980). A kemény öklű kaminos jövedelemkiegészítés gyanánt, pénzért bármikor hajlandó kiállni verekedni. Nem kell félteni. Barátja és boxpartnere Clyde, a jó humorú orangután, „aki” mindig kihúzza a csávából. Talán meglepő, de a két vígjáték a westernhősként elkönyvelt *Clint Eastwood* legsikeresebb produkciói közé tartozik.

A *Congo* (1995) viszont kőkemény horror. Egyik kulcsfigurája Amy, a rendkvül fejlett intelligenciával rendelkező gorillalány, amelynek titokzatos motivumokkal teli festményei vezetik rá a kutatókat a régóta keresett ősi romváros nyomára. Expedíció indul a fölkutatására, amely „tolmács” gyanánt magával viszi a gorillalányt. A majom pedig a kabaláját, ami mi más is lehetne, mint egy plüss majom, egy kis orangután.

❖

Csöppet sem hasonlít a megszokott, ideális mozihőshöz. Hosszú, vörösesbarna hajat visel, alacsony, hihetetlenül korlátozott a szókincse, viszont ördögi ügyességgel mászik fára és csillárra, kifogyhatatlan az energiája és mellesleg kitűnően masszíroz.

A filmtörténet rengeteg majomfilmet tart számon. Ezek legtöbbjében emberszabású majom a sztár. Természetesen a csimpánz

a legfoglalkoztatottabb, mérete és értelme (no és könnyebb befogása, idomíthatósága) miatt ez áll a legközelebb az emberhez. (A videóbemutatók sorában van egy csimpánzfilm is, a *Csita* /Cheetah, 1989/.) A gorilla népszerűsége, elsősorban King Kongnak, a világ nyolcadik csodájának köszönhetően, vetekszik a csimpánzéval, alkatánál és erejénél fogva azonban elsősorban nem vígjátékokban, hanem inkább kaland- és horrorfilmekben foglalkoztatták, szinte minden esetben dublőrrel. Őket messze lemaradva követi az orangután, melyet igazán csak az utóbbi két évtizedben fedeztek fel. Az említett filmek azonban egyértelműen bizonyítják, hogy az orangután semmiben sem marad le a másik két emberszabású mögött, semmivel sem rosszabb „színész” náluk. Ugyanolyan színes egyéniség, és szinte mindent meg tud csinálni.

Különösen, ha hagyják érvényesülni.

Szilágyi G. Gábor

Jogi kérdezz-felelek!

Mindennapi videóséletünkben számtalan kérdés merül fel a videóvilág szinte minden szereplőjében: a kölcsönzőbe betérő filmbarátban, a videotékásban, s még a videóforgalmazók körében is. E kérdésekre igyekszünk feleletet adni *dr. Kiss Zoltán* igazságügyi videószakértő segítségével.

1. Legutoljára tavaly, a Video Magazin augusztusi számában foglalkoztunk a videókölcsönzőket érintő kereskedelmi jogszabályok változásával. Megírtuk, hogy az Ipari, Kereskedelmi és Idegenforgalmi Minisztérium (IKIM) minden olyan kereskedőt, illetve üzletet nyilvántartásba vesz, amely állandó telephellyel (üzlethelyiséggel), továbbá egyéni jogszabályi (pl. szakképesítési) feltételekkel rendelkezik. Az IKIM akkor azt ígérte, hogy felülvizsgálják és egységes szerkezetbe foglalják az üzletek működésére vonatkozó, kb. százötven hatályos jogszabályt. Akkor mi is úgy gondoltuk, legközelebb már egy rendezett, áttekinthető helyzetről számolhatunk be olvasóinknak.

Nos, mint már megszokhattuk, most is félmegoldás született. A Magyar Közlöny 1997/7. számában megjelent az üzletek működéséről és a belkereskedelmi tevékenység folytatásáról szóló 4/1997. (I. 22.) kormányrendelet. A február 22-étől élő új jogszabály hatálya kiterjed valamennyi kis- és nagykereskedelmi tevékenységet üzlethelyiségben vagy vásáron, piacon folytató kereskedőre, valamint az utazási irodákra. Az egyetlen lényeges újdonság az, hogy a feketegazdaság visszaszorítása jegyében az eddigi „laza" szabályozás (bejelentés–nyilvántartásba vétel) helyébe újból a működési engedélyezés lépett. A tevékenység gyakorlásának részletszabályai ugyanakkor nem vagy alig változtak.

A kereskedők ezentúl a rendelet mellékletében felsorolt üzletkörök valamelyikére kiadott működési engedéllyel folytathatnak kereskedelmi tevékenységet. Videotéka esetében ez továbbra is a kultúrcikk-kiskereskedelmen (TEÁOR 5244) belül a „64 Kultúrcikk boltok" elnevezésű üzletkör. (Külön kategória a „78 Szexuális áruk üzlete", amibe meghatározott termékek, többek között a szexuális tartalmú műsoros videókazetták is beletartoznak.)

A kereskedő az üzlet működési engedélyének kiadását az üzlet helye szerint illetékes település (község, város, megyei jogú város, fővárosi kerület) jegyzőjétől kérheti. A működési engedély kiadási kérelméhez a kereskedőnek csatolnia kell a kereskedelmi tevékenység végzésére jogosító okirat és az üzlethelyiség használatára való jogosultságot igazoló okirat hiteles másolatát. Tiszta profilú videotéka engedélyezésének nem feltétele a rendeletben meghatározott szakhatósági (pl. ÁNTSZ, tűzvédelmi hatóság stb.) engedélyek beszerzése. Üdítőitalt, édességet, vagyis élelmiszert videotékában is csak az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat (ÁNTSZ) városi (kerületi) intézete előzetes szakhatósági engedélyének birtokában lehet árusítani.

Ha a papírok rendben vannak, a jegyző a kérelemben megjelölt üzletkörre kiadja a működési engedélyt. A forgalmazott árukhoz kapcsolódó szolgáltatások végzéséhez – ha jogszabály eltérően nem rendelkezik – nincs szükség külön engedélyre. A működési engedélyek alapján a jegyző az üzletekről nyilvántartást vezet, amin feltünteti az üzlet nevét, címét, jelzőszám szerinti fő tevékenységét, nyilvántartását és az üzletet üzemeltető (vállalkozás vagy kereskedő) nevét és egyéb adatait.

Természetesen lehetőség van a működési engedély módosítására, amit szintén a jegyzőtől kell kérni. (Módosításnak minősül a működési engedély jogosultjának névváltozása, az üzletkör megváltoztatása vagy újabb üzletkör felvétele.)

A kereskedő a működési engedélyt köteles az üzletben tartani, és azt ellenőrzés során bemutatni. Ha ellenőrzés során megállapítást nyer, hogy a szabályokat nem tartották be, a jegyző az üzletet a hiányosságok megszüntetéséig, de legfeljebb 90 napra ideiglenesen bezáratja. Az engedély visszavonására pedig akkor kerül sor, ha a kereskedő nem szünteti meg a feltárt hiányosságokat, vagy ha az engedély kiadásának feltételei már nem állnak fenn.

Változatlanok a szexuális áruk forgalmazására vonatkozó szabályok: csak a többi árutól elkülönítve, zárt csomagolásban hozható forgalomba (a kölcsönzési példányokra ez nyilván nem áll), 18. életévét nem betöltött személy nem szolgálható ki, kirakatban elhelyezni tilos, iskolától és templomtól 200 méteres távolságon belül ilyen üzlet nem működhet.

Az engedélyezett üzletkörök alapján a kereskedő határozza meg az üzletben forgalmazni kívánt termékek körét és az üzlet elnevezését. A névnek (cégfeliratnak) utalnia kell az üzlet szakjellegére, az ott vásárolható (kölcsönözhető) árukra. További előírás, hogy a kereskedőnek az üzletben rendelkeznie kell az árusított (kölcsönzött) termékek eredetét hitelt érdemlően igazoló okirattal. Ez adott esetben egy számlamásolat is lehet, különösen ha egy tulajdonos több fióktékát üzemeltet. Nem ment ki a divatból a vásárlók könyve sem: a rendelet szerint a kereskedő köteles az üzlethelyiségben jól látható és hozzáférhető helyen elhelyezni. Sőt a vásárlót arról is tájékoztatni kell, hogy panaszával – az üzlet ellenőrzésére jogosult – jegyzőhöz és a fogyasztóvédelmi felügyelőséghez is fordulhat.

A rendelet hatálybalépésekor már működő üzlet esetén a kereskedőnek a hatálybalépést követő 6 hónapon belül kell a jegyzőtől megkérnie a működési engedélyt. Ennek elmulasztása esetén az üzlet nem működhet tovább. A jegyző – ha az üzlet működésében nem történt változás – a korábbi, záradékkal ellátott üzletnyitási bejelentés alapján adja ki az új működési engedélyt. Ha az üzlet működésében változás történt, az engedély módosítására vonatkozó szabályok szerint kell eljárni.

Mindez azt jelenti, hogy az 1997. februárját megelőzően, a korábbi jogszabályok alapján nyilvántartásba vett kereskedőknek legkésőbb augusztus 22-ig kell kiváltaniuk a működési engedélyt a polgármesteri hivatalnál.

2. Áprilisi számunkban a Nemzeti Kulturális Alap mozgókép kollégiumának aktuális pályázataival foglalkoztunk. Ezúttal arról adunk hírt, hogy a másik nagy pénzosztó szervezet, a Magyar Mozgókép Alapítvány is döntött az 1997-es támogatási összegekről. A rendelkezésre álló 878 millió forint felosztásánál figyelembe vették az eddig beérkezett pályázatokat és a folyamatban lévő projekteket, továbbá az egyéb igényeket. Természetesen idén is játékfilmgyártásra jut a legtöbb pénz: mintegy 385 millió forint, amit hasonló összeggel egészít ki a Magyar Televízió az ún. Telefilm megállapodás alapján. A többi szakmai feladatra ezek után érthetően csak tízmilliós nagyságrendű összegek állnak rendelkezésre. Így filmforgalmazásra és videókiadásra a csúcskuratórium is mindössze 42 milliót szavazott meg, pont annyit, amennyit filmes kutatásokra, képzésre, kísérleti filmekre, könyv- és folyóiratkiadásra.

A filmforgalmazási költségek ismeretében el lehet képzelni, a 42 millióból mennyi marad majd videókiadásra. Az is biztos, hogy ebből a keretből a videotékák és a művelődési intézmények nem részesülnek. Ettől függetlenül a filmforgalmazási és videókiadási kuratórium pályázati kiírásairól (ha lesz egyáltalán ilyen 1997-ben) és a videókiadókat érintő döntéseiről alkalomadtán beszámolunk olvasóinknak.

KERES–KÍNÁL

Rovatunkban ingyen tesszük közzé magánszemélyek 100 szónál nem hosszabb szövegű hirdetéseit. Felhívjuk a Kedves Olvasó figyelmét, hogy e rovatban nem áll módunkban közölni olyan hirdetéseket, amelyekben megvételre ajánlanak vagy díjazás ellenében keresnek szerzői jogvédelem alatt álló műsorokat.

HITACHI VT D 660 E típusú videómagnóhoz keresek kapcsolási rajzot és üzemképtelen videót alkatrésznek. Balázs Ervin, 8774 Gelse, József A. út 27. Tel.: 93/360-108

◆

A Híradástechnikai Szövetkezet TV 22-20/S típusú színes kamera vezérlőegységének – CCU – gépkönyvét keresem (S–VHS változat, az előlapon hat biztosíték található).
Szebényi László, Veszprém, 8200, Lóczy u. 36/A. II. 9.
Tel.: 88-402-443

◆

Keresem: *Bruce Willis, Brad Pitt, Mel Gibson, Sylvester Stallone, Dolph Lundgren, Arnold Schwarzenegger, Tom Cruise, Pierce Brosnan, Tom Hanks, Harrison Ford, Steven Seagal, Tommy Lee Jones, Richard Gere* filmjeinek plakátját.
Torma Katalin, 8258 Badacsonytomaj, Sport út 1.

HORVÁTH JÁNOS ROVATA

video magazin

TANÁCSADÓ 40.

MENTSÜK AMI MENTHETŐ,

MIT CSINÁLJUNK, REMEGŐS KAMKORDER-FELVÉTELEK ESETÉN?

A legjobb hobbifilmessel is megtörténik, hogy olyan „vacogós", remegős felvételek kerülnek a kamkorderkazettára, amelyeket nem szívesen mutogat még a baráti körnek sem. Valahogy úgy van ezzel, mint a fotós, aki életlen fényképet nem ragaszt be fényképalbumába...

Pedig előfordulhatnak kényszerhelyzetek. Például a tájat muszáj megörökíteni, jóllehet a körülmények nem ideálisak: a haladó autóból vagy hajóról kézből készített felvételek törvényszerűen remegni fognak. Gyakori az is, hogy nem tudunk közel férkőzni a felvenni kívánt témához és kénytelenek vagyunk tele beállításban filmezni. Kezünk remegése miatt ebben az esetben is hasonló eredményre kell számítanunk.

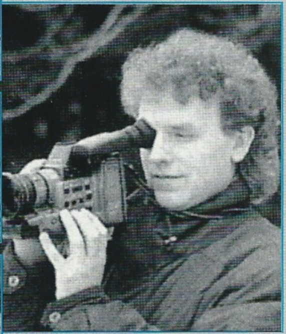
Otthon, ha tehetjük, a felvételek átmásolásakor érdemes megpróbálni néhány trükköt: lassítással, állóképekre bontással van esélyünk nézhetővé tenni az anyagot. Sajnos a Video–8/Hi–8 formátumú kamkorderekkel rendelkezőknek erre nincs sok lehetőségük. Ennek az a döntő oka, hogy ők a kamkordert kénytelenek lejátszó magnóként használni, ami jó minőségű lassításra, állóképek megjelenítésére nem alkalmas. Számukra nem marad más megoldás, mint átjátszáskor kihagyni az idegesítően remegő jelenetrészleteket.

A VHS/VHS–C/S–VHS–C rendszerű kamkorderek tulajdonosai kedvezőbb helyzetben vannak, mert egy kazettaadapter és egy jó négyfejes képmagnó segítségével átmásolva a kamkorderkazettán lévő „master" anyagot, némileg javíthatnak a jelenetek nyugtalanságán. Helyezzük be a kazettaadapterbe a kamkorder-kazettát, és tegyük bele a négyfejes videóba – ez lesz a lejátszó magnó. Indítsuk el a lassított lejátszást, a felvevő videó pedig normál (SP) sebességgel vegyen. Sajnos ez a trükk nem mindig alkalmazható, mert a lejátszó magnó lassított lejátszáskor nem nyújt optimális szinkronjeleket. A felvevő magnónak tehát a felvételhez valósággal rekonstruálnia kell ezeket, ez pedig olyan tudomány, amit csak kevés asztali készülék tud. Ha emiatt vagy a lassítás szakaszossága miatt nem jön össze a remegős felvételek ily módon történő elfogadható átmentése, még mindig megtehetjük, hogy a lejátszó magnón a Pause (Still) gombbal álló képekre bontjuk a jeleneteket, és ezeket vesszük fel egymás után a másik videóval (természetesen ehhez a trükkhöz is négyfejes gépet ajánlatos lejátszóként használni, amelynek zavarmentes állóképe van). Ekkor diaszerű, képekből lévő sorozat lesz a másolaton, de legalább nézhető.

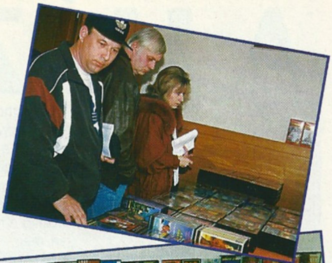
ÖSSZEGYŰRŐDÖTT, ELSZAKADT, BEPISZKOLÓDOTT...

Ha egy gonosz magnómechanika eltépte vagy akár csak összegyűrte a szalagot, legtöbben a szalag összeragasztásában látják a megoldást. A cellux vagy hasonló ragasztószalagok erre semmiképpen nem alkalmasak! Léteznek ugyan speciális videószalag-ragasztók, de ha a művelet során nem megfelelően járunk el, a kazetta használata mindig nagy veszélyt jelent a videófejekre! A vágási hely kiugró akadály a rajta végiggördülő videófejek számára, melyek ettől megsérülhetnek. Ha az összeragasztás látszólag tökéletesen sikerült is, ajánlatos a biztonság kedvéért átmásolni a sérült kazettán lévő műsort, és a kópiát nézni. A pórul járt szalag ép részének megmentése érdekében bátor, barkácsoló kedvű amatőrök szét szokták szedni a kazettát, elvágják a sérült résznél a szalagot, és az „egészséges", sértetlen részt rögzítik az áttetsző bevezető szalaghoz. Ez a ragasztási hely sohasem kerül kapcsolatba a fejekkel, ezért ártalmatlan. Az összegyűrt, elszakadt szalagrész ugyan örökre elveszett, de ez még mindig kisebb veszteség, mint ha a rongyos vagy éppen a ragasztós rész a videófejeket tömíti el vagy teszi tönkre.

De mi legyen azokkal a kazettákkal, amelyekre ráömlött valamilyen folyadék vagy egyéb módon szennyeződtek be? Ha teljes biztonsággal megállapítható, hogy csak a szalagot tartalmazó műanyag ház lett piszkos, akkor enyhén nedves, mosószeres ruhával házilag meg tudjuk tisztítani, szárazra tudjuk törölni és nyugodtan használhatjuk a továbbiakban is. Ha azonban a folyadék belefolyt a kazetta belsejébe, akkor jobban tesszük, ha kivonjuk a forgalomból!

Dobogókő, '97 április 10–11.

HETEDIK

Dobogókőnek, az immár hagyományosnak tekintett videóvásárnak hangulata van. Ezért is szeretik azok a hűséges tékások, videóforgalmazók, egyéni vásárlók, akik 1994 óta évente kétszer, minden tavasszal és ősszel fellátogatnak hétszáz méter magasra, a Pilis Szállóba. Idén április 10-én és 11-én a tavaszt csak az olykor-olykor előbukkanó nap idézte, a fagyos szél és az erdő szélén imitt-amott még fehérlő hófoltok azonban inkább a hosszan elnyúló telet juttatták a videóskirándulók eszébe. Természetesen idén is érdemes volt Videódobogókőre látogatni, hiszen az országban nincs még egy szálloda, melynek szobái, termei, apartmanjai telis-tele vannak csábító műsoros videókazettával. Az árak is nagyrészt csábítóak voltak, a kiadók többsége különféle kedvezményekkel várta vásárlóit. Több videópremiernek is helyszíne volt a Pilis Szálló: *Simon Templar,* azaz *Angyal kalandjai* a hatvanas évekből – magyar hangja *Láng József* – itt tűntek fel először a videópiacon, s a tékások Dobogókőn vehették birtokba a *Honfoglalást* is. Igaz, ennek ára nem az akciójelleget, inkább a csillagokat idézte – háború nélkül. Szerény forgalomról inkább azok a kiadók panaszkodtak, akik közvetlen lakossági kazettáikkal várták a látogatókat, ám tény, hogy az elmúlt évekhez képest kevesebb érdeklődő válogatott a több ezer féle kazetta között. El lehetett férni a táncparketten is késő este, a videóvigasságon, bár amikor *Komár László* biztatta a publikumot egy kis rock and rollozásra, nem sok szabad hely maradt ropni a színpad előtt. A technós feldolgozású évtizedes *Postakocsi*-dal után pedig jött a Kovi-meglepetés, és a sztriptíz, melyet akár „sztripkettőnek" is nevezhettünk, lévén a színpadon két hölgy, akik valamivel jobban tárták fel bájaikat, mint *Demi Moore* hasonló szerepkörben, napjaink tékasikerében, a *Striptease*-ben.

Volt egyszer egy dobogókői videóvásár. Volt hetedszer is Dobogókőn videóvásár. Miért ne lenne nyolcadszor is?

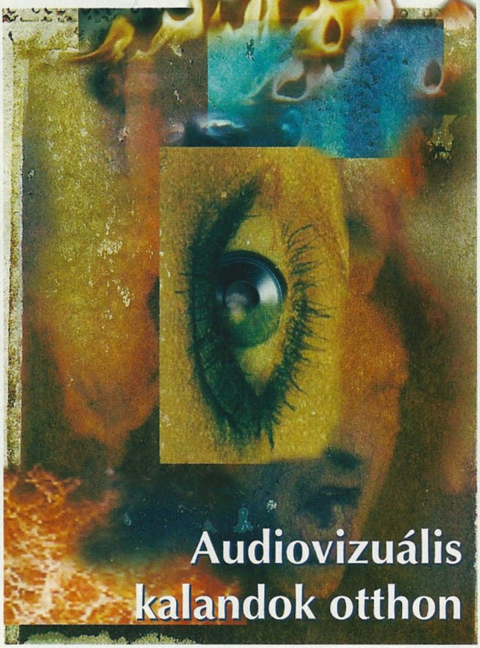
A HÁZIMOZI I.

Napjainkban a hangok és vizuális kalandok elképesztő arzenáljával találkozhatunk a modern filmszínházakban. Az otthoni videózásban eddig a vizuális hatások domináltak, háttérbe szorítva a hang mozikban már kihasznált fantasztikus ábrázoló erejét. E hatások otthoni környezetben eddig nem tudtak érvényesülni, azonban a Dolby Surround és THX technológiának köszönhetően már egy új komplex audiovizuális élményben lehet részünk.

Egyre többen nézünk videófilmeket otthon, és jogos az észrevétel: hogy sok elvész a moziban tapasztalható élményből. A kép mérete és felbontása össze sem hasonlítható a vásznon láthatóéval. A nagyképernyős kivetítő készülékek megnövelték a kép méretét, de cserébe további élességet és megvilágítottságot kellett feláldozni. Még egyértelműbb, hogy egy otthoni rendszer hangzásminősége és dinamikája a mozienak nyomába sem léphet. A néző gyakran nem hallja a párbeszédet a jelenet többi háttérzajától. A hangok dinamikus tartományát összenyomorították, korlátozva ezzel az intenzitásbeli különbségeket a lágy és hangos hangok között. Az alacsony frekvenciájú hangok erőtlenek és torzak. A közép- és magas frekvenciájú hangok sokkal hangsúlyosabbak, így szinte minden „fémesebbnek" és terjedelem nélkülinek hangzik.

A film készítői égnek a vágytól, hogy munkájuk vizuális és hallható elemeit egyetlen összetartó egésszé kombinálják, ahol az egyes elemek támogatják és erősítik egymást. Munkájuk eredményét filmen, videólemezen, videókazettán, illetve ma már DVD-lemezen rögzítik, és moziban vagy otthoni célokra forgalmazzák.

Az otthoni néző/hallgató eddig megfosztva érezhette magát azoktól a zsigerekig ható hangoktól, amelyek a mozit izgalmas művészeti formává teszik. Az ötvenes évektől a hetvenes évekig a hang élethű visszaadása még a mozikban is háttérbe szorult a kép reprodukciója mögött. A kép visszaadásában bámulatos volt a fejlődés, míg a hang lejátszása sokáig az 1940-es évek színvonalán maradt. E helyzet változott meg a Lucasfilm Ltd. mozik számára készített THX hangrendszerének kifejlesztésével és elterjedésével, ami teljessé tette a Dolby Laboratories törekvéseit a mozgóképek hangjának visszaadásában.

A Dolby Surround rendszerek

A hang, a zene a mozgókép születésétől kezdve ott áll a film mellett. Már a Lumiére-fivérek első vetítésén is felcsendült a zongorakíséret, hogy népszerű dallamokkal bódítsa a közönséget, s napjainkra elengedhetetlen fontosságúvá váljon. Éppen ezért kerültek előtérbe az olyan megoldások, amelyek sokkal jobban tudják visszaadni az eredeti hangulatot és hangzást, ahol a hang és a zene eszményien plasztikus anyagként szabadon formálható hátteret ad a vizualitás számára. A hagyományos monó hangfelvételekre jellemző, hogy a hang a nézőhöz mindig szemből, a filmvászonról érkezik, így a néző kívülről szemléli az eseményeket. A hangok térbeli megjelenése a néző számára az élmények egy újfajta befogadását jelenti, belehelyezi őt az események középpontjába. Az első elterjedt rendszer a sztereó, amelynél két hangsugárzóból érkezik a hang a nézők számára. Azonban a sztereó nagy hátránya, hogy csak a két hangsugárzótól azonos távolságra lehet igazán jól érzékelni a tökéletes sztereó hangképet. Mivel egy moziban nem ülhet mindenki középre, ezért a falakra és a mennyezetre helyezett külön hangsugárzó rendszerrel próbálják megvalósítani minden ülőhely számára a sztereó hanghatást. Ez az elrendezés Dolby Surround rendszer néven vált ismertté, amelynél a sztereó fronthatás erőteljes térbeli érzettel egészül ki.

A surround hangsugárzók számára a jeleket a filmen elhelyezett két hangsávból állítják elő egy speciális áramkör segítségével. A hangkép összetevői a bal, a jobb és a surround, melyeket egymástól függetlenül dolgoz fel és erősít a rendszer. A képernyő bal, illetve jobb oldalán zajló eseményeket kísérő hangokat a képernyőtől balra, illetve jobbra elhelyezkedő hangsugárzók reprodukálják. A surround hangokat egy olyan hangsugárzó rendszer közvetíti, melynek karakterisztikája körülöleli a nézőket, minél tökéletesebb atmoszférát nyújtva anélkül, hogy elterelné figyelmünket a képernyő eseményeiről.

A Dolby Surround továbbfejlesztett változata a Dolby Surround Pro-Logic rendszer,

melyben a kétcsatornás sztereó hangot egy dekóder négy csatornára bontja. A képernyő bal, illetve jobb oldalán zajló eseményeket kísérő hangokat e hangrendszernél is a képernyőtől balra és jobbra elhelyezkedő hangsugárzók adják vissza. A párbeszédeket általában a középen elhelyezett center sugárzóból hallhatjuk, míg a surround hangsugárzók – ugyanazt a hangképet sugározva – a tökéletes térhatásért felelősek.

Egy mozifilm elkészítési folyamatának végén a kép és a hang is ugyanarra a 35 vagy 70 mm-es filmre kerül. A hangsáv négy csatornáját a Dolby Laboratories által kifejlesztett eljárás segítségével kódolják, melynek során a négycsatornányi információt két audio sávvá kombinálják és optikailag rögzítik a filmen. A néző/hallgató szempontjából egyedülálló minőségű hangminőség ezután e négy csatorna feldolgozásától, erősítésétől és reprodukálásától függ, valamint a színtér vagy helyiség akusztikai tulajdonságaitól.

A legtöbb, képlemezen vagy videószalagon lévő film ugyanazt a kódolt hanginformációt tartalmazza, mint 35 mm-es filmváltozata. Ezért minden házi videórendszer csaknem egyenlő esélyekkel indul a filmek hangsávjának és alkotói művészetének visszaadásában. Azonban a mozik és az otthoni rendszerek akusztikailag nem egyenértékű környezetek. A hang eredetileg speciálisan a nagy előadótermű mozik akusztikájához készült, s amikor egy nagy teremben reprodukálják, annak akusztikája egyensúlyban lesz vele. Kisebb helyiségben lejátszva a hang természetellenesen élénk lesz vagy akár fülhasogató is. Ráadásul a surround hangsugárzók felől érkező hang keskenyebb lesz, eltereli a figyelmet, és az elülső hangsugárzóktól eltérő hangárnyalatbeli karakterisztikája lesz. Ezek a dilemmák azonban megoldódtak a Lucasfilm Home THX technológiájával.

A Dolby Surround technológia által adott hanglehetőségeket az elsők között *George Lucas* használta ki a *Csillagok háborúja* című filmjében, még 1977-ben. A Dolby Surround technológiával készült filmek házi környezetben való lejátszására a Lucasfilm stúdióban megalkották *Tomlinson Holman* vezetésével az úgynevezett THX (Tomlinson Holman's eXperiment) szabványrendszert. A THX a Dolby Surround továbbfejlesztéseként egy átfogó követelményrendszert alkotott meg a stúdióminőséggel vetekedő hangminőség reprodukálására, ezért a THX a kép és hang rögzítésére, valamint visszaállítására nagyon szigorú minőségi és teljesítménybeli követelményeket támaszt.

A Lucasfilm Ltd. mozik számára megalkotott THX hangrendszere hozzáigazítja a komponenseket (így a surround dekódert, az erősítőket, a hangsugárzókat) és az akusztikai módosításokat az egyedi lokalizációhoz (függetlenül attól, hogy a néző hol ül), a nem lokalizált, de mindenütt jelenlévő surround burokhoz, a széles frekvenciaátvitelhez és a dinamikus tartományhoz.

A Home THX technológia

A Lucasfilm Ltd. ugyanakkora erőfeszítéseket tett a házimoziért, mint amekkorákat már megtett a filmszínházért. Figyelmesen tanulmányozta a mozi-videó hangvisszaadásait, s a stúdió-

és moziminőségű eredményekkel kecsegtető otthoni bemutatórendszer-szabványokat és technológiákat alakított ki. A Home THX egy a Tomlinson Holman és a Lucasfilm THX csoportja által felállított szigorú minőségi és teljesítménybeli követelményeknek megfelelő vezérlőből, erősítőkből és hangsugárzókból áll. Azok a Home THX komponensek, amelyek megfelelnek ezen követelményeknek, képesek lesznek a stúdióminőséggel vetekedő hangminőség reprodukálására.

A Home THX vezérlő a Dolby Pro-Logic technológiája segítségével dekódolja a hangsáv jeleit. Ez pontosan ugyanaz a módszer, mint amit az eredeti felvétel készítésekor az utóhangosítási fázisban használnak. Más, a hangsáv csatornáit egyszerűen felerősítő és lejátszó rendszerekkel ellentétben a Home THX egyedülálló minőségjavító eljárásokat alkalmaz a jelek reprodukciója előtt. A Home THX szabványai további követelményeket állítanak a végfokerősítők, hangsugárzók és csatlakoztatási eszközök elé. Ezen követelményeknek megfelelve a rendszer tiszta párbeszédet és a néző előtt a hang tiszta lokalizációját nyújtja, és a néző mellett és mögött a hangok burkába vonja őt. Emellett széles frekvenciatartományban lapos hanggörbét és a hangintenzitások széles dinamikus tartományát nyújtja. Röviden, a THX hangrendszer a moziban tapasztalható valamennyi minőségi jellemzője átvihető az otthoni környezetbe.

A tiszta párbeszéd és a hangok hajszálpontos irányítása részben a hangokat közvetlenül a nézőre/hallgatóra irányító THX elülső sugárzóknak köszönhető. A függőleges irányítás szándékosan csökkentett a közvetlen hang arányának növelése és a padlóról és a mennyezetről visszaverődő hangok csökkentése érdekében. A vízszintes irányítás azonban elég széles ahhoz, hogy az optimális nézési helyzet középpontjától távol ülő néző/hallgató is a precíz lokalizáció teljes hatását élvezhesse.

Az egyenletes és mindenütt jelen lévő surround hang az otthoni környezetben ugyanolyan fontos, mint a moziban. A surround hangsugárzók tervezése nagymértékben e célt szolgálja. A surround sugárzók dipolárisak, ami annyit jelent, hogy mindegyikük (a bal és jobb oldali) két irányba sugározza a hangokat. A hangsugárzók úgy vannak elhelyezve, hogy a néző/hallgató ne hallja közvetlenül ezeket a hangokat. Ehelyett a helyiség elülső és hátsó része felé irányított és onnan vissza-

A videotékákból kölcsönözhető Dolby Surround filmek:

az InterCom kínálatából:

Bad Boys, Csoda New Yorkban, Egy igaz ügy, Az első lovag, Gyorsabb a halálnál, Karácsonyi lidércnyomás, Kő egy csapat, Mindörökké Batman, Jumanji, Az utolsó tánc, Végképp eltörölni, Tűzparancs, Közönséges bűnözők, A kábelbarát, A szikla, Nyomorultak, Az ördög háromszöge, A hírek szerelmesei, A függetlenség napja, Senki bolondja, Ha ölni kell

a UIP–Duna Film kínálatából:

Babe, Balto, Casino, Fekete Bárány, Forrest Gump, Hirtelen halál, Jade, Jurassic Park, Schindler listája, Rettegés, Strange Days: A halál napja, Őslények országa III., Őslények országa VI., Vámpír Brooklynban, Waterworld, 12 majom, Casper, Spinédzserek, Flipper, A fantom, Mission: Impossible, Twister, Striptease, Vérbordély, A bölcsek kövére, A kalandor

Jön: Sárkányszív, Daylight, Ragadozók

Lakossági Dolby Surround filmek

az InterCom kínálatából:

A bárányok hallgatnak, A birodalom visszavág (THX)*, Csillagok háborúja (THX)* Dennis, a komisz, Féktelenül, Függő játszma, Hook, Hüvelyk Panna, A Jedi visszatér (THX)*, Mrs. Doubtfire, Nagy durranás I., Nagy durranás II., Nicsak, ki beszél most!, Az oroszlánkirály, Az utolsó akcióhős,

*Megjegyzés: A *-gal jelölt filmek már nem kaphatók.*

verődő hangok összetett együttesét hallja.

A házimozi-rendszerek készülékei

Egy házimozi-rendszer elengedhetetlen tartozéka a középső hangsugárzó. Minden, közvetlenül a képhez kapcsolódó hangot ez a hangsugárzó reprodukál. Ez nemcsak a párbeszédet fogIalja magában, de a zene jelentős részét is.

A tipikus filmhangzás visszaadásakor a középső hangsugárzó annyi hangot szolgáltat, mint a két elülső és a surround hangsugárzók együttvéve! Éppen ezért a középső hangsugárzónak különösen terhelhetőnek kell lennie. Emellett az érthető párbeszéd érdekében tiszta, torzításmentes hangot kell nyújtania, valamint a tv-készülék melletti elhelyezés miatt kompaktnak és mágnesesen árnyékoltnak kell lennie. A filmek hangeffektusainak térbeli reprodukálásához egy pár surround sugárzóra is szükség van. A surround sugárzóknál a frekvenciával és a kimenőteljesítménnyel szemben támasztott követelmények nem olyan magasak, mint az első és középső hangsugárzók esetében. Ennek oka az, hogy a surround sugárzók feladata egy általános háttér megteremtése, nem pedig közvetlen hangreprodukció. A minőségben azonban nincsenek engedmények.

E a surround sugárzókat úgy tervezik meg, hogy a lehető legnagyobb összhangban legyenek a középső hangsugárzókkal, illetve a többi taggal. Ez biztosítja a filmek hangeffektusainak és atmoszférájának valósághű visszaadását. A fronthangsugárzók szerepe a hagyományos sztereó kép előállításánál jelentkezik. A házimozi-rendszerben is ugyanaz a feladatot látja el. Éppen ezért egy házimozi-rendszer kialakításánál megőrizhető az eredeti jó minőségű hangsugárzó rendszer. A televízió kiválasztásának szempontjai igen sokrétűek lehetnek, az igények és a pénztárca vastagságának függvényében.

A minél valósághűbb moziélményhez 100 Hz-es, 16:9-es formátumú, minél nagyobb képátlójú és minél jobb képminőségű televízió felel meg legjobban egy házimozi számára. A házimozi kialakításához speciális erősítőre van szükség, amelynek lelke a Pro-Logic Surround processzor. Ez képes négy egymástól független jelcsomagra bontani a Dolby Stereo információt, hogy különálló teljesítményfokozatain keresztül tudja meghajtani a két front-, a center és a két surround hangsugárzót. Az erősítő paramétereinek beállítása lehetővé teszi, hogy rendszerünket a saját szobaakusztikai körülményeinkhez hangoljuk. Az ilyen erősítők általában tartalmaznak egy úgynevezett DSP (Digital Signal Processing) áramkört, amelyben több előre beprogramozott akusztikai jellemzőt tárolnak. A házimozi céljaira elméletileg bármilyen hifi sztereó videólejátszó megfelel. A VHS hifi, és S-VHS hifi rendszerek mellett szóba jöhet a képlemezről és legújabban a DVD-ről való feldolgozás is.

Kevés hagyományos hangsugárzó képes a film mély hangjainak valósághű visszaadására. Ezért alkalmaznak külön mélynyomó hangsugárzókat a házimozi-rendszereknél is, hiszen egy mélynyomó hangsugárzó a film hangjainak reprodukálása során sokkal nagyobb szerepet tölt be, mint a hagyományos sztereó zenénél.

A filmekben használt mély és drámai basszust inkább érezni kell, mint csupán hallani. Ezek elhelyezése a legegyszerűbb, hiszen az emberi fül a mélyhangok iránt érzéketlen.

(Júniusban folytatjuk: Mi a Dolby Surround AC-3?)

Fogalommagyarázat:

Akusztika: Azon hangzásjellemzők összessége (pl. hang - visszaverődési és elnyelődési tulajdonságok), amelyek a hallgatási környezet (pl. nappali, koncertterem stb.) függvényében változnak.

Dinamikatartomány: Az adott hangformátum vagy rendszer által előállított leghangosabb és leghalkabb hang közötti különbség.

Dolby Stereo: A Dolby Laboratories által használt, a különböző filmhangosítási technológiákat jelölő gyűjtőfogalom.

Dolby Surround Digital: A Dolby Stereo Digital térhatású mozi hang otthoni illetve a HDTV rendszerekre adoptált – a közelmúltban bemutatott – változata.

Dolby Surround: A Dolby Stereo térhatású mozihang otthoni (házimozi) változata.

Effektusok: Hangeffektusok, azaz a hangsávnak a párbeszéden kívüli, nem zenei jellegű elemei.

Foley vagy szinkronizálás: A mellékeffektusoknak – mint pl. a lépések zaja, a ruha súrlódása - a képpel szinkronban történő utánzása. Nevét az első ilyen szinkronizáló „művész" után kapta.

Háttérhangok: Alacsony hangerejű hangok, amelyek az adott hely hangulatát vagy jellegét sugallják.

Háttérzajok: Olyan speciális hangok, amelyek a jelenet valósághűségét fokozzák (pl. szél, eső vagy közúti forgalom zaja). Ezeket a zajokat gyakran közvetlenül a filmforgatás helyén veszik fel, és egy ún. nyers hangsávot hoznak létre, amelyet utólag kevernek a fő hangsávhoz.

Keverés: Főnévként az adott film hangsávját alkotó párbeszédek, a zene és az effektusok elegyítését jelenti. Igeként a fenti elemeknek a hangsávra történő felvételére utal.

Optikai hangsáv: A 35 mm-es celluloid film képsávja mellett elhelyezett keskeny, átlátszó csíkok, amelyek a hangnak megfelelően változnak. A vetítőberendezésben ezeket a csíkokat egy vékony fénysugár tapogatja le, és alakítja át elektromos jelekké, amelyek végül a filmszínház hangsugárzóihoz jutnak. A 70 mm-es filmszalagok egy ettől eltérő, ún. mágnescsíkos technológiát alkalmaznak, amellyel hat hangcsatorna állítható elő. A hang minősége – csakúgy mint a filmszalag elkészítési költsége – rendkívül magas.

Pro Logic: A Dolby Surround továbbfejlesztett változata, amely nem csupán dekódolja a műsor kódolt surround (térhang) információit, hanem egy középső csatorna létrehozásával szorosan képernyőre „ragasztja" a párbeszédeket és az egyéb középső effektusokat. A Pro Logic rendszer szélesebb nézési/hallgatási tartományt biztosít, javítja az áthallási csillapítás értékét és fokozza a hangzás térhatását.

SRD: A filmipar által használt jelölés az analóg Dolby Stereo SR („SR") és optikai Dolby Digital („D") hangsávot egyaránt tartalmazó filmszalag azonosítására. Ezt a megnevezést néha tévesen alkalmazzák a Dolby Digital formátum vagy Dolby Digital előadások egyedüli jelölésére.

Surround vagy térhatású hang: A háttérhangok, a háttérzajok és az esetenkénti speciális effektusok háromdimenziós reprodukálása a tv-nézési vagy zenehallgatási térben, a többcsatornás hangrendszer segítségével.

Sztereó: Görög eredetű szó, jelentése: olyan hangrögzítési vagy hangvisszaadási mód, amely egynél (monó) több hangcsatornán keresztül történik. Az otthoni (házi) zenehallgatás esetében a „sztereó" két hangcsatornát jelent. A filmiparban azonban a „sztereó" kifejezés legalább négy csatorna (bal, középső, jobb és hátsó) jelenlétére utal. Ez az oka annak, hogy a filmiparban a Dolby hangtechnológiáját egyszerűen Dolby Stereónak nevezik, és ugyanezért kellett a házimozi rendszerekben Dolby Surround megkülönböztető nevet adni a többcsatornás hangreprodukciónak.

THX: Filmszínházak részére, illetve házimozi-berendezéseket gyártók számára engedélyezett megkülönböztető védjegy, amely a Lucasfilm Ltd. által a kereskedelmi és házimozi hangrendszerekre előírt teljesítmény-jellemzőknek való megfelelést jelzi. A Dolby Stereo és Dolby Surround védjegyektől eltérően a THX nem utal a hangsáv formátumára és feldolgozási eljárására. A THX védjegy használatára jogosult filmszínházak professzionális Dolby Stereo berendezéseket használnak a Dolby Stereo filmek lejátszásához (ezért látható együtt esetenként a két jelölés). Az összes THX védjeggyel ellátott házimozi-berendezés Dolby Pro Logic Surround rendszerű dekódolással működik.

teszt

Két Hi-8-as kamera:

Canon és Sony

Kameratesztjeink lassan folytatásos családregény formáját kezdik ölteni, melyben a felbukkanó újabb rokonok elődeikhez képest mind nagyobb tudással, sokoldalúsággal élnek együtt környezetükkel. Márciusi számunkban mutattuk be a *Canon UC–900* típusú, Video–8 rendszerben felvevő kamkorderét, melynek most bemutatandó Hi–8-as változata, az *UC9Hi* megjelenésében, formájában sokban hasonlít az egyszerűbb kivitelhez, felvételi rendszere, hifi sztereó hangja, bővített zoom-tartománya azonban nagyobb igényűeknek is megfelel.

Az ennek párjául választott *Sony CCD–TR3100* modell szintén Hi–8-as felvételi rendszerével, hasonlóképpen hifi sztereó hangjával és közel azonos zoom-tartományával ugyancsak az igényesebb vásárlókat célozza meg, de némileg túllép a *CCD–TR2200* egyes jellemzőin, kiteljesítve, teljesebbé téve a használati praktikumokat.

UC8Hi-nek is. A két kamera között sok rokon vonást fedezhetünk fel, így képérzékelője mindkét típusnak 1/4 collos, képfelbontója 470.000 pixeles, azonos a szűrőátmérő, sok rokon vonást mutat a kameraház felépítése, sőt a remegést csökkentő optikai rendszer kialakítása is, az újabb modell többlettudománya viszont a digitális úton 40-szeresre bővíthető zoom-tartomány.

Mindegyik modell sajátos tulajdonsága a Flexizone rendszer, mely a fókuszt és a megvilágítást vezérli. A Flexizone gomb megnyomására a keresőben egy téglalap formájú keret jelenik meg, amit rá lehet helyezni arra a motívumra (vagy egy részére), amit élesnek akarunk látni. Az élesség mindenkor e tartományra értendő, és a készülék ehhez igazítja a megvilágítást. Van a készüléknek egy ún. M. Focus, vagyis manuális (kézi) fókuszállítási lehetősége is, mely a

letét, másrészt nem okoz a kamera oldalirányú mozdításánál „befagyást". Tulajdonképpen nagyon szépen és lágyan dolgozik, összességében hatásosabb annál, amit eddig bármelyik elektronikus rendszernél tapasztaltunk. Ki- és bekapcsolása a kamera felső síkjában lévő kettős funkciójú gombok segítségével lehetséges. E gombok lejátszáskor a magnófunkciók működtetésére szolgálnak, míg felvételkor a dátumbeírással, címszövegszerkesztéssel kapcsolatos funkciókat látják el. A többi manuális beállítási lehetőséget a *Canon* jól elrejtette a menüben, pontosabban két nagy felületű gombot alkalmaz, melyet „Custom Keys" felirattal jelöl. Ezt fordíthatjuk szabadon szokásosan használt vagy előre programozott gomboknak is. Lé-

Mindazok, akik márciusi számunkat olvasták, most kevésbé fognak lázba jönni az *UC9Hi* szolgáltatásai kapcsán, pedig ez a kamera is ugyanúgy érdekes felvételkészítési és főképp a már felvett anyag szempontjából sajátos vágási rendszerrel dicsekedhet, emellett – s ebben van a fő eltérés a *900*-ashoz képest – Hi–8-as felvételi rendszere és sztereó hangja többet tud a már ismertetett típusnál.

❖

Első ránézésre ez a *Canon* is olyan, mint a Video–8 táborból származó *UC900*-as: zömök, kis méret, egyszerűséget, megbízhatóságot sugárzó felépítés. Akkumulátora ugyanúgy a ház oldalába csúszik. Az üzemmódok a kameraház tetején állíthatók, optikai zoomja ennek is 20-szoros, mely tartományban sok konkurens már digitális trükkökkel kénytelen operálni, melynek hatására a felbontás láthatóan csökken. Ugyanígy 20-szoros zoom-tartománya volt az elöd

gyakorlatban ugyanúgy a fókuszautomatikára épít, és a kézi beállítással meghatározható egy kiválasztott sík, mely a képtartalom-változástól függően folyamatosan éles marad. Az automatika ugyanis állandóan a váratlanul bemozduló tárgyakra, például egy, a képbe bejövő autóra vagy a strandon a homokozó gyerek előtt átfutó fürdőzőre változtatná a helyzetét. Így a fő témát mindig élesen tudjuk tartani. Ezzel együtt nem egy esetben a kézi beállításhoz szokott kamerázók keze kereste az élesre állító gyűrűt.

Az automatikus fókusz határozottan dolgozik. Természetesen a kontrasztszegényebb vagy gyengébb megvilágítású témáknál először rá kell találni az optimális helyzetre, s ezt követően célszerű indítani a felvételt. A képstabilizátornak a 20-szoros optikai zoom miatt (melyet, mint említettük, digitálisan 40-szeresre lehet bővíteni) igencsak nagy a jelentősége. Mivel ez is optikai úton egyenlíti ki a kéz bizonytalanságából adódó remegéseket, ezért egyrészt nem csökkenti a képfelbontó CCD felbontófelü-

nyege, hogy e két gomb beprogramozható, a kamera kezelője hozzárendelhet valamilyen funkciót, olyat, amelyet felvétele során leggyakrabban használni kíván a tervezett felvételnél. Így például az 1-es gombbal a manuális fókusz vagy az úsztatás hozható működésbe, ha ezzel akarja érdekessé tenni a felvételét, a 2. az ellenfényfunkció, a zársebesség vagy éppen a feliratgenerátor. Ezzel együtt a kézzel történő kezelés olykor kissé körülményes, s ez különösen a menüből választásra értendő. Igaz, a hozzáférés nem vesz igénybe túl sok időt, mégis az itteni funkcióváltások speciálisabb kezelést igényelnek.

Az exponálási idő általában automatikusan szabályzott, de a menün keresztül lehetőség van kézi beállításra is: 8 lépésben 1/5-től egészen 1/10 000 mp-ig. Az expozíciós idők és a blendebeállítások automatikusan szabályzódnak az AE programokkal jelzett felvevőprogramokon át, melyek közül kü-

A mérések a ***Magyar Elektrotechnikai Ellenőrző Intézet*** *laboratóriumaiban készültek. A tesztet készítette és összeállította:* ***Géczy Géza.***

SZOLGÁLTATÁSOK ÉS TESZTEREDMÉNYEK

GYÁRTÓ TÍPUS	CANON UC9HIE	SONY CCD-TR3100E
Rendszer	Hi8/Video8	Hi8/Video8
Méretek (szél. x mag. x mélys.) (mm)	210 x 110 x 99	220 x 110 x 110
Tömeg (kg) akkuval, kazettával	0,96	1,04
KAMERARÉSZ		
Pixelek száma	470 000	470 000
Objektív fényereje	1 : 1,6	1 : 1,6
Gyújtótávolság (mm)	4,0–80	3,9–81,9
Zoom-átfogás (optikai/digitális)	20/40	21/42
Szűrőátmérő (mm)	46	52
Ellenfénykapcsoló	van	van
Blendeszabályzó	nincs	van
Fehéregyensúly kézi szabályozás	nincs	van
Úsztatás (fader)	van	van
Autofókusz/kézi	van/nincs	van/van
Zársebesség-állítás	1/10 000-ig	1/10 000-ig
Címszövegszerkesztés	van	fix feliratok
Képstabilizátor	optikai	optikai
Színes kereső	nincs	nincs
Felvételvisszanézés	van	van
FM hang	hifi sztereó	hifi sztereó
Távvezérlő	van	van
MAGNÓRÉSZ		
Maximális felvételi idő (perc)	120	120/240
Képkeresés	van	van
Állókép	közepes	kiváló
Utóhangosítás	nincs	nincs
Lassítás	nincs	1/5-öd
Időkód	nincs	RCTC
Mikrofonbemenet	van	van
Fejhallgatócsatlakozás	nincs	van
MÉRÉSI EREDMÉNYEK		
Sorbontás (normál) SP/LP	240/–	235/220
Sorbontás (szuper rendsz.)	360/–	375/340
Videó jel/zaj-arány (dB)	42	42,5
Hangrész frekvenciaátvitel		
villamos átvitel (Hz-KHz) (SP/LP)	44–8/–	45–20/45–20
akusztikus átvitel (Hz-KHz) (SP/LP)	120–11/–	180–11/180–11
Jel–zaj-arány		
hifi sáv (dB) (SP/LP)	57/–	50/50
Nyávogás		
hifi sáv (+/–,%) SP/LP	0,004/–	0,005/0,06
Akusztikus zaj		
normál dB (bal/jobb)	45,5/44	50,5/43
zoom-al dB (bal/jobb)	45/44	49–50/43
autofókusszal dB (bal/jobb)	45–46/44	50/43

teszt

lön beállítás szolgál a sportfelvételekre, a közeli (portré) felvételsorokhoz, külön programállás van az erős háttérfényű témákhoz, s végül az ún. színpadi felvételekhez, ha a spotlámpával vagy reflektorokkal megvilágított szereplő kontrasztviszonyai túlexponálnák hatnának. A digitális effektusokkal lehet ún. szolarizációs „művészi hatású" felvételeket készíteni, a felvételt negatívba fordítani és 16:9-es képarányú képkivágást nyújtani, mely azoknak praktikus, akik ilyen képcsőméretű tv-vel rendelkeznek. Mindenesetre sportfelvételeknél, szabadtéri témáknál jól használható ki e formátum.

Az integrált vágórendszerrel maximálisan nyolc jelenet programozható, amelyeket aztán a kamkorder a hozzá csatlakoztatott videómagnóra egyhuzamban át tud játszani.

Önmagában már az is specialitás, hogy a videókamera vágókomputert is tartalmazzon – ilyen specialitása a szintén márciusban bemutatott JVC-nek van –, az azonban külön sajátosság, hogy az átvevő képmagnót vezeték nélkül lehessen vezérelni, tehát nem szükséges, hogy szinkroncsatlakozója legyen. Mindez a kamera hátoldalán lévő infraszemen keresztül oldható meg, melyet a videómagnó infravevőjére kell irányítani: a két készüléknek tehát látnia kell egymást. A vágás előtt a kamkorder menüjében át kell állítani a vezérlőkódokat a csatlakoztatott felvevő képmagnó típusának megfelelően.

A jelenetek kezdete és vége a „Flexizone" gombbal vagy a távvezérlővel jelölhető ki, melyek aztán egy vágási listában jelennek meg és közvetlenül a monitorként szolgáló tv képernyőjén olvashatók. Hab a tortán, hogy az *UC9Hi* továbbá egy olyan jellemzőt is kínál, ami a vágás pontosságát javítja. Erősen eltérő lehet ugyanis az az idő, ami a kamkordernél, illetve a felvevő videómagnónál szükséges lehet a szünet-állásból a lejátszás- vagy a felvétel-állásba történő kapcsoláshoz. Ez az oka annak, hogy előfordulhat néhány kép lemaradása a kijelölt felvételből. E célra szolgál egy ún. „Cut in/out" funkció, melynek segítségével ezek az időeltolódások korrigálhatók és a pontatlanságok csökkenthetők.

Bár nem kevés érdekességet nyújtottak a szolgáltatásbeli képességek, időszerű a labormérések és felvételi tesztek eredményéről szólni. Viszonylag ellentmondásos képet nyújtottak a hangfrekvenciás mérések során tapasztaltak. Az akusztikus átvitel alsó tartománya a helyén van, aztán 1 kHz és 3 kHz között egy jól látható 6 dB körüli esést tapasztaltunk, 7 kHz-nél megint kiemel a magasabb frekvenciás átvitel javítására, és 9 kHz táján ismét erős esésbe kezd. Az akusztikus görbének az ellentmondásai jobbára a beépített mikrofonnak, illetve elhelyezésének róhatók fel, mivel villamosan mérve ilyen kiemelést nem tapasztaltunk. Sőt meglepő módon – s lehet hogy ezt is korrigálja a kiemelés – a bemenő jelszinttől függően magasabb frekvenciák tartományában csökken a jelszint. Kisebb jelszinteknél még egyenletes az átvitel (0,1 mV táján), de 1 mV-nál már érezhető az esés, nő a torzítás, ami a szintszabályzó áramkör helytelen beállítására utal. Mindez normál beszédnél, családfelvételeknél kevésbé zavaró, az ellentmondások hifi célzatú zenei rögzítésnél jelenthetnek hiányt. A nyávogásértékek jók voltak, a jel–zaj-arány azonban átlagosabb, és az akusztikus zaj is észrevehetőbb a zoom és autófókusz működésekor, különösen a jobb csatornában.

A képteszt során jobbak voltak a benyomásaink. Mind a belső, mind a külső felvételeknél tetszett a felvételek hangulata, a színek jók voltak, a tónusok inkább a meleg színek irányába tolódtak el, de nem volt zavaró, jó volt az összhatás.

A stabilizátor jól dolgozott, bizonytalanságok nélkül tudtuk „behozni" a távoli témákat. A legkülönbözőbb megvilágítási szituációkkal is jól megbirkózott az *UC9Hi*. Gondjaink inkább akkor támadtak, amikor közeli témáknál egy határozott házfal rajzolódott ki: ezek bizonytalanabbak voltak, esetenként hullámos érzetet keltettek, ami jitter-bizonytalanságra utal. Praktikusan lehetett viszont használni a „Flexizone" funkciót, és adódott szituáció, amikor előnyös volt a manuális fókusznak nevezett rögzített fókuszállás is.

❖

Nem kevés érdekességet rejt a *Sony CCD–TR3100* sem.

Hiába forgattuk, nézegettük tesztmintánkat, a kamera kialakítása, kezelése, szolgáltatásai, feliratai, még színösszeállítása is kísértetiesen megegyezik a *CCD–TR2200*-zal. Keresője is fekete-fehér. A látható, tapasztalható többlet, hogy a *CCD–TR3100*-nal nagyon jó a lassítása és tiszta a gyorsítása, vagyis nincsenek zavaró csíkok, ami az utómunkálatoknál igen fontos szempont. A *TR2200*-nál éppen az volt a probléma, mivel ez is ún. RCTC-vel (Rewritable Consumer Timecode), vagyis újraírható időkóddal dolgozott, amit viszont akkor lehet jól használni, ha azt a normáltól eltérő sebesség esetén is tisztán és jól értékelhető képén lehet olvasni. Az RCTC specialitása, hogy lejátszáskor nemcsak az órát, a perceket és másodperceket, hanem a félképeket is mutatja, így képre kijelölhető a kezdet és vég. Az újraírhatóságban pedig az a nagyszerű, hogy mindez olyan kazettán is megoldható, amelyik nem így lett eredetileg felvéve.

Külső megjelenésre tetszetős, mondhatjuk elegáns a *CCD–TR3100* megjelenése. Az ezüstösen csillogó grafitszürke kameraház kezelőfelülete ugyan meg van tűzdelve gombokkal, azok mégis jól esnek ujjunkra, biztosan kezelhetők. Talán a remegésgátló gombját is érdemesebb lett volna praktikusabban elhelyezni, mert esetenként felvétel közben is szükségessé válhat

bekapcsolása. Praktikus az infódisplay, mely bekapcsoláskor „Welcome to Sony Handycam” felirattal üdvözli a videóst, és ezt követően mutatja meg a kamkorder aktuális üzemállapotát. Az egésznek sárgászöld háttérvilágítása van, mely nagyon jól olvasható és praktikus, különösen a manuális beállítások esetében. Az üzemmódok, a beállítások, a szalagidő, sőt még az akkumulátor percnyi pontosságú töltöttségi állapota is látható a kijelzőben. Ez utóbbi egy megint csak érdekes és praktikus szolgáltatás. Ez a modell is ún. InfoLITHIUM akkuval működik, mely kis mérete ellenére nemcsak nagy tárolókapacitással rendelkezik, de töltöttségi állapota is pontosan nyomon követhető. A kijelző jobb alsó sarkában folyamatosan olvasható, még mennyi ideig dolgozhatunk akkucsere nélkül. Ez az idő a *TR3100* esetében sem kevés, egy töltéssel percenkénti zoomolások esetén két kazettaváltással jó kétórányi üzemidőt mértünk.

Visszatérve a manuális beállításokhoz, széles határok között és igen praktikusan állítható a blende, a zársebesség, az erősítés, és van fehéregyensúly-állítás is. A blendét a kamkorder F-értékként mutatja – mint ahogyan a fényképezőgépeknél szokás – gyakorlatilag F = 19-től 1,6-ig állítható, s hasonlóképpen széles a zársebesség-állítási tartomány, 1/3-tól 1/10000 mp-ig.

A *Canon* esetében sem volt megszokott a hússzoros zoomtartomány, a *Sony*nak már 21-szeres az optikai zoomja, mely digitálisan 42-szeresre növelhető. A fókusztartomány ennek megfelelően 3,9–81,9 mm, amely viszonylag széles látószöget eredményez. Miközben élvezzük az új lencserendszerek nyújtotta távolbalátást, óhatatlanul kiütköznek kisebb-nagyobb mértékben észrevehető képtorzításbeli problémák. Elsősorban a kép tetején és szélein befelé íveltek a kontúrok, amit a szabványok nagyon találóan párnatorzításnak neveznek. Mindkét kameránál ez felül jelentkezett, a szélek behajlásai észrevehetőbben enyhébbek és oldalirányú svenkeléseknél kevésbé fedezhetők fel. Igen praktikus a kézi fókuszállítási lehetőség, mely a lencsénél a fotósgyakorlatnak megfelelően egy lágyan kezelhető élesre állító gyűrűvel szabályozható.

Nem ismeretlen a *Sony* más típusainál is alkalmazott „Super Steady Shot” optikai képstabilizáló áramkör sem, mely akárcsak az *UC9Hi*-nél, valóban nyugodt és remegésmentes felvételeket tud adni.

Ennyit a főbb szolgáltatásokról, de még meg kell említenünk e készüléknél is a különböző digitális funkciókat. Ide tartozik a 16:9-es képarányú felvételi lehetőség, a mozaik- és szolarizációs kép, a felvétel negatív képhatásszerű rögzítése. Fix címfeliratok is bevihetők a képbe, s természetesen van úsztatási lehetőség is.

A sok szolgáltatás ellenére a készülék kezelése mégis áttekinthető, sőt kifejezetten praktikus, hogy azok a funkciók, melyek a felvételnél fontosak, közvetlenül lehívhatók, hozzáférhetők. Így sokkal valósabban adható vissza egy hangulat kontrasztviszonya egy fixen rögzített blendeállással. Az automatikák ugyanis mindig átlagértékre állnak, s a napfényről az árnyékosabb részekre fordulva azok kivilágosodnak, elvész az élmény drámaisága. Praktikus a kézi beállításról gombnyomással az automatikára visszatérés és általában átgondolt a ritkábban használt kezelőelemek hátoldalon való elhelyezése. Röviden szólva sokkal praktikusabbnak ítéltük a *CCD–TR3100* kezelését, mint a *Canon*ét.

Bizonyos funkciók itt is bekerültek a menübe, mint például a szélszűrő vagy a távvezérlő bekapcsolója, a számláló- vagy időkódállító funkció, a felvételi rendszerválasztó, a szalagsebesség-választás, melyeket felvétel közben nem szoktunk megváltoztatni.

A lejátszási tulajdonságokról már esett szó, ennek gombjai a kamera tetején fóliasáv alatt vannak, s az egyes funkciók szimbólumait parányi fényemittáló diódák világítják át. Az 1/5-nyi lassított sebességű lejátszás, illetve a kétszeres gyorsítás a távvezérlővel állítható és szintén itt van a képenkénti léptetés gombja is. Külön érdekesség, hogy NTSC rendszerű felvételeket is le lehet játszani.

Nagyon nem tetszett, sőt bosszantó volt a készülékhez mellékelt kezelési útmutató koncepciója. A fordítást, a szöveg áttekinthetőségét gondosnak tartjuk, de elfogadhatatlannak, hogy az ábrákat az „eredeti idegen nyelvűből” kell hozzánézegetni a magyar szöveghez. Ilyen megoldással manapság alig találkozunk. Ennek tökéletes – és dicsérendő – ellenpéldája a *Canon* kezelési útmutatója.

❖

A Hi-8-as rendszerben készített felvételek kellemes összhatást keltettek. Jó volt a *TR3100E*-s színvisszaadása, a színek nem voltak harsányak, nem értékelődött túl, így a piros szín sem. A fehéregyensúly mind a belső, mind a külső felvételeknél jól állt be. Látható és érezhető volt a TBC hatása, bár sűrű rácsozatú mintákon (mint például a kerítések) némi bizonytalanságot, idegességet tapasztaltunk. Felezett sebességnél ez határozottabban érezhetővé válik, így másolatok, utómunkálatokkal összeállított anyagok készítésére az LP üzemmódot nem ajánljuk. Normál sebesség mellett a *Sony* bontása, rajzolata egy kevéssel határozottabb volt. Színei képben, zöldben egy árnyalattal teltebbek voltak, a *Canon* képe viszont nyugodtabbnak tűnt. A Hi–8-as felvételeknél a 370–375 sort biztosan tudtuk értékelni, míg normál Video–8-as kazettára készített anyagaink 235 soros bontásukkal átlagosabb visszaadást nyújtottak. A manuális beállítások által nyújtott lehetőségek jól hozták vissza a hangulatot, a nap árnyékhatásai szépen érvényesültek. Gyengébb fényviszonyoknál, esti felvételeknél némi korrekciót lehet elérni a szabályozható erősítéssel, de itt a jel–zaj-arány észrevehetően romlik, különösen a színeknél, ami a fekete-fehér keresőben kevésbé érzékelhető.

A stabilizátor viszont nemcsak nagyobb zoom-tartományban, hanem autóból készített felvételeknél is kellemesen nyugodttá tette a képet.

Hang szempontjából némileg ellentmondásosabbak a tapasztalataink. Mikrofonbemenetről vizsgálva 20 kHz táján is alig tapasztalható az átvitelben esés, akusztikusan azonban, annak ellenére, hogy 10 kHz-nél egy határozott kiemelés van, 11 kHz a felső határ. A gyakorlatban a *TR3100E*-nél is ugyanúgy 4–8 kHz között van egy érezhető egyenetlenség, mint amint azt a *TR2200E* vizsgálatakor tapasztaltuk. Külső felvételeknél kevésbé, csendesebb térben azonban jobban észrevehető, hogy a két csatorna akusztikus zaja eltér egymástól. Mind a zoom-motor, mind az autofókusz csendesen, nyugodtan jár és a bal csatorna 50 dB-es alapzaja is igen jó, de ehhez képest a jobb csatornában mintegy 7 dB-lel gyengébb értéket tapasztaltunk, ami függhet a mikrofon elhelyezésétől is, de csendes körülmények között érezhető.

Végigtekintve feljegyzéseinken, érdekes, hogy mindkét készülék gyengébb pontja a kísérőhang, azonosak a zoom-tartományok, a digitális effektek, s bár igen praktikus a *Canon UC9HiE*-nél a Flexizone funkció, igényesebb felvételek készítéséhez, kimunkált beállításokkal készített képanyagokhoz a *CCD–TR3100* nyújt több lehetőséget, ugyanakkor könnyebben, gyorsabban kezelhetőnek ítéljük, s menürendszerének használata világos, gyors.

Utómunkálatok, vágás szempontjából az *UC9HiE* profi a részletek gyors rendezésében és praktikus átmásolásában, a *CCD–TR3100* viszont olyan anyagoknál is lehetővé teszi az aprólékos utómunkálatokat, melyek erre nem voltak előkészítve.

Digitális HBO

Az eddigi kazettás terjesztés helyett áprilistól műhold közvetítésével jut el a kábelrendszerekhez a népszerű televíziós mozicsatorna, az HBO műsora, s onnan tovább, a kábelhálózaton keresztül az előfizetőkhöz. A technikai újítás révén a nézők a korábbinál sokkal jobb minőségben élvezhetik az adást, s a technikai fejlesztéssel egy időben lehetővé vált a műsoridő növelése is. Így a magyar előfizetők számára másfélszeresére, 120 órára bővült a heti adásidő.

A Kábelkom Kft. nemcsak a mozicsatornát gondozza, hanem a hónapról hónapra mind nagyobb népszerűségnek örvendő, kétéves Sprektum televíziót is, amelynek adásideje napi négy óráról tíz órára bővült. A kábelcsatornákon ingyen fogható csatorna így az eddigieknél még több kiváló minőségű dokumentumfilmet tud sugározni, s újabb témakörök is megjelennek a műsorfolyamban (életmód, parajelenségek, vallás).

Budapesten, a Budafoki úton valójában közép-kelet-európai médiaközpont alakult ki a Kábelkom Kft. és tulajdonosai – a Time Warner és a United and Philips Communications – 4 millió dolláros beruházásával, hiszen a most felállított digitális műholdas terjesztőrendszerrel Budapest továbbítja a lengyel és a cseh HBO adásait, valamint a cseh TV Max és Supermax, illetve a magyar Sprektum TV műsorait is. A terjesztőrendszer működtetésére alakult CEU Közép-Európai Távközlési Kommunikációs Kft. regionális elosztóként, úgynevezett MPEG–2 tömörítő eljárással sűríti digitális videójelekké az egyszerre futó hat műsort, s ezt lövik fel az Amos műholdra. Így gyakorlatilag hat digitálisan összesűrített csatorna mindössze egy hagyományos, analóg tv-csatorna helyét foglalja el a műholdon. E technikával számos további tv-program elindítására és világszínvonalú továbbítására nyílik technikai lehetőség.

Az HBO és a Kábelkom Kft. vezetőinek sajtótájékoztatóján a Video Magazin kérdésére elhangzott: a két csatorna technikai minőségének javulásával és a műsoridő növelésével nem növekszik az előfizetési díj, azt általában minden év elején határozzák meg, s az esetleges jövő évi emelés legfeljebb az infláció mértékét követi majd. Egyébként további magyar televíziós csatornák beindításán is gondolkodnak a vezetők. Így talán már jövőre elindulhat egy zenei csatorna, sok hazai pop-rock zenével, s egy önálló programcsokor a gyerekek számára.

A tájékoztatón elhangzott: az HBO továbbra is kizárólag kábelen kívánja eljuttatni adását előfizetőihez, egyedi műholdvevő antennával közvetlenül a jövőben sem lesz elérhető a csatorna. Az HBO műholdra kerülésével az eddigi 800 ezer háztartással szemben elvileg már 1,2 millió magyar háztartásban lenne fogható a mozicsatorna. Magyarországon jelenleg 200 ezer otthonban fizetnek elő az HBO-ra, de a vezetők bíznak abban, hogy a jövőben előfizetőik száma folyamatosan tovább nő.

Bekábelezve

Ma már számtalan magyar nyelvű televíziós csatorna közül választhatunk tv-készülékünkön. Esténként kalandozva akár egy tucat szinkronizált film között is válogathatunk, melyiket nézzük vagy melyeket rögzítsük videószalagra. Különösen azok vannak szerencsés helyzetben, akiket már „bekábeleztek". Ezzel az országban már több, mint egymillió otthon dicsekedhet.

Sok helyi televíziós társaság működik már az országban, melyek a Helyi Televíziósok Országos Egyesületébe tömörültek. A hetvenkét tagot számláló egyesület áprilisban Székesfehérvárott tartotta közgyűlését. Szóba került, hogy a helyi televíziósok hátrányba kerülhetnek az újonnan alakult, s majdan országos műsorszórási engedéllyel rendelkező kereskedelmi televíziós társaságokkal szemben, s ez kihathat anyagi helyzetükre és lehetőségeikre. Az egyesület ráadásul pályázott volna a nemrégiben nyilvánosan meghirdetett két országos sugárzású tv-frekvenciára, ha erre jogilag módjuk lett volna. Mivel azonban törvény kötelezte a helyi televíziókat, hogy közhasznú társasággá alakuljanak, majd az országos pályázati kiírás megtiltotta közhasznú társaságok indulását az országos frekvenciákért, a helyi televíziósok közössége hoppon maradt. Éppen ezért, s talán az életben maradásukért is különösen fontos, hogy az egyesület tagjai összefogjanak – hangsúlyozta több felszólaló is. Egy erős, lobbizni képes érdekképviseleti szervezetre lenne mindehhez szükségük. A nézettségi mutatók szerte a nagyvilágban azt bizonyítják, hogy van igény helyi televíziós műsorokra, az embereket igenis foglalkoztatja, mi történik közvetlen környezetükben, s a helyi hírekről, információkról szívesen néznek műsorokat. Az egyesület tagjai szervezetükön belül olyan hálózat létrehozását tervezik, amely lehetővé tenné, hogy szórakoztató és információs műsoraik egy részét központosítva vásárolnák meg. Így azok az egyes helyi tv-k számára olcsóbbak lennének, ugyanakkor jól járhatnak a film- és videóforgalmazók is, mert a korábbinál több helyre juthat el produkciójuk, miközben az üzlet számukra mégis több bevétellel kecsegtethet. A tagok közül eddig tizenhárom helyi társaság alkot szövetséget, melynek keretében már most közösen vásárolják a dokumentum- és játékfilmeket, s cserélik nagyobb érdeklődésre számot tartó műsoraikat. A helyi televíziós szerkesztők visszajelzéseik alapján egyébként egyöntetűen arról számoltak be, sokkal több vígjátékra, kalandfilmre, örökzöld alkotásra, természetfilmre, rajzfilmre lenne szükségük. Az utóbbi időben viszont csökkent a horror- és akciófilmek iránti igény. Remélhetően a régi magyar filmek iránt a jövőben sem mérséklődik az élénk érdeklődés.

A nézők tájékoztatását, valamint a televíziók egymás közötti információáramlását is segíti az Internet világháló, melynek előnyeit már tíz helyi tv-s társaság is tapasztalhatja.

Videófesztivál-díjazottak

62 résztvevő 77 alkotását mutatták be három nap alatt a 44. Országos független film- és videófesztiválon Nagykanizsán, a Hevesi Sándor Művelődési Központban. Megosztott első díjat kapott a győri *Búzás Mihály-Szolnoki József* páros a *Leptinotarsa* című videó-dokumentumfilmjéért, valamint a nagykanizsai *Kotnyek István* két munkája: az *Észak* című rajzfilm és a *Váratlan telehold* című műve. Második díjat érdemelt a szombathelyi *Váradi Gábor Amatőrfilm-napló* című alkotása. Megosztott harmadik díjat vehetett át az oroszlányi *Szűcs István Disznótor,* és a fővárosi *Gáspár Csongor Tamponnal bemehetek-e?* című munkájáért. A zsürit *Kövesdy Gábor* filmesztéta vezette.

Forgatókönyvírói műhely

99 magyar és 82 lengyel forgatókönyv érkezett az Első Közép-Európai Forgatókönyvírói Műhely pályázatára, meklyből négy magyar és négy lengyel alkotást emelt ki a magyar és lengyel rendezőkből, producerekből, színészekből álló szakmai bizottság. A nyolc írást július 17-e és 21-e között Seregélyesen vitatják meg a szakemberek, amerikai szakértők részvételével.

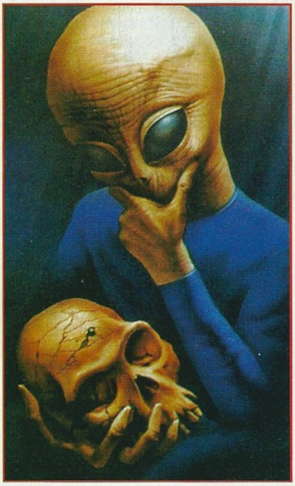
Az ötnapos programot az Eurofilm Stúdió független produkciós iroda szervezi, közösen a lengyel Apple Film Productionnel és az amerikai Sundance Intézet támogatásával. A *Robert Redford* által 1981-ben alapított Sundance Alapítvány mellett a programot támogatja a Nemzeti Kulturális Alap és a Művelődési és Közoktatási Minisztérium is.

Íme az elemzésre váró négy magyar forgatókönyv: *Ozsda Erika: Édes-bús, Salamon András: Közel a szerelemhez, Thuróczy Katalin: Szegény Eduárd, Can Togay: Napfogyatkozás.*

X-találkozás Budapesten

X-találkozás elnevezéssel a világon egyedülálló, kéthetes UFO-kiállítás és UFO-találkozó színhelye lesz 1997 nyarán a budapesti Petőfi Csarnok. Az azonosítatlan repülő tárgyak kutatásának, valamint a rejtélyes roswelli eset ötvenedik évfordulója tiszteletére augusztus 9-e és 24-e között tizenhat napon át gazdag program keretében találkozhatnak azok a magyar és nemzetközi érdeklődők, akik fogékonyak az UFO-jelenségekre, s foglalkoztatja őket ez az izgalmas kérdéskör.

A tapasztalatok szerint a nőket az eltérítések, a kapcsolatfelvétel különös misztikuma érdekli jobban, míg a férfiakat inkább a technikai racionalizmus, az ufonauták vélt technikai-tudományos eredményei. Mindezekről is szó esik a rendezvény előadássorozatán, melyen hetvenöt hazai és tizenöt külföldi előadó osztja meg a hallgatókkal tapasztalatait, kutatási eredményeit. Elméleti és gyakorlati UFO-kutatók, rejtélyes természeti jelenségeket vizsgáló tudósok, pilóták, repülésirányítók hivatásos katonák, parajelenségek tapasztalói találkoznak majd egymással és a közönséggel, akik megismerkedhetnek a csillagászat és az űrkutatás legújabb eredményeivel, a számítástechnika és az UFO-kutatás érdekes kapcsolatával. A videóvetítéseken UFO-dokumentum- és játékfilmek láthatók majd, az ez alkalomra elkészülő lézershow-nak pedig a földönkívüli élet a témája. A gyógyítók az előadások mellett meditációkon fogják gyakorolni mesterségüket. A találkozón természetesen kaphatók lesznek mindazok a videókazetták, amelyek eddig e különleges témakörben Magyarországon megjelentek.

A rendezvény kezdeményezői a mind népszerűbb *Színes UFO* havonta megjelenő újság munkatársai, akik többedmagukkal megalapították a szervezőmunkát magára vállaló 2010 Produceri Irodát. A tizenhat napos maratoni X-találkozóra a szervezők százezer látogatót várnak.

Jönnek az InterCom videótékák

Országos videótéka-hálózat kialakítását tervezi a legnagyobb hazai film- és videóforgalmazó cég, az InterCom. Az előzetes elképzelések szerint idén nyolc fővárosi téka nyílik, jövőre pedig további tizenkét üzlet, vidéki városokban. Az *InterCom VideoClub* névre hallgató tékahálózat első tagja május 23-án nyílik meg Békásmegyeren, a volt gyermekkönyvtár helyén, a Füst Milán utca 1-ben. A 170 négyzetméteres helyiségben a négyezer kölcsönözhető film mellett műsoros videókazettákat, üres kazettákat, CD-ket, üdítőt, ropogtatnivalót is kínálnak majd. A téka gazdái azt ígérik, hogy egy-egy új sikerfilmből akár húsz darab is ott lesz a polcokon, így soha nem lesz belőlük hiánycikk. Egy-egy InterCom-üzletben természetesen nem csupán az anyacég kiadványai lesznek megtalálhatók, hanem egyebek mellett a UIP–Duna Film, a Mokép Videókiadó, az Odeon, a Mirax, a Flamex Video és a Best Hollywood kazettái is. A videótékában öt monitoron folyamatosan peregnek majd a videóelőzetesek. Az elképzelések szerint az üzlethálózatban egy kazetta bérleti díja 24 órára 200–250 forint lesz, a négyórás kölcsönzésé 80–100 forint. A tagsági kártya bankkártyához hasonlít majd, mely az egységes számítógépes rendszer révén az ország valamennyi hasonló InterCom tékájában érvényes lesz.

Budapesti sztárparádé: Supertramp és Kiss

Budapestre látogat a hetvenes–nyolcvanas évek egyik legnépszerűbb, igényes rockzenét játszó csapata, a *Supertramp*, mely lemezei révén idehaza is sok hívet szerzett magának. Május 25-én este a Budapest Sportcsarnokban lép fel a zenekar, hogy bemutassa vadonatúj, *Some Things Never Change* című CD-jét, amely talán egy új sikerkorszak kezdetét jelenti. *Rick Davies* zenekaralapító irányításával Los Angelesben rögzítették és New Yorkban keverték az áprilisban piacra dobott új albumot, mely az együttes tizenkettedik sorlemeze.

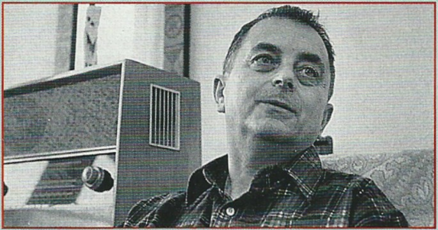
A kiváló hangszereléséről is híres Supertramp legsikeresebb korongja a *Breakfast In America* volt, mely 1979-ben 18 millió példányban kelt el csak az Egyesült Államokban. A címadó dal mellett hosszú évekig tartó nagy siker volt a *The Logical Song*, a *Take The Long Way Home* és a *Goodbye Stranger* is. Az 1985-ös rhythm and bluesos hangvételű *Brother Where You Bound* című albumokon már nem énekelt *Roger Hodgson* énekes-gitáros zenekaralapító (a *The Logical Song*, a *Dreamer*, a *Breakfast In America* énekese), aki időközben kivált a Supertrampből, s a zenélést szólóban folytatta. Ő ugyan most sincs ott a tíz év után ismét stúdiólemezzel jelentkező zenekar tagjai között, de *Davies* vezérletével a hangzás vélhetően múltidéző lesz.

A zenekar történetét egyébként *The Story So Far* címmel műsoros videókazetta is feldolgozza.

Június 5-én a margitszigeti stadionban várja rajongótáborát a *Kiss*, melynek tagjai zenéjük mellett kirívó, groteszk arcfestésükkel is felhívták magukra a figyelmet. 1972-es alakulásukat követően 1975-ben már aranylemez lett heavymetalos *Dressed To Kill* című albumuk, egy évvel később a *Destroyer* már platinaalbum. A koncertsikereket évről évre milliószámra fogyó albumok követik a hetvenes években. Tagcserék után 1983-ra eltűnik a smink az arcokról, és a sikerek is mérséklődnek. Egy-egy lemezük azért mindig esemény marad a rockszakmában.

Huszonhat eddigi albumuk 75 millió példányban fogyott, s máris itt a huszonhetedik, egy Unplugged, vagyis akusztikus hangszerekkel készült élő felvétel, mely a Music Television híres sorozatában készült. A koncert emlékét nemcsak lemez, videókazetta is őrzi. A budapesti fellépésen azonban vélhetően az elektromos gitárhúrok közé csapnak majd.

AKI ELŐSZÖR FORGATOTT VIDEÓKAMERÁVAL

A hazai közönség egy szűk köre szilveszterkor az Almássy téri Szabadidőközpontban adott koncertjén, majd a képzőművészeti főiskolán tartott nyilvános előadásán, végül a Műcsarnok épületében április 6-án megrendezett performance-én találkozott polgári nevén *Najmányi Lászlóval*, a magyar avantgarde egyik jeles külföldre szakadt képviselőjével, aki arról is nevezetes, hogy a hetvenes években Magyarországon elsőként használt professzionális videókamerát. Filmezett, írt, színházi darabokat rendezett. Egyben barátjával, Molnár Gergellyel az első magyar punkegyüttes, a Spions alapító tagja. 78-ban vette nyakába a világot, hogy megkímélje magát az idehaza rá váró zaklatásoktól. Párizs után, ahol a Spions-tagokkal kiadott két zenei albumot, Kanadában telepedett le. Jelenleg New Yorkban él, dolgozik, alkot.

Magyarországon először ő készített videóinstallációt, vagyis videótechnikát felhasználó képzőművészeti kiállítási tárgyat .

„Nemcsak videóinstallációt, hanem egyáltalán én használtam először Magyarországon videómasinát" – meséli a Video Magazinnak. *„1975-76-ban Molnár Gergely barátommal volt egy közös projektünk, amit úgy hívtak, Donauer Video Familie (Duna-menti videós család), amelyből Donauer Arbeiter Video Familie Ohne Arbeit (Duna-menti munkanélküli videós munkáscsalád) lett. Sok etűdöt csináltunk videóra, amit rézollóval vágtunk, mert akkor még nem volt más. Ezeket a videókat itt hagytam, melyeket szerencsésen Gazsi Zoltán filmrendező beépített filmjébe, az eredetieket pedig kidobta..."*

S hogy miként forgatott az országban elsőként videókamerával?

„A filmgyárnak volt egy, de senki nem használta. Akkoriban filmkészítés céljára a Balázs Béla Stúdiótól kaptam párszor 20 ezer forintos kereteket. Idővel a Ganz Mávag Művelődési Háznak is lett egy videókamerája, amit vezetőjétől megkaptam, és hosszú ideig használtam. Megtanultam, milyen a műfaj, de eléggé ki is ábrándultam belőle. A mozihoz képest a kis képernyőt nagyon elidegenítőnek éreztem. A tv-t sem szeretem. Akkor még nem léteztek a mai videókivetítők."

S hogy egy performance művész általában mire használja ma a videót?

„Van, aki dokumentációra használja, van, aki videóra komponál. Láttam nagyon tehetséges dolgokat, de nagyon sok szemetet is. Egy tehetséges ember kezében egy darab fa is kivirágzik. A Műcsarnokban eredetileg diavetítőket akartam használni, de az intézmény mindkét diavetítője rossz volt, s akkor elhatároztam, hogy a képet felveszem videóra, mert az legalább működött. Azután kiderült, hogy rengeteg előnye van..."

TAVASZI VIDEÓPREMIEREK
HOLTAK TAVA
A GYÖNYÖRŰ KÖRNYEZETBEN LÉVŐ HOLTAK TAVÁT LEGENDÁK ÉS MISZTIKUS RÉMMESÉK ÖVEZIK. AZ INDIÁNOK SZERINT A TAVAT MAGA A GONOSZ LAKJA, AKI IDŐNKÉNT ELHAGYJA REJTEKÉT, ÉS ELPUSZTÍTJA AZ ÚTJÁBA KERÜLŐ ÁLLATOKAT, NÖVÉNYEKET ÉS EMBEREKET.
KANNIBÁL HOLOCAUST II.
A helyzet kegyetlen: az élelem és a gyógyszer fogytán, amikor az önjelölt, pszichopata katonai vezető Rhodes megfenyegeti Saraht, a tudóscsoport vezetőjét, hogy lelövi, ha Sarah veszélyeztetni meri Rhodes hatalmát.
Dr. Logan, az őrült tudós furcsa kísérleteket végez, hogy ellenőrizni tudja az éhes, rabló zombikat, de bizarr erőfeszítése kevés sikerrel jár. Mialatt a feszültség egyre türhetetlenebbé válik a kis csoporton belül, a katonai csapat megkezdi a leszámolást a tudóscsoporttal. E harc végletekig tartó csata az emberi életért...
KANNIBÁL HOLOCAUST II.
ESŐ MENNYDÖRGÉS NÉLKÜL
2042-ben egy anya és lánya az elsők, akik beperelnek emberrablásért és gyilkosságért egy meg nem született gyermeket.
ESŐ MENNYDÖRGÉS NÉLKÜL
CSODÁK ÉS MÁS FURCSASÁGOK
Ki mentette meg
– a fiatal lányt a fagyhaláltól...
– az idős beteg tanárnőt a gázmérgezéstől...
– a ködben autózó családot az autóbalesettől...
– egy másik lányt egy vakbélgyulladás következményeitől...
– a vietnami veteránt az öngyilkosságtól...
– egy háztömböt a tűzvésztől?
E film alkotói olyan megtörtént eseteket dolgoztak fel, melyek ész érvekkel megmagyarázhatatlanok. A hat történet szereplői maguk sem tudják, hogy isteni csoda, vagy egyelőre ismeretlen természettudományos jelenség átélői voltak-e?
Döntse el Ön, hogy mi a magyarázata a filmben életre kelő csodáknak!
CSODÁK ÉS MÁS FURCSASÁGOK 2–3
POKOLI TORONY 2
A World Trade Center felrobbantása után négy munkatárs az épület alagsorában reked. Az elviselhetetlen forróságban nincs se élelmük, se vizük, a füst a torkukra telepszik és fojtogatja őket. De a igazi veszélyt saját önző magatartásuk jelenti. Az életükért folyó harcban a közöttük lévő feszültség nőttön nő, mert a napok iszonyúan hosszúak, s a remény a menekülésre egyre halványodik...
POKOLI TŰZ
POKOLI PÁNIK
POKOLI KÉTSÉGBEESÉS
POKOLI TORONY 2
Kiadja a Powergold Video Kft
1113 Budapest, Bartók Béla út 152.
Tel.: 204-1111

MOZI

ELŐZETES

VIDEO

A MAGYAR MOZIKBAN

júniusban is egymást követik a filmek, lesz mire betérniük a suliév végeztével a diákoknak. Például a *Dzsungelből dzsungelbe* című vígjátékhoz. A márciusi amerikai mozipremier után máris itt van **Tim Allen** *(Télapu)* legújabb alakítása. Az *Egy indián Párizsban* című francia sikerfilmet dolgozták fel Hollywoodban, a helyszín azonban Párizs helyett New

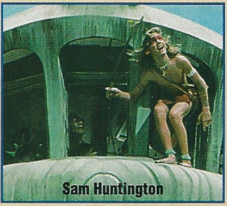

Chris Farley

York. Főhősünk tőzsdeügynökként éli szokásos idegtépő életét, amikor tudomást szerez egyetlen fiáról, aki az Amazonas partján nőtt fel a dzsungelben. Annak idején válófélben lévő felesége terhesen került erre a vidékre, egy bennszülött törzs tiszteletbeli tagjaként hozta világra fiát, akit a törzsi hagyományoknak megfelelően nevelt fel. Férfivá avatási szertartására érkezik az apa a dzsungelbe, de visszafelé már a fiát is magával kell vinnie a nagyvárosba... További szereplők: **Sam Huntington** és **Martin Short.**

Nem kevésbé eszelős film a *Beverly Hills-i nindzsa.* A nindzsák klánjának szent könyveiben szerepel, hogy egy napon idegen gyermeket vet közéjük a sors, akiből csodálatos nindzsa-harcos válik. A talált gyermek valóban idegen – amerikai –, de a kissé kövér, kétbalkezes harcosjelöltben nem sok a fantázia... Amikor felcseperedik, elindul Amerikába, hogy segítsen egy szépséges lánynak... A főszerepekben **Chris Farley** és **Nicollette Sheridan**.

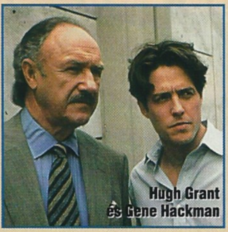
Sztárparádét ígér a *Halálos terápia:* **Gene Hackman** együtt játszik **Hugh Grant**tel és **Sarah Jessica Parker**rel. Hugh Grant egy New York-i kórház sebészét alakítja, akinek különös betege szokatlan tüneteivel meghalt, a boncolási jegyzőkönyv azonban szőrén-szálán eltűnt. Egy nővér segítségével (Sarah Jessica) nyomozásba kezd, s a szálak a Hackman megformálta kutatóorvoshoz vezetnek, aki kísérleti patkányokat már sikerrel gyógyított...

Gene Hackman feltűnik egy újabb vadonatúj produkcióban is, méghozzá **Clint Eastwood** társaságában, aki nemcsak főszereplője, hanem rendezője is az *Államérdek* című alkotásnak. Harmadik társuk **Ed Harris.** Egy mestertolvaj utolsó akciójában egy dúsgazdag üzletember villájába tör be. Mindent tökéletesen végez, ám kiderül: nincs egyedül a házban. Egy párocska erotikus kalandra készül, ám a párjele-

Sam Huntington

net tragédiába torkollik, a nőt megyilkolják. Az áldozat egy gazdag üzletember felesége, a szeretője pedig az Egyesült Államok elnöke. A biztonsági emberek eltüntetik a bizonyítékokat, és az elmenekült szemtanú nyomába erednek...

Hugh Grantet is láthatjuk egy másik mozifilmben, mégpedig a *Változások korá*ban. *Meg Ryan* és *Sam Neill* a partnerei az 1660-as években játszódó alkotásban. II. Károly, „A víg király" udvara tele volt életörömmel, hatalmas összegekkel támogatta a művészetet és a tudományt. Itt kísérhetjük nyomon a főhősök életét: Grant egy léha fiatal orvost alakít. A film a legjobb díszlet kategóriában tavaly Oscar-díjat érdemelt.

Hugh Grant és Gene Hackman

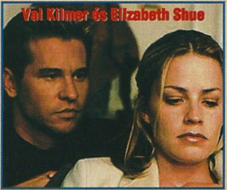
A *Dumb és Dumber* producerei fogtak össze, hogy újabb sikervígjátékkal lepjék meg a világot. Majd kiderül, hogy jó munkát végeztek-e, ha megnézzük a *Tökös tekés* című filmet. A bowlingozás nagymestere balesetet szenved, elveszti célzóképességét – no és fél kezét. Elzüllik, ám egy napon találkozik egy roppant tehetséges, belevaló sráccal, s elhatározza: tökös tekést farag védencéből. A játékos kedvű színészek között ott találjuk **Woody Harrelson**t, **Randy Quaid**et és **Bill Murray**t.

*Az Angyal*t, azaz Simon Templart nem lehet megunni. Ezért is születik újjá a hatvanas évek híres televíziós sorozatának figurája **Phillip Noyce** legújabb filmjében, melyben Templart **Val Kilmer** jeleníti meg, szép társnője pedig **Elizabeth Shue** lesz.

Gérard Depardieu és **Christian Clavier** a főszereplője a *Zűrangyalok* című francia filmnek, melyet *Jaen-Marie Poiré* írt és rendezett. Depardieu egy híres párizsi mulató dörzsölt, sikeres vezetője, aki szereti a szép nőket. Viharos és rejtélyes múltjából azonban felbukkan egy haver...

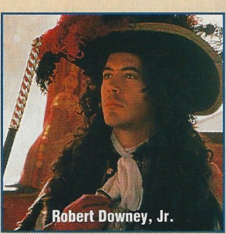
A HONI VIDEÓTÉKÁKBAN

a nyár első hónapjában ismét több olyan film kölcsönözhető majd, amely mozisikerek után költözik videókazettára. Ilyen például a *Daylight,* melyben

Val Kilmer és Elizabeth Shue

Sylvester Stallone az akcióhős, s a két oldalán beszakadt alagútból igyekszik kimenteni a katasztrófa túlélőit. A *Sárkányszív*ben nem katasztrófát, csak félelmet okoz a sárkány. A főszereplők: **Dina Meyer** és **Dennis Quaid**.

A *Láncreakció* sztárjai **Keanu Reeves** és **Morgan Freeman.** *A szökevény* alkotójának, **Andrew Davis**nek új filmjében a középpontban egy új energiaforrás felfedezése

Robert Downey, Jr.

áll. Akciófilm a javából, kémkedéssel, csapdákkal, gyilkosságokkal.

Vígjáték a *Vonzások és állatságok,* melyben egy szép de félénk és egy okos, de csúnya lány cserél szerepet, hogy egyikük célba érjen és a magányos srác is megtalálja az igazit... A főszerepben **Uma Thurman, Janeanne Garfalo** és **Ben Chaplin.**

Francis Ford Coppola Robin Williamset rendezte a *Jack*ben. Jack egy jóravaló kisfiú, csak az a baja, hogy különös betegségben szenved: biológiai órája négyszer gyorsabban ketyeg, így tízévesen már negyvenévesnek látszik, s osztálytársai különös szemmel néznek rá. De aztán befogadják, sőt...

A magyar mozikból kimaradt, így csak videón lesz látható a *Közös többszörös,* **Michael Keaton** bolondozásával. Génsebészeti beavatkozással sikerül megtöbbszöröznie magát, így már nem gond, ki menjen dolgozni, ki legyen a feleséggel és ki a gyerekkel.

Jeffrey – valami más a címe **Sigourney Weaver** filmjének, melyben **Olympia Dukakis** és **Patrick Stewart** a partnerei. Jeffrey elhatározza, hogy nem lesz szerelmes. A fogadalmat azonban nem könnyű teljesíteni...

GÖRBE NÓRA

kedvenc videófilmjei

Ő volt az első magyar akciófilm hősnője, a *Linda*-sorozat népszerű sztárja. Aztán sokáig nem láttuk a tévé képernyőjén, nem hallottunk róla.

– Mikor látjuk mostanában?

– Színpadon jelenleg *Tabi László Enyhítő körülmény* című darabjában játszom december óta, az Újpesti Színházban. Remélem, sokáig fogjuk játszani, mert nagyon szeretem a darabot, a szerepemet és a kollégáimat. 1967-ben a Madách Kamara Színházban *Domján Edit* játszotta azt a szerepet, amelyet most én: egy gazdag fogtechnikusfeleséget, aki beleszeret egy fiatal fiúba. Annak idején Domján mellett kiugró sikert aratott *Huszti Péter* is egy kedves bumfordi szerepében. Az *Enyhítő körülményt* megelőzően musicalben és zenés darabokban is játszottam, például a Vidám Színpadon és a Városmajorban *A hölgy vetkőzik* című komédiát. Ebben fruskakorom nagy ideálja, *Tahi Tóth László* volt a partnerem. Rettentő izgalmat jelentett számomra egy színpadon lenni vele, sőt partnerként játszani egy olyan különleges egyéniséggel, mint ő.

– Beszéljünk a jövő terveiről. Úgy hallottam, hogy az évekkel ezelőtti tévésorozat, a Linda ismét akcióba lép.

– Igen. Folytatni fogjuk a történetet. Az utolsó epizódot hat évvel ezelőtt vetítette a tévé. Pontosan tudom, hiszen a sorozat után született a kisfiam, aki jelenleg hatéves. A kislányom viszont már tizenhárom éves. Ő egy nyolcosztályos gimnáziumban harmadikos. Ők is nagyon várják a sorozat folytatását. Partnereim közül sokan a régi történetek hősei, de persze lesznek újak is. Most is *Réz András* a szerző. Remélem, a stáb is régi barátaimból tevődik össze. Rengeteg színész és kaszkadőr kap majd feladatot a tizenhárom részre tervezett sorozatban, amely még ebben az évben el is készül. Egy nagyfilm is készül Lindával, mely nem lesz azonos a tévésorozattal.

– Mennyiben különbözik az új Linda a régiektől?

– Sokban. A humor itt is fontos lesz, de a történetek a mának megfelelően bonyolultabbak, keményebbek. Hiszen már nálunk is szervezett a bűnözés, vannak maffiák és bandák, sajnos az atrocitásban elértük a nyugatot. Viszont nálunk a sorozatban mindig győz az igazság, és arra is vigyázunk, hogy a család minden tagja megnézhesse majd a *Lindát*.

– Ezek szerint ez a munka bőségesen kiaknázza majd Linda testi és szellemi képességeit.

– Remélem, így lesz. Készülök rá.

– Edzésben van még?

– Folyamatosan. Igyekszem formában maradni. Nem csupán a küzdősportokra készülök, de futok, úszom, aerobic-ra járok, síelek, teniszezem. Sajnos a karate-világbajnoknő *Endrich Mariann*, aki engem, sőt gyermekeimet is tanított, elhunyt. Halála fájdalmas veszteség mindannyiunknak.

– Szereti az akciófilmeket? Tudom, sokat szinkronizál is közülük.

– Bizony szeretem. Nagyon sokszor hívnak szinkronba olyan szerepre, ahol a női szereplő harcias amazon. Verekszik, karatézik, rúg-harap. Szóval nem jól meg a saját árnyékától és ismeri a férfiak érzékeny pontját, ahol azok a legsebezhetőbbek.

– A hangja vagy a Linda után amolyan kickbox hősnőnek képzelik el a szereposztók? A magyar Cynthia Rothrocknak?

– Lehet. Sötét alt hangom van. Sokak szerint ez nem is illik a fazonomhoz. Akik telefonon át ismernek meg és később találkoznak velem, mindig meglepődnek. Nem értik, hogy én egy ilyen vékony, rövid hajú, lányos forma vagyok. Nagyobb darabra számítottak. Különben ésszerű a feltételezés, pedig én sokkal romantikusabb alkat vagyok, mint amire a hangom után következtetnek. Visszatérve az akciófilmekre: ott is több kategória van ma már. A szériában, kilóra gyártottak rettenetesek. Együgyű történetek, brutalitással és tocsogó vérrel, ocsmány káromkodásokkal, pornót súroló gusztustalanságokkal. Ezeket utálom. Viszont *Bruce Lee* utódját, *Jackie Chant* és filmjeit imádom. Tele van mókával, humorral, sőt nem egy bohózati helyzetekkel és rettentő testi ügyességgel, fordulatos cselekménnyel. Soha nem a borzalomkeltés, a hátborzongatás a cél. Nincsenek hullahegyek, torz lelkű, elvetemült gyilkosok.

– Melyik Jackie Chan-filmet javasolja olvasóinknak?

– Például a *Kemény halált*, de főleg a *Részeges karatemestert*. A történet lényege, hogy a Mester állandóan piás, de tanítványát, Jackie-t olyan fantasztikus mutatványokra tanítja, amelyeket más soha, a józanság legmagasabb fokán sem tudna végrehajtani. Bámulatos testi erőt és ügyességet bizonyító, mulatságos film ez. Hattól hatvanéves korig együtt nézheti a család. Érdekes, hogy nemcsak nincs akkora választék a karatehősökben, mint a *Schwarzenegger*-követőkben, a *Stallone*-utódokban, a *Seagal*-növendékekben. Hol vannak a női megfelelők? Az egyetlen *Cynthia Rothrock* ontja a férfiasan kemény zsarunőket, FBI-ügynököket, de emlékszem *Sharon Stone* izmaira az *Az emlékmás* verekedő jelenetében vagy *Linda Hamiltonra* a *Terminátorokban*. Szóval NŐK, akik ügyesek, bátrak és nem menekülnek sikoltozva, lehetőleg magas sarkú cipőben az üldözők elől. Iszonyúan idegesít, ha azt látom, hogy egy jól megtermett nő befogja a fülét, úgy sikoltozik, és lekuporodik a lehető legrosszabb helyre, miközben egy férfi fenyegetően közeledik, fojtogatásra készen. Kapd le a cipődet és vágd a fejéhez, szeretném javasolni a rendezőnek. Különben a Schwarzi-filmek a kedvenceink, legtöbb filmje ott áll a polcon. A fiam rajong értük, az *Ikrek*-kazetta szinte állandóan a képmagnóban van. Az *Ovizsaru* a másik kedvenc. Fiús anya lévén a fiam ízlése is befolyásol. Schwarzit kedveljük, mert rendkívüli fizikumával fantasztikus teljesítményekre képes, és még humora is van.

– Kiket néz még szívesen videón?

– *Sandra Bullock* kazettáit mindig beszerzem. Legutóbb az *A hálózat csapdájában*t, az *Aludj csak, én álmodom*ot és a *Féktelenül*t néztem meg. Nagyon-nagyon sok videókazettát vásárolunk és kölcsönzünk. A mi magnónk alaposan munkára van fogva. Viszont vannak olyan filmek, melyeket csak azért kölcsönzök ki, hogy a lányomnak megmutassak néhány nagy magyar színészt, akik sajnos már nem élnek, de maradandót alkottak. Szeretném megismertetni vele azokat a klasszikus regényekből készült örökzöld mozikat, mint a *Jókai*-regényekből készült sorozatok vagy az *Egri csillagok, Különös házasság, Tanítónő*. Sajnos a mai gyerekek az amerikai filmek felé orientálódnak, és ez a legtöbb esetben káros, mert válogatás nélkül bámulnak jót és rosszat. A különböző tv-csatornák és kölcsönzők pedig habozás nélkül kiszolgálják ezt az igényt, ahelyett hogy az ízlést formálnák. Még az is előfordult, hogy nem találtuk meg a kölcsönzőkben a *Légy jó mindhalálig*ot, pedig azt már kétszer is elkészítették az idők során. De ez volt a helyzet a *My Fair Lady*vel is. Talán valahol a raktárakban porosodnak ezek a filmek? Vagy leírták már őket?

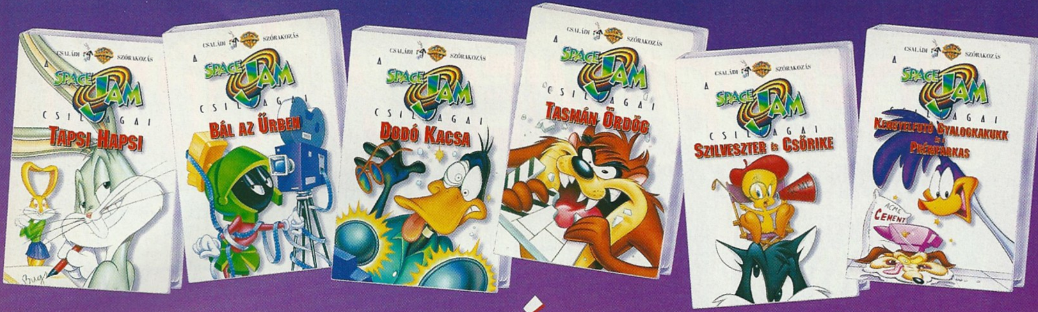
– Mi a véleménye a Walt Disney-rajzfilmekről?

– Vegyes. A húsz évvel ezelőttiek szerintem jobbak, mint például a mostaniak. A *Notre Dame-i toronyőr* pedig meghamisítja a történetet. Happy enddel zárul a film. Lehet, hogy a gyerekek miatt választottak boldog véget, de akkor miért ezt a *Victor Hugo*-felnőttregényt választották? Miért nem valami *Andersen*-mesét?

– További ajánlatai?

– A *Vinny, az 1ügyű*, *Marisa Tomei* és *Joe Pesci* nagyszerű filmje. Arról szól, hogy két fiatalembert gyilkosság gyanújával letartóztatnak és egy gyakorlatlan ügyvéd védi őket a végsőkig elszántan. Tiszta szívből javaslom a *Lorenzo olaját*, *Susan Sarandon* és *Nick Nolte* szenzációs filmjét, mely igaz történetet dolgoz fel: a gyermekük életéért minden áldozatra kész szülők szerepében a két művész alakítása felejthetetlen. Rendkívüli hatást gyakorolt rám a történet és örülök, hogy a film végi feliratból megtudhattam, hogy Lorenzo azóta felnőtt fiatalember és egyre egészségesebb. *Sarandon* új filmjét, a *Mentsd meg, uram*ot is javaslom. Méltán kapott érte Oscar-díjat. Aki még nem látta, az feltétlenül vegye ki a kölcsönzőből az *Átlagembereket*, a *Robert Redford* rendezésében készült mozit *Donald Sutherland* és *Timothy Hutton* főszereplésével. Egy hétköznapi család életében szörnyű katasztrófa történik. Egy tengeri hajókiránduláson vízbe fullad a kisebbik fiuk, a testvérbátyja nem tudja megmenteni. Ez a lelki trauma okozza, hogy a serdülő kamasz nehezen kezelhető, szélsőségesen viselkedő. A filmet legalább tízszer néztem végig. Most a legfrissebb élményem az *Egy indián Párizsban* és az *Örömapa* két része. Az elmondottakból is következik, hogy amolyan videómegszállott vagyok. Nagy kölcsönző, sőt vásárló is.

Tatár Eszter

AKIKET MINDIG LÁTNI AKARSZ!

MEGVÁSÁROLHATÓK VIDEOKAZETTÁN!

MÉLYEN TISZTELT PUBLIKUM!

A színen a Flúgos firkák

- legflúgosabbika!
- legvidámabbika!
- két leggyorsabbika!
- két legmókásabbika!
- leglókötőbbje!

vagyis az összes sztárja!

A SPACE JAM™ CSILLAGAI

Kengyelfutó Gyalogkakukk és a Prérifarkas
Szilveszter és Csőrike
Tapsi Hapsi
Bál az űrben
Dodó Kacsa
Tasmán Ördög

A kazetták megrendelhetők: RO-LEX Kft. 1462 Budapest, Pf. 618. Telefon: 217-2730, 217-2731

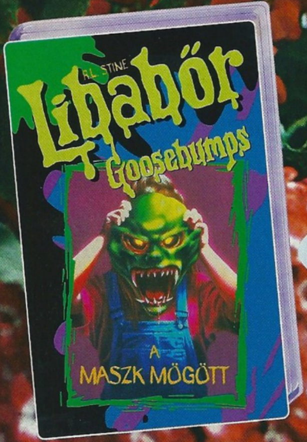
3131	TAPSI HAPSI (1600 Ft + postaköltség)	......db
3132	DODÓ KACSA (1600 Ft + postaköltség)	......db
3133	KENGYEL FUTÓ GYALOGKAKUKK ÉS A PRÉRIFARKAS (1600 Ft + postaköltség)	......db
3134	TASMÁN ÖRDÖG (1600 Ft + postaköltség)	......db
3135	SZILVESZTER ÉS CSŐRIKE (1600 Ft + postaköltség)	......db
3136	BÁL AZ ŰRBEN (1600 Ft + postaköltség)	......db

A MEGRENDELŐ NEVE: ....

CÍME: ....

TELEFON: ....

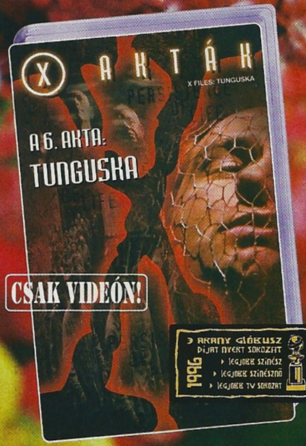
VIDEOPREMIER: MÁJUS 8.

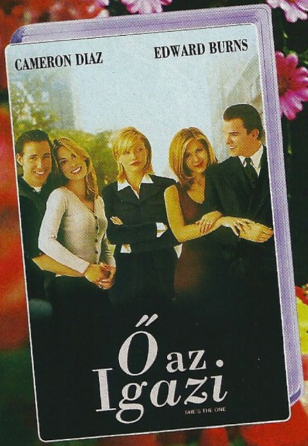

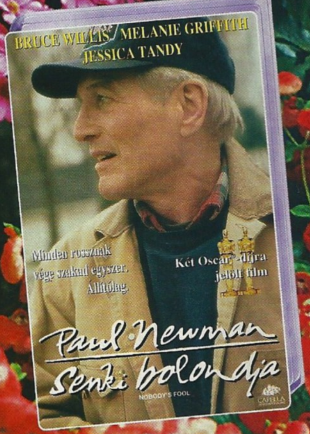
Libabőr
Goosebumps

A Maszk mögött-tel útjára indul a Libabőr sorozat, melynek világszerte már sokmillió tizenéves rajongója van. Vigyázz, félelmetesen szórakoztató!

Carly Beth csendes és szégyenlős lány: hát aki csak bírja, rajta köszörüli a nyelvét, a környéken ő minden gonosz vicc céltáblája.
Aztán Halloween éjszakáján valami megváltozik. Carly talál egy különleges maszkot, és amikor felveszi, mindenki félni kezd tőle, többé nem merik bántani. Csakhogy a történet nem ér véget ilyen egyszerűen: a maszk ugyanis önálló életre kel, egyre furcsább dolgokat művel, végül új gazdája rájön, hogy ha akarja, már akkor sem tudja levenni magáról.

A 6. AKTA: TUNGUSKA

A távoli Szibériai faluba, Tunguskába, hosszú idővel ezelőtt hatalmas meteor csapódott be. A tudósok vizsgálni kezdik a sziklát, ám a kutatásban részt vevő egyik szakember váratlanul megmagyarázhatatlan kómába esik. Fox Mulder nyomozni kezd, ám az erdő mélyén újabb rejtélyekkel kell szembenéznie…

Ő AZ IGAZI

Nem kétséges, a világot a szerelem mozgatja. De nem a hűséges, elégedett szerelem, hanem az, hogy mindenki mást szeretne, másképp csinálná, máshol, a máséval és máshogyan. Ebben a filmben mindenki féltékeny, mindenki rajtakap valakit, pofonok és csókok csattannak, semmi sem megy úgy, ahogy kellene. Hát, ilyen a szerelem…

SENKI BOLONDJA

Sully élete nagy részét sörivással és szivarozással töltötte, meg azzal, hogy igyekezett kibújni minden felelősség alól. Most, mint derült égből a villám, nemcsak a fia jelenik meg, hanem még egy unoka is jön vele. Sully rájön, hogy muszáj tudomást vennie a jövevényekről…

KERESSE A VIDEOTÉKÁKBAN!

1145 Budapest, Bácskai u. 28-36.
Telefon: 467-1-467 Fax: 252-2-736
E-mail: video@intercom.hu
InterCom ottlap: http://www.intercom.hu/